

รายงานการวิจัย

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

**The Causal Relationship Model of Factors Influencing Achievement of Students,
Faculty of Education, Rajabhat Universities in Southern Regional Area**

รุจิราพรรณ คงช่วย

Rujirapun Kongchuay

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2557

ชื่องานวิจัย	รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้
ผู้วิจัย	รุจิราพรรณ คงช่วย
คณะ	ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ปี	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ 2) ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ และ 3) ศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมและรายปัจจัย ทั้งปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน อยู่ในระดับมาก

2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 18.55$, $df = 14$, $P\text{-value} = 0.18$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.96$ และ $RMSEA = 0.03$)

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ มี 3 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านผู้เรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51) และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.24) ตามลำดับ

Research Title The Causal Relationship Model of Factors Influencing Achievement of Students, Faculty of Education, Rajabhat Universities in Southern Regional Area

Researcher Rujirapun Kongchuay

Faculty Education of Songkhla Rajabhat University

Year 2016

Abstract

The purposes of this research were to 1) study factors influencing achievement of students, Faculty of Education, Rajabhat Universities in southern regional area; 2) validate the causal relationship model of factors influencing achievement of students, Faculty of Education, Rajabhat Universities in southern regional area; and 3) determine direct, indirect and total effects of factors influencing achievement of students, Faculty of Education, Rajabhat Universities in southern regional area. The study samples were 335 fourth-year students in Faculty of Education, five Rajabhat Universities; Nakorn Sri Thammarat, Songkhla, Suratthani, Phuket, and Yala. A questionnaire with five rating scales was comprised of four main sections. Data analysis was performed by frequencies, percentages, means, standard deviations, pearson's product-moment correlation coefficients, and path analysis. This research found that

1) The opinions of students towards factors influencing achievement, both overall and individual factors were student, social support, and learning environment at the high level.

2) The causal relationship model of factors influencing achievement of students, Faculty of Education, Rajabhat Universities in southern regional area designed by researcher was fitted with the empirical data. ($\chi^2 = 18.55$, $df = 14$, $P\text{-value} = 0.18$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.96$ and $RMSEA = 0.03$)

3) Three factors with the direct influence on achievement of students, Faculty of Education, Rajabhat Universities in southern regional area were student (the coefficient of 0.51), learning environment (the coefficient of 0.51), and social support (the coefficient of 0.24), respectively.

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พ.ศ. 2557 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ กาญจนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชิต รอดทอง ดร.กาญจน์กมล สุวิทย์รัตน์ ดร.ปรีดา เบญจการ และดร.สถิตย์ ประสิทธิ์ภรณ์ ทุกคนเป็น อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขต ภาคใต้ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่คอยสนับสนุน ช่วยเหลือในการทำวิจัยในครั้งนี้ด้วยดี ตลอดมา

ขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัววงช่วย ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนในการทำวิจัย จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตานุชาแต่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนถึงผู้มีพระคุณทุกท่าน

รุจิราพรรณ คงช่วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
Abstract.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ.....	(4)
สารบัญตาราง.....	(6)
สารบัญภาพ.....	(7)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้.....	15
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	24
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	34
ปัจจัยด้านผู้เรียน.....	38
ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม.....	57
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	78
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 91
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 92
	ขั้นตอนการวิจัย..... 98
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 98
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา..... 100
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์
	ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์..... 102
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์..... 110
5	สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 118
	สรุปผลการวิจัย..... 123
	การอภิปรายผล..... 126
	ข้อเสนอแนะ..... 134
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้..... 134
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป..... 135
	บรรณานุกรม..... 136
	ภาคผนวก..... 144
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 145
	ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ..... 154
	ภาคผนวก ค ผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา..... 156
	ภาคผนวก ง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม..... 162
	ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 166
	ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์..... 168
	ประวัติผู้วิจัย..... 173

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ที่มาของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา.....	37
2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามมหาวิทยาลัย.....	88
3	จำนวนและร้อยละของนักศึกษา.....	100
4	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาโดยภาพรวม	102
5	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยด้านผู้เรียน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกเป็นภาพรวม รายด้าน และรายข้อ.....	103
6	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกเป็นภาพรวม รายด้าน และรายข้อ.....	106
7	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกเป็นภาพรวม รายด้าน และรายข้อ.....	108
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด.....	110
9	แสดงค่าสถิติความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานการวิจัย.....	113
10	แสดงค่าสถิติความสอดคล้องกลมกลืนของการปรับ โมเดลครั้งสุดท้าย.....	115
11	ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลที่เป็นคะแนนมาตรฐาน (Standard Solution) ระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผล.....	116

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
2 โมเดลสมมติฐานการวิจัย.....	10
3 ขั้นตอนการวิจัย.....	97
4 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ โมเดลสมมติฐานการวิจัย..	112
5 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ การปรับ โมเดล ครั้งสุดท้าย.....	114

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 28 ได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่มีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 9) มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นองค์กรทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาองค์การหนึ่ง ที่มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาองค์การเพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 กำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของประชาชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทุนบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู (ราชกิจจานุเบกษา, 2547, หน้า 2)

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 8 ยังได้มีการกำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏไว้อย่างชัดเจน โดยมีภาระหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล
2. สร้างบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย และมีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้ทันการเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าวจะต้องให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ
3. สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึกและความภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาติ
4. เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม

5. เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิต และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง
6. ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่น ทั้งในและต่างประเทศเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
7. ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้าน และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
8. ศึกษา วิจัย ส่งเสริม และสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

จากบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏที่อยู่ในภูมิภาคภาคใต้ของประเทศ ไทย ประกอบด้วย 5 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลามาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยทั้ง 5 แห่งนี้ มีการจัดการศึกษาที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นภายใต้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ และสิ่งหนึ่งที่ทุกมหาวิทยาลัยของราชภัฏต้องมึ้นคือการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีคณะครุศาสตร์ทำหน้าที่รับผิดชอบผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งคณะครุศาสตร์เป็นส่วนงานวิชาการของมหาวิทยาลัย ที่มีภารกิจหลักในการผลิตพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของท้องถิ่น เขตบริการ อันเป็นการสืบทอดบทบาทและภารกิจหลักด้านการฝึกหัดครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครูถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสำเร็จและคุณภาพของนักศึกษาครูได้เป็นอย่างดี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสำคัญต่อผู้เรียน ในขณะที่เดียวกันย่อมมีความสัมพันธ์ต่อการเรียนการสอนด้วย คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงนั้น ย่อมเกิดจากหลายปัจจัยด้วยกัน ดังเช่น Danial A. Prescott (1961, pp. 14-46) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางด้านร่างกาย ปัจจัยทางด้านความรัก ปัจจัยทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน ปัจจัยทาง

พัฒนาการแห่งตน และปัจจัยทางการปรับตัว โดยปัจจัยทั้ง 6 ด้านนี้ โดยธรรมชาติแล้วบางปัจจัยเป็นสิ่งที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่บางปัจจัยเป็นอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันไป โดยปัจจัยด้านหนึ่งอาจจะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนคนหนึ่ง แต่อาจเป็นอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอีกคนหนึ่งก็ได้ นอกจากนี้ เดิมศักดิ์ กทวิช (2549) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยมีปัจจัยที่ศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถของตนในการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ ความภาคภูมิใจในตนเอง ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครองในตัวนักศึกษา ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับครูผู้สอน สัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับนักศึกษา และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน สอดคล้องกับ อธิกรณ์ อิทรมณี (2547, หน้า 31) ที่กล่าวว่า การที่นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจมีปัจจัยหลายอย่างเป็นสาเหตุที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นับตั้งแต่สภาพแวดล้อมที่บ้าน สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน กระบวนการเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวย สื่อการเรียนรู้น้อย ผู้สอนจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการท่องจำ ขาดการฝึกปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมขาดความหลากหลายไม่บูรณาการ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสิ้น ดังนั้นการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ย่อมจะเป็นแนวทางสำคัญแนวทางหนึ่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้หาทางปรับปรุงและแก้ไขให้เกิดสภาพที่เอื้ออำนวยต่อคุณภาพการเรียนของผู้เรียนอย่างดีที่สุด

การเรียนวิชาชีพครูเนื่องจากจัดว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง นักศึกษาคูจึงต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตเป็นระยะเวลา 5 ปี ดังนั้นการที่นักศึกษาเลือกเรียนครู นั้นย่อมแสดงให้เห็นถึงนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความตั้งใจและความมุ่งมั่นที่จะเป็นครู นักศึกษาจะต้องเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับระยะเวลาในการเรียนที่ต้องใช้ระยะเวลา 5 ปี มากกว่าอีกหลาย ๆ หลักสูตรซึ่งใช้ระยะเวลาเรียนเพียง 4 ปี ในการเรียนครูหลักสูตร 5 ปีนั้น นักศึกษาจะต้องเรียนทั้งหมดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาชีพครู หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรี ทำให้นักศึกษามีความเข้มแข็งด้านวิชาการและมีประสบการณ์ตรงในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี ดังนั้นการส่งเสริมให้เกิดความสุขในการเรียนวิชาชีพครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาเรียนอย่างมีความสุขและมีคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักศึกษาคณะครุศาสตร์นั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือนักศึกษาต้องผ่านการเรียนครบถ้วนทุกหมวดวิชาแล้ว ทั้งหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาชีพครู หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรี เพื่อจะได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ที่ครอบคลุมทุกหมวดวิชา ดังนั้นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จึงมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง เพราะในช่วงวัยนี้นักศึกษาต้องมีความพร้อมทั้งความรู้เชิงวิชาการ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เจตคติต่อวิชาชีพครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อวิชาชีพครู ความสนใจ ความรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อน อาจารย์ สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยได้พอสมควรแล้ว และปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ก็ล้วนแล้วเป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสิ้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนสาขาการวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ มีปัจจัยใดบ้าง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้เป็นอย่างไร ตลอดจนอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้มีมากน้อยเพียงใด โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางด้วยลิสเรล (Path Analysis with LISREL : PAL) ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนของอาจารย์ และเพื่อเป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องตามภารกิจการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญและประโยชน์การวิจัย ดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ได้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

1.2 ได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.3 ได้ทราบอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

2. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนของอาจารย์ และเพื่อเป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องอันจะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องตามภารกิจการผลิตและพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

1. ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

- 1.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- 1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- 1.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

- 1.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
- 1.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน
 - 3.1.1 ด้านความรับผิดชอบ
 - 3.1.2 ด้านความสนใจ
 - 3.1.3 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 3.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม
 - 3.2.1 ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน
 - 3.2.2 ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว
 - 3.2.3 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน
 - 3.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน
 - 3.3.1 ด้านหลักสูตร
 - 3.3.2 ด้านอาคารสถานที่
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 559 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 316 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 876 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 594 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 134 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,479 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 75 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 43 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 118 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 80 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 335 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and

Morgan) และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์คือ 20 คน ต่อ 1 ตัวแปร (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 46) ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรทั้งหมด 13 ตัวแปร ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องมีไม่น้อยกว่า 260 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ สำหรับการวิจัยครั้งนี้กำหนดใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน นับว่ามีความเหมาะสมตามเงื่อนไขในการวิเคราะห์ข้างต้น หลังจากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นตัวแบ่งชั้น จากนั้นเทียบสัดส่วนของประชากรในแต่ละมหาวิทยาลัย แล้วจึงสุ่มอย่างง่ายในแต่ละมหาวิทยาลัยให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้

3. ขอบเขตตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. **ตัวแปรอิสระ (ตัวแปรเหตุ)** ได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน

1.1.1 ด้านความรับผิดชอบ

1.1.2 ด้านความสนใจ

1.1.3 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม

1.2.1 ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน

1.2.2 ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว

1.2.3 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

1.3.1 ด้านหลักสูตร

1.3.2 ด้านอาคารสถานที่

2. **ตัวแปรตาม (ตัวแปรผล)** ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มาของกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากการที่ผู้วิจัยได้ไปศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้คัดกรองเลือกเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเท่านั้น โดย ปัจจัยดังกล่าวต้องมีผู้ศึกษาไว้ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ดังแสดงไว้ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตาราง 1 ที่มาของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (หน้า 37) โดยผลการศึกษาที่มาของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษพบว่า มี 8 ปัจจัย ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความสนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้สอน ครอบครัว เพื่อน หลักสูตร และอาคารสถานที่ และจาก 8 ปัจจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาตั้งเคราะห์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้เรียน ประกอบด้วย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสนใจ และด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่

สมมติฐานการวิจัย

1. สมมติฐานหลัก

ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

2. สมมติฐานย่อย

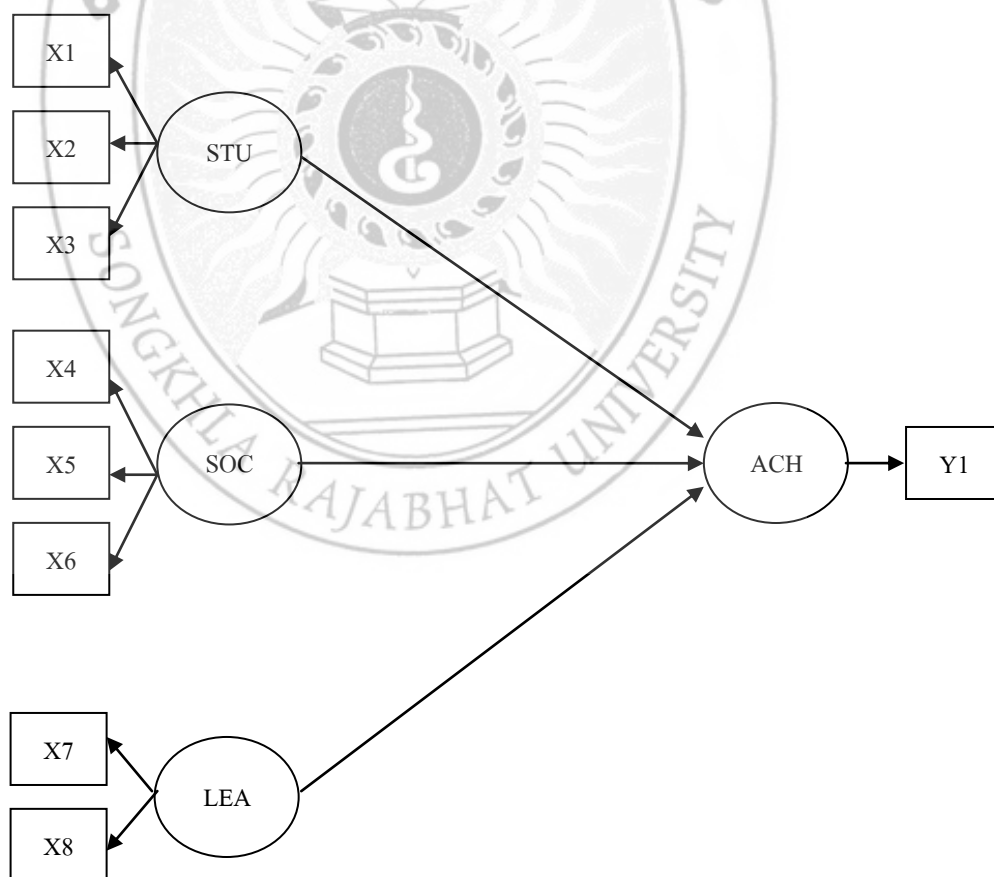
2.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสนใจ และด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

2.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ ด้านหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่ มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

โมเดลสมมติฐานการวิจัย

จากสมมติฐานการวิจัย นำมากำหนดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร เป็นรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นชนิดมีความคลาดเคลื่อนในการวัด เนื่องจากตัวแปรมีลักษณะเป็นตัวแปรแฝง (Latent Variables) และตัวแปรที่สังเกตได้ (Observed Variables) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยกำหนดให้ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Variable) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variable) ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โมเดลสมมติฐานการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในโมเดลสมมติฐานการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในโมเดลสมมติฐานการวิจัย เพื่อวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) มีดังนี้ (Schumacker and Lomax, 2004)

- หมายถึง ตัวแปรแฝง (Latent Variables)
- หมายถึง ตัวแปรที่สังเกตได้ (Observed Variables)
- หมายถึง เส้นทางอิทธิพล ที่ตัวแปรหนึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่ออีกตัวแปรหนึ่ง

ตัวแปรแฝงภายนอก

1. ปัจจัยด้านผู้เรียน (Student : STU) ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ ดังนี้

X1	แทน	ด้านความรับผิดชอบ
X2	แทน	ด้านความสนใจ
X3	แทน	ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (Social Support : SOC) ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ ดังนี้

X4	แทน	ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน
X5	แทน	ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว
X6	แทน	ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment : LEA) ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ ดังนี้

X7	แทน	ด้านหลักสูตร
X8	แทน	ด้านอาคารสถานที่

ตัวแปรแฝงภายใน

ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement : ACH) ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ ดังนี้

Y1	แทน	คะแนนเฉลี่ยสะสม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ที่เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ซึ่งในการแปลผลคะแนนเฉลี่ยสะสมนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยสะสมดังนี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2556, หน้า 36)

คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.99 หมายถึง ระดับผลการเรียนอ่อน

คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 หมายถึง ระดับผลการเรียนพอใช้

คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 หมายถึง ระดับผลการเรียนดี

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-3.50 หมายถึง ระดับผลการเรียนดีมาก

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.51-4.00 หมายถึง ระดับผลการเรียนดีเยี่ยม

2. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

3. **ปัจจัยด้านผู้เรียน** หมายถึง ตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสนใจ และด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสามารถวัดออกมาเป็นคะแนนได้จากการให้นักศึกษาตอบแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.1 **ด้านความรับผิดชอบ** หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจ เอาใจใส่ และละเอียดรอบคอบ ในการประพฤติปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีความขยันหมั่นเพียร ตรงต่อเวลา รู้หน้าที่ อดทนต่ออุปสรรค ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

3.2 **ด้านความสนใจ** หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงออกถึงความรู้สึกรักชอบ และพอใจ ในวิชาที่เรียนตามหลักสูตร และความสนใจที่มีต่อการประกอบวิชาชีพในสาขาที่เรียน

3.3 **ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์** หมายถึง ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น รู้จักวางแผน และมีความรับผิดชอบในตัวเอง ที่มีอยู่ในตัวนักศึกษาเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะนำมาสู่ความสำเร็จดังที่ตั้งใจไว้

4. **ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม** หมายถึง ตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การแสดงออก และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเรียนของนักศึกษา ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน ด้านความสัมพันธ์

กับครอบครัว และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ซึ่งสามารถวัดออกมาเป็นคะแนนได้จากการให้นักศึกษาตอบแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.1 ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกและความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ทั้งในด้านคุณภาพการสอน การพัฒนาความรู้ และการเสริมแรงของผู้สอน

4.2 ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกและความสัมพันธ์ระหว่าง บิดา-มารดา ญาติ พี่น้อง ผู้อุปการะ กับนักศึกษา โดยนักศึกษาได้รับการเอาใจใส่ ความรัก ความเอื้ออาทร ความผูกพัน ความเห็นอกเห็นใจ การสนับสนุนทางการเงิน และให้การสนับสนุนทางการเรียน

4.3 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกและความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อนนักศึกษา ทั้งด้านวิชาการและไม่ใช่วิชาการ ในรูปแบบที่ดีมีพฤติกรรมในทางส่งเสริมการเรียน

5. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งสามารถวัดออกมาเป็นคะแนนได้จากการให้นักศึกษาตอบแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ครู 5 ปี) ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

5.2 ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะของอาคารเรียน สภาพห้องเรียนที่มีสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย ห้องสมุด โรงอาหาร ห้องสุขา สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

6. มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และมีอธิการบดีเป็นผู้บริหารสูงสุดภายในสถาบัน ภายใต้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้มี 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยมีขอบเขตเนื้อหาในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

- 1.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- 1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- 1.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- 1.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
- 1.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน

- 3.1.1 ความรับผิดชอบ
- 3.1.2 ความสนใจ
- 3.1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม

- 3.2.1 ความสัมพันธ์กับผู้สอน
- 3.2.2 ความสัมพันธ์กับครอบครัว
- 3.2.3 ความสัมพันธ์กับเพื่อน

3.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

- 3.3.1 หลักสูตร
- 3.3.2 อาคารสถานที่

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
- 4.2 งานวิจัยในประเทศ

1. ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยที่พัฒนามาจากโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ที่ตั้งอยู่ใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของประเทศ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น วิทยาลัยครู หลังจากนั้น ได้รับพระราชทานนาม “ราชภัฏ” จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ให้เป็นชื่อประจำสถาบัน พร้อมทั้งพระราชทานตราประจำมหาวิทยาลัย ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏมียุอยู่ 40 แห่งทั่วประเทศ (วิกิพีเดีย, 2557)

ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้พัฒนามาจาก “โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์” โดยโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ แห่งแรกเปิดสอนเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2435 ซึ่งตั้งขึ้นบริเวณ โรงเรียนเด็ก ตำบลสวนมะลิ ถนน บำรุงเมือง จังหวัดพระนคร (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร) หลังจากนั้น จึงได้ขยายไป ตั้งอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วิทยาลัยครู” ในเวลา ต่อมา และเมื่อปี พ.ศ. 2538 ได้มีพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏยกฐานะวิทยาลัยครู ให้เป็น “สถาบันราชภัฏ” โดยให้สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนา ท้องถิ่น มี วัตถุประสงค์ให้การศึกษาวិชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะ ครู จากนั้น ในปี พ.ศ. 2547 สถาบันราชภัฏ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏ” ตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏดังเช่นปัจจุบัน

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคภาคใต้ ของประเทศไทย ประกอบไปด้วย 5 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เนื่องจากตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันจึงมีบริบทความเป็นมาที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถศึกษาได้จากประวัติความเป็นมาของแต่ละสถาบัน ดังนี้

1.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ก่อนมาเป็นมหาวิทยาลัย สถานศึกษาแห่งนี้มีกำเนิดมาจาก โรงเรียนฝึกหัดครู พัฒนามาเป็นวิทยาลัยครู สถาบันราชภัฏ และเป็นมหาวิทยาลัยในที่สุด ณ พื้นที่ประมาณ 300 ไร่ บริเวณเชิงเขามหาชัย หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชไปทางทิศตะวันตกตามถนนนคร-นบพิดำ เป็นระยะทาง 13 กิโลเมตร เป็นสถานที่ที่อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพลเอกมังกรพรหมโยธีได้มาสำรวจและตกลงใจที่จะจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูขึ้นมาใหม่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จนเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูนครศรีธรรมราช เชื่อว่าประกาศจัดตั้งครั้งนั้นเพราะอิทธิพลทางการเมือง เพราะได้ยุบโรงเรียนฝึกหัดครูตั้ง ย้ายครูอาจารย์และทรัพย์สินมาสังกัดโรงเรียนฝึกหัดครูนครศรีธรรมราชและได้เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ในปีนั้นเอง แต่เนื่องจากก่อสร้างอาคารเรียนไม่ทันจึงเปิดทำการสอนชั่วคราวที่อาคารห้องสมุดประชาชนสนามหน้าเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่ออาคารเรียนและหอนอนก่อสร้างเสร็จแล้วในปี พ.ศ. 2502 จึงเปิดสอนเป็นการถาวร ณ บริเวณเชิงเขามหาชัย การจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูขึ้นในจังหวัดนครศรีธรรมราชใน พ.ศ. 2500 มิใช่เป็นการตั้งครั้งแรก เพราะก่อนหน้านี้ 52 ปี คือพ.ศ. 2448 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูเมืองนครศรีธรรมราชขึ้นมาก่อนแล้ว โดยใช้กุฏิของพระวัดท่าโพธิ์เป็นสถานที่เรียนมีนักเรียนฝึกหัดครูรุ่นแรก 22 คน จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูนครศรีธรรมราชขึ้นมาใหม่ใน พ.ศ. 2500 นั้นเท่ากับการเจริญรอยตามนโยบายจัดการศึกษาของสมเด็จพระปิยมหาราช นั่นเอง

หลังจากโรงเรียนฝึกหัดครูนครศรีธรรมราชเปิดสอนมาครบ 12 ปี กระทรวงศึกษาธิการประกาศยกฐานะเป็น วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2512 และเปิดสอนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.ชั้นสูง) ประจวบกับช่วงเวลาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดการผลิตครู จึงได้เปิดสอนภาคนอกเวลาแก่บุคคลภายนอกในหลักสูตร ป.กศ. และป.กศ.ชั้นสูงด้วย โครงการนี้ดำเนินการเรื่อยมาและสิ้นสุดโครงการเมื่อพ.ศ. 2519 ปีการศึกษา 2517 วิทยาลัยครูสังกัดกรมการฝึกหัดครูรวม 17 วิทยาลัย ได้เริ่มเปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิตหลักสูตร 2 ปีปรับผู้สำเร็จ ป.กศ.ชั้นสูงหรือสำเร็จประโยคครูมัธยม (พ.ม.) วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชเป็น 1 ใน 17 ของวิทยาลัยครูที่เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีดังกล่าว สำหรับในปีแรกเปิดสอนวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไปเพียงวิชาเดียว ปีการศึกษา 2518 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ตราพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูพุทธศักราช 2518 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชจึงได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีหน้าที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูพุทธศักราช 2518 ดังนี้ มาตรา 5 ให้วิทยาลัยครูเป็น

สถาบันการศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิชาการ และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะของครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปีการศึกษา 2527 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช เป็นวิทยาลัยหนึ่งที่ได้รับการประกาศจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นวิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัยครู ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กระจายโอกาสทางการศึกษาระดับสูงออกสู่ประชาชนและ เร่งรัดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาและสร้างกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชจึงเปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรเทคนิคการอาชีพ (ป.ทอ.) เนื่องจากพระราชบัญญัติที่กระจายโอกาสทางการศึกษา ระดับสูงออกสู่ประชาชนและเร่งรัดการจัดการที่กระจายโอกาส ปีพุทธศักราช 2527 ได้กำหนดให้ วิทยาลัยครูสามารถจัดการศึกษาสาขาวิชาการอื่นในระดับปริญญาตรีได้ตามความต้องการของ ท้องถิ่น นอกเหนือจากสาขาวิชาชีพครูจึงได้ปรับรายวิชาหลักสูตรของประกาศนียบัตรเทคนิคการ อาชีพ (ป.ทอ.) เข้าเป็นหลักสูตรอนุปริญญาวิชาเอกพืชศาสตร์ และวิชาเอกก่อสร้าง

พ.ศ.2538 ได้มีพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทานเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 แล้ววิทยาลัยครูทั้งหมด ทั่วประเทศได้เปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันราชภัฏตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 เป็น สถาบันอุดมศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่พัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์คือให้การศึกษา วิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เปิดสอนในระดับสูงกว่าปริญญาตรีและมีหน้าที่ทำการวิจัยให้บริการทาง วิชาการแก่สังคม ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมผลิตครูและ ส่งเสริมวิทยฐานะครู ปีการศึกษา 2538-2542 สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชได้ทำหน้าที่ กว้างไกลตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยเน้นการพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิของคนในท้องถิ่น ให้สูงขึ้นให้สามารถประกอบอาชีพอยู่ในสังคมหรืออยู่ในท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ สถาบันจึงมุ่งมั่นที่ จะปฏิบัติตามปณิธานที่ว่า แต่งบ้านให้น่าอยู่ แต่งภูมิรู้ให้แตกฉาน สืบสานวัฒนธรรม นำชุมชน พัฒนาและปรับแต่งบรรยากาศด้านกายภาพของสถาบันให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น อย่างแท้จริง ปีการศึกษา 2542-2545 สถาบันได้ดำเนินการกิจต่าง ๆ ขยายขอบเขตมากขึ้น เนื่องจาก เป็นช่วงเวลาที่ต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏตาม ร่างพระราชบัญญัติที่กำลังอยู่ในระหว่างกระบวนการนิติบัญญัติและการปฏิรูประบบราชการ กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การปรับระบบงบประมาณ การพัฒนาประสิทธิภาพ การ บริหาร การเปิดสอนระดับปริญญาบัณฑิตศึกษา การร่วมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนการวิจัยทุก รูปแบบและการประกันคุณภาพการศึกษาโดยสถาบันได้รับการตรวจเยี่ยมของคณะกรรมการ

ประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช มีศักยภาพทางวิชาการเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัย สามารถเปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอกได้ ในระดับปริญญาตรีเปิดสอน 5 สาขา วิชาคือ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาศิลปะศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชา-บริหารธุรกิจ และสาขาวิชาการบัญชี ระดับปริญญาโทเปิดสอนใน 3 สาขาคือ สาขาไทยคดีศึกษา สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา และสาขาบริหารการศึกษา นอกจากนี้จะมีภารกิจในด้านจัดการศึกษาแล้วยังมีภารกิจด้านวิจัยการบริการวิชาการและการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรม จะเห็นว่าปัจจุบันสถาบันได้ปฏิบัติการและมีศักยภาพทางวิชาการเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว จนกระทั่งวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2547 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเรียกว่า พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยให้มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้เรียกชื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏตามชื่อของสถาบันราชภัฏเดิมตามความในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชจึงเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2557)

1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2462 โดย ธรรมการมณฑลนครศรีธรรมราช และธรรมการจังหวัดสงขลา ได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูมณฑลขึ้นรับนักเรียนชั้นประถมบริบูรณ์ (ป.3) เข้าเรียนตามหลักสูตร ป.4 ป.5 และ ป.6 โดยเพิ่มวิชาครูเป็นพิเศษ ผู้เรียนสำเร็จ เรียกว่าครูประกาศนียบัตรมณฑล และทางการได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา ธรรมการมณฑลจึงได้ตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประจำมณฑลขึ้นโดยเฉพาะ ณ ตำบลท่าชะมวง อำเภอกำแพงเพชร (ปัจจุบัน อ.รัตภูมิ) ในปี พ.ศ. 2468 รับนักเรียนจบ ม.3 หรือครู ที่ทางอำเภอหรือจังหวัดส่งมาเรียน 2 ปี ได้รับประกาศนียบัตรครูมูล (ป.)

พ.ศ. 2482 ได้เปลี่ยนเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด (ว.) และได้ย้ายมาเรียนที่ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ในปี พ.ศ. 2490 และได้เปลี่ยนฐานะจากโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู โดยรับนักเรียนที่จบ ป.6 มาเรียน 1 ปี ได้รับประกาศนียบัตรครูมูล

พ.ศ. 2498 กระทรวงศึกษาธิการ ปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ให้สอนตาม หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษารับนักเรียนที่จบ ม.6 เข้าเรียน 2 ปี ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) โรงเรียนฝึกหัดครูมูลสงขลา ย้ายมาอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา ในวันที่ 1 มิถุนายน 2499 และยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูสงขลา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2504 ขยายชั้นเรียนในระดับ ป.กศ. สูง และรวมกิจการ โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลาเข้ามาไว้ด้วยกันในวันที่ 1 พฤษภาคม 2510

พ.ศ. 2518 เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีตาม พ.ร.บ.วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 โดยรับนักเรียน ป.กศ. สูง หรือ พ.ม. เข้ามาเรียนอีก 2 ปี ได้รับวุฒิศาสตรบัณฑิต

พ.ศ. 2522 เปิดสอน อคป. ในระดับ ป.กศ. สูง และปริญญาตรีและต่อมาได้ขยายกิจการอบรมครูไปเปิดสอนที่จังหวัดพัทลุงและสตูล

พ.ศ. 2524 เริ่มโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กับ วิทยาลัยครูภาคใต้ ซึ่งเรียกว่า “วิทยาลัยชุมชนสงขลา” เปิดสอนหลักสูตรการโรงแรม และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

พ.ศ. 2527 เริ่มตั้งโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูสงขลา และเปิดดำเนินการได้ใน พ.ศ. 2528 เปิดสอนทั้งระดับเด็กเล็ก ระดับอนุบาล และระดับประถมศึกษา

พ.ศ. 2529 เปิดสอน กศ.บป. ในระดับอนุปริญญาและปริญญาทั้งในสาขาครุศาสตร์และวิชาการอื่น

พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม “สถาบันราชภัฏ” แทนวิทยาลัยครู เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 วิทยาลัยครูสงขลาจึงใช้ชื่อใหม่ว่า “สถาบันราชภัฏสงขลา” มีฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

พ.ศ. 2538 มีฐานะเป็นสถาบันราชภัฏสงขลา ตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2538

พ.ศ. 2547 มีฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา” ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2547 (มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2556)

1.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ซึ่งประกาศใช้เมื่อ วันที่ 15 มิถุนายน 2547 ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเปิดสอนในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท เพื่อให้ผู้สนใจเลือกศึกษาในสาขาที่ตรงกับคุณสมบัติและความต้องการของแต่ละคน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เป็นมหาวิทยาลัยที่มีพัฒนามายาวนานทำให้เป็นมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาต่างๆ พร้อมทั้งจะอบรมสั่งสอนนักศึกษาในทุกสาขาวิชาในยุคเริ่มต้นมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มีชื่อว่า "วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี" ซึ่งก่อตั้งในปี พ.ศ. 2516 และได้เปิดสอนในสาขาด้านครุศาสตร์ในรุ่นแรกเมื่อปี พ.ศ.2519 ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2527 พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ได้กำหนดให้วิทยาลัยครูสามารถจัดการศึกษาสาขาวิชาอื่นนอกเหนือจากการจัดการศึกษาสาขาครุศาสตร์ได้จากจุดเริ่มต้นนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีในขณะนั้นได้พัฒนาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคใต้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ มีการเปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ มาตามลำดับ มีการทำความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อพัฒนาอาจารย์ทางด้านวิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์

ในปี พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานนามวิทยาลัยครูว่า "สถาบันราชภัฏ" ขึ้นในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการบริหารและพัฒนาด้านกายภาพในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีเป็นอย่างมาก เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ส่งผลให้นโยบายการจัดการศึกษาพัฒนาไปอย่างกว้างขวาง มีการเปิดรับนักศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มอีกหลายสาขา ใน พ.ศ. 2542 ได้จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยและเปิดรับนักศึกษาในระดับปริญญาโทเป็นรุ่นแรก จากการพัฒนาด้านกฎหมาย การศึกษาและแรงผลักดันด้านปัจจัยต่าง ๆ รอบด้านส่งผลให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีเติบโตและเข้มแข็งในทุก ๆ ด้าน สมดังเจตนาที่มุ่งมั่นในการสร้างสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพสูงสุดเพื่อตอบสนองความต้องการเข้าศึกษาของนักเรียน และประชาชนทั่วไปในสาขาต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายในนักศึกษาเข้าสู่การวิชาการตามศักยภาพแห่งตนและตามเกณฑ์มาตรฐานของการศึกษา (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2557)

1.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

“มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต” เดิมชื่อว่า “วิทยาลัยครูภูเก็ต” เกิดขึ้นจากการที่กระทรวงศึกษาธิการมีโครงการจัดตั้งวิทยาลัยครู ในส่วนภูมิภาคเพิ่มอีก 3 แห่ง เพื่อให้การผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (2515-2519) ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา วิทยาลัยครูภูเก็ตเป็นวิทยาลัยครูแห่งหนึ่งของโครงการนี้

วิทยาลัยครูภูเก็ตได้รับการสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2514 ซึ่งตรงกับวันเฉลิมฉลองครบรอบ 25 ปี การครองราชย์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้งวิทยาลัยครูภูเก็ตเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2514 มีนายฉลอง ภิรมย์รัตน์ เป็นผู้อำนวยการ ปีการศึกษา 2518 ได้รับยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูตาม พ.ร.บ.วิทยาลัยครู พุทธศักราช 2518 โดยมี นายฉลอง ภิรมย์รัตน์ เป็นอธิการคนแรก 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานนามวิทยาลัยครูใหม่ว่า “สถาบันราชภัฏ” วิทยาลัยครูภูเก็ตจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สถาบันราชภัฏภูเก็ต” แต่โดยนิตินัยไม่สามารถจะใช้ชื่อดังกล่าวได้เพราะยังอยู่ ภายใต้ พ.ร.บ.วิทยาลัยครู ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏไปยังสภาผู้แทนราษฎร เพื่อใช้แทน พ.ร.บ.วิทยาลัยครู ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ผ่าน พ.ร.บ.สถาบันราชภัฏ ในวันที่ 7 ธันวาคม 2537 และวุฒิสมาชิกได้ผ่านความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2537 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ ทรงลงพระปรมาภิไธย ในวันที่ 19 มกราคม 2538 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2538 ทำให้ พ.ร.บ.สถาบันราชภัฏมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2538

และเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2547 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ.2547 ทำให้สถาบันราชภัฏทั่วประเทศ เปลี่ยนสถานภาพเป็น มหาวิทยาลัย เป็นนิติบุคคล และมีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ มหาวิทยาลัยราชภัฏจะเป็นแหล่งความรู้และที่พึ่งของท้องถิ่นรวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการศึกษาของประเทศ มีพันธกิจหลักในการสร้างโอกาสทางการศึกษา สร้างระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสร้างองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น (มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2557)

1.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เดิมเป็นโรงเรียนอาชีพประจำจังหวัด ตั้งขึ้นเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2477 ที่หมู่บ้านมลายูบางกอก ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลาเป็นผู้ตั้งใช้เงินศึกษาพลี (เงินศึกษาพลี เป็นเงินที่รัฐเก็บจากชายไทยอายุ 18 – 60 ปี เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา) เป็นค่าก่อสร้างสถานที่เป็นเงิน 2,000 บาท ดำรงโรงเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาพุทธศักราช 2464 สอนชั้นประถมปีที่ 4 และประโยคประถมบริบูรณ์ คือชั้นประถมปีที่ 6 ในสมัยนั้น วันที่ 17 พฤษภาคม 2478 ย้ายโรงเรียนมาตั้งที่ข้างวัดพุทธภูมิ คือ ส่วนของบริเวณที่เป็นโรงเรียนคณะราษฎรบำรุงจังหวัดยะลาขณะนี้ การย้ายโรงเรียนครั้งนี้ ด้วย

สาเหตุที่ว่าตั้งโรงเรียนเดิม คือที่มลายูบางกอกเป็นเนินสูง ไม่เหมาะแก่การฝึกหัดภาคปฏิบัติ คือการทำสวนปลูกผักในสมัยนั้น พระภูมิพิชัย เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด

พ.ศ. 2477 จัดเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นต้นปีที่ 1-2 พ.ศ.2478 จัดเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตร 2 ชั้น คือ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 นักเรียนสอบไล่ได้ ป.5 เป็นนักเรียนปีที่ 1 นักเรียนที่สอบไล่ได้ ป. 6 เป็นนักเรียนปีที่ 2 และมี ประถม เกษตรกรรมปีที่ 1,2 รวมอยู่ด้วย วันที่ 22 สิงหาคม 2480 ย้ายโรงเรียนไปตั้งที่โรงเรียน อนุบาลซึ่งได้ปลูกสถานที่ขึ้นใหม่ (โรงเรียนอนุบาลสมัยนั้นอยู่ที่วิทยาลัยเทคนิคปัจจุบัน) วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2481 โอนชั้นประถมเกษตรกรรมไปขึ้นกับเทศบาลเมืองยะลายังคงเหลือแต่ชั้น ฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2482 ไม่มีนักศึกษาสมัครเรียนเลย โรงเรียนต้องปิดตลอดปีการศึกษา 2482 วันที่ 17 พฤษภาคม 2483 เริ่มเปิดทำการสอนใหม่เป็นมัธยมพิเศษ เริ่มสอนปีที่ 1 แล้วปีต่อมาคือปี พ.ศ. 2484 ขยายถึงชั้นปีที่ 3

พ.ศ. 2493 เปิดชั้นฝึกหัดครูมูล รับนักเรียนที่สอบไล่ได้ ม.6 เข้าเรียนตามหลักสูตร 1 ปี และยุบเลิกชั้น ป.ป. ปีที่ 1

พ.ศ. 2494 เปิดชั้นฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดปีที่ 1 ยุบเลิกชั้น ป.ป. ปีที่ 2

พ.ศ. 2498 ยุบเลิกชั้นประถมประโยคครูมูล เปิดชั้นฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 1 ยุบเลิกชั้น ว. ปีที่ 1

พ.ศ. 2499 เปิดชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 2 ยุบเลิกชั้นประโยคครูมูลและเปิดสอนชั้นประกาศนียบัตรวิชาการเรื่อยมา

พ.ศ. 2504 โรงเรียนฝึกหัดครูยะลา ได้ย้ายมาจากศาลากลางเก่าที่สะเตง มาอยู่ที่ปัจจุบันได้ก่อสร้างอาคารเรียน 1 หลัง หอนอน 1 หลัง และโรงอาหารชั่วคราว 1 หลัง และยังใช้สถานที่เดิมอยู่ด้วยเพราะสถานที่สร้างใหม่ไม่เพียงพอ ที่สถานที่ปัจจุบันนี้ ฯ พลจ. ศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนผังของสถาบันราชภัฏไว้ให้ ตั้งแต่เมื่อแรกที่ได้ที่ดินมาดำเนินการก่อสร้าง

พ.ศ. 2505 กรมการฝึกหัดครู ประกาศยกฐานะ โรงเรียนฝึกหัดครูยะลาเป็นวิทยาลัยครูยะลา และในปีการศึกษา 2506 ได้เปิดชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงเป็นรุ่นแรก และขยายการเปิดสอนชั้น ปกศ. ชั้นสูง วิชาเอกต่าง ๆ ต่อ ๆ มา

พ.ศ. 2509 วิทยาลัยครูยะลาได้รับเงินงบประมาณดำเนินการก่อสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ ทำให้เป็นสถานศึกษาสมบูรณ์ มีอาคารสถานที่พร้อมทั้งอาคารเรียน หอนอนหญิง หอนอนชาย หอประชุม บ้านพักครู โรงครัว ตลอดจนการสาธารณสุขปโภคภายในสถาบัน พ.ศ. 2518 ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 95 ตอน 48 วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518 ฉบับพิเศษ เรื่อง "พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู

พ.ศ. 2518 ทำให้วิทยาลัยครูทั่วประเทศสามารถเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูยะลาได้เปิดสอนระดับปริญญาตรีรุ่นแรก บัณฑิตวิชาเอกภาษาอังกฤษและวิชาโทภาษาไทยและได้เปิดสอนมาถึงปัจจุบันเป็นจำนวนหลายวิชาเอก และวิชาโท เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527

พ.ศ. 2528 ได้ขยายหลักสูตรเปิดสอนวิชาการในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น เปิดสอนหลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ วิชาเอกวารสารและการประชาสัมพันธ์ สาขาศิลปกรรมและศิลปประยุกต์ วิชาเอกออกแบบประยุกต์ศิลป์ หลักสูตรอนุปริญญา-วิทยาศาสตร์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ วิชาเอกการอาหาร

พ.ศ. 2529 ขยายหลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร์ เปิดสอนสาขาวิชาดนตรีและศิลปการแสดง วิชาเอกนาฏศิลป์และการศิลปการแสดง

พ.ศ. 2530 เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาศิลปะศาสตร์ (ศศ.บ.) โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน

พ.ศ. 2531 เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาศิลปะศาสตร์ (ศศ.บ.) โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป

พ.ศ. 2532 เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (วท.บ) โปรแกรมวิชา สุขศึกษา

พ.ศ. 2534 เปิดสอนหลักสูตรอนุปริญญาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (อ.วท.) โปรแกรมวิชา คอมพิวเตอร์

พ.ศ. 2535 เปิดสอนหลักสูตรอนุปริญญาสาขาวิทยาศาสตร์ (อ.วท.) โปรแกรมวิชาเคมี ปฏิบัติ หลักสูตรอนุปริญญาสาขาศิลปะศาสตร์ (อ.ศศ.) โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ โปรแกรมวิชาธุรกิจการท่องเที่ยว

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานนามสถาบันว่า "สถาบันราชภัฏ" แทนวิทยาลัยครู จึงถือเอา วันที่ 14 กุมภาพันธ์ ของทุกปี เป็น "วันราชภัฏ" สืบต่อมา วันที่ 24 มกราคม 2538 ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนที่ 4 ก. "พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ" พ.ศ. 2538 วิทยาลัยครูยะลาจึงมีนามใหม่ว่า "สถาบันราชภัฏยะลา" ซึ่งทำให้สถาบันฯ สามารถเปิดสอนในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2557)

จะเห็นได้ว่า จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ทั้ง 5 แห่ง มีความเป็นมาที่เหมือนกันนั่นคือ พัฒนามาจากโรงเรียนฝึกหัดครู ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยครู และยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏจนถึงปัจจุบัน และแม้ว่าในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ทั้ง 5 แห่ง จะมีการเปิดสอนในหลักสูตรต่าง ๆ มากมายหลายหลักสูตรและหลายระดับชั้นการศึกษาเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น แต่สิ่งหนึ่งที่ยังคงเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏคือการผลิตครู ดังนั้นการจัดการศึกษาของนักศึกษาครู ในคณะครุศาสตร์จึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ ดังที่ปรากฏในมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู (ราชกิจจานุเบกษา, 2547, หน้า 2)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

Anastasi (1970, p. 107) กล่าวว่าไว้พอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคม แรงจูงใจ

ส่วน Kysenck, Arnold and Meili (1972, p. 16 อ้างถึงใน สิริวรรณ พรหมโชติ, 2542, หน้า 16) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงาน ที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยความสามารถทั้งทางร่างกายและทางสติปัญญา ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากการบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต การตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในรูปของเกรดจากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อนและระยะเวลาานพอสมควร หรืออาจได้จากการวัดด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

Carter V. Good (1979, p. 525) ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การเข้าถึงความรู้หรือการพัฒนาทักษะทางการเรียน โดยปกติพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้หรือคะแนนที่ได้จากการมอบหมาย

นอกจากนี้ นักการศึกษาไทยหลายท่านได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลายทัศนะดังนี้ อเนก เตชะสุข (2542, หน้า 13) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความสามารถในการเข้าถึงความรู้ (Knowledge Attain) การพัฒนาทักษะในการเรียนโดยอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง และแสดงออกในรูปความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

ลำยอง ปู่กะเม็ง (2548, หน้า 8) ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนการสอนที่วัดผลได้จากการทดสอบโดยนำผลไปพิจารณาเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งทำให้สามารถแยกผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามระดับความรู้ เช่น ดีมาก ดี พอใช้ อ่อน และอ่อนมาก

สำเนียง ไช้มุกข์ (2549) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถและทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทั่วไป และความรู้ความสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง สิ่งหนึ่งที่สามารถบอกผลสำเร็จทั้งด้านความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้เรียน โดยสามารถวัดได้จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือโดยวิธีการอื่น ๆ เช่น การสังเกต การตรวจผลงานของผู้เรียน เป็นต้น แล้วนำผลที่ได้จากการวัดไปพิจารณาเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งทำให้สามารถแยกผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามระดับความรู้ได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 แล้วนำระดับคะแนนที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูที่ใช้ในการตรวจสอบพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของครูว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถหรือมีสัมฤทธิ์ผลในแต่ละรายวิชามากน้อยเพียงใด ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้เป็นอย่างดี ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) ไว้ในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

Ross and Stanley (1967 อ้างถึงใน พิซิต ฤทธิจรูญ, 2544, หน้า 98) ให้ความหมายว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถทางวิชาการ เช่น แบบสอบวิชาเลขคณิต แบบสอบวิชาพีชคณิต ฯลฯ เป็นต้น

Gronlund (1993, p, 1 อ้างถึงใน พิซิต ฤทธิจรูญ, 2544, หน้า 98) ให้แนวคิดว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นกระบวนการเชิงระบบ เพื่อการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีหน้าที่หลักสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับนักการศึกษาไทยที่ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ดังนี้ เขาวดี วิบูลย์ศรี (2540, หน้า 28 อ้างถึงใน พิซิต ฤทธิจรูญ, 2544, หน้า 98) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เชิงวิชาการ มักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นการวัดความรู้ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีตหรือในสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล

สมนึก ภัททิยธานี (2551, หน้า 73) ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างกับแบบทดสอบมาตรฐาน

ไพศาล วรรคำ (2552, หน้า 227) ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement Test) หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill)

ส่วน บุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 56) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้และทักษะของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้ว เพื่อนำผลที่ได้จากการวัดไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนนั่นเอง

ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ดังนี้

พิซิต ฤทธิจรูญ (2544, หน้า 98) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน (Paper and Pencil Test) ซึ่งแบ่งออกได้ 2 ชนิดคือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective or Essay Test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้น ๆ (Objective Test or Short Answer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ (Restricted Response Type) ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบคือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

ไพศาล วรคำ (2552, หน้า 229-230) ได้จำแนกประเภทของแบบทดสอบไว้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก ซึ่งถ้าแบ่งตามประเภทที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ สามารถจำแนกได้ตามลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. จำแนกตามลักษณะการตรวจให้คะแนน แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่

1.1 แบบทดสอบปรนัย (Objective Test) หมายถึง แบบทดสอบที่การตรวจให้คะแนนมีความเป็นปรนัยสูง กล่าวคือ ไม่ว่าจะให้บุคคลใดเป็นผู้ตรวจก็จะสามารถให้คะแนนได้ถูกต้องตรงกันเสมอ เช่น แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบทดสอบแบบจับคู่ แบบทดสอบแบบถูก-ผิด เป็นต้น

1.2 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective Test) หมายถึง แบบทดสอบที่การตรวจให้คะแนนมีความเป็นปรนัยต่ำหรือคะแนนที่ได้จะขึ้นอยู่กับการพิจารณาของผู้ตรวจให้คะแนนแต่ละคน เช่น แบบทดสอบความเรียง แบบทดสอบเติมคำ เป็นต้น

1.3 แบบทดสอบอัตนัยประยุกต์ (Modified Subjective Test) หมายถึง แบบทดสอบที่ทำการปรับปรุงมาจากแบบทดสอบอัตนัย โดยการปรับวิธีการตรวจให้คะแนนให้มีความเป็นปรนัยมากขึ้น

2. จำแนกตามลักษณะการสร้าง แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1 แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) เป็นแบบทดสอบที่มีคณะผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา ด้านการวัดและประเมิน และนักวิชาการสาขาต่าง ๆ ร่วมกันพัฒนาขึ้น

ภายใต้กระบวนการสร้างที่ได้มาตรฐาน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับกันไป ในต่างประเทศจะมีแบบทดสอบมาตรฐานนี้อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น Stanford Achievement Test , Metropolitan Achievement Test และ California Achievement Test Battery (ซึ่งมีข้อสอบประกอบด้วย การอ่าน คณิตศาสตร์ การสะกดคำ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และความเข้าใจในการฟัง)

2.2 แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างเอง (Researcher-Made Test) เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรืออาจเป็นแบบทดสอบที่มีผู้วิจัยคนอื่น ๆ สร้างไว้แล้ว แบบทดสอบประเภทนี้ยังไม่ถือว่าเป็นแบบทดสอบมาตรฐาน ถึงแม้จะเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพก็ตาม ทั้งนี้เพราะถูกพัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับกลุ่มผู้สอบเพียงบางกลุ่มเท่านั้น และขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ข้อดีของแบบทดสอบประเภทนี้คือ วัดได้ตรงตามความต้องการของผู้วิจัย

3. จำแนกตามลักษณะการนำผลที่ได้ไปใช้ประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

3.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลว่ามีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ส่วนใหญ่จะใช้ในการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Evaluation) ดังนั้นการวัดความรู้ความสามารถในแต่ละวัตถุประสงค์จะต้องมีข้อคำถามที่เพียงพอต่อการประเมิน โดยทั่วไปวัตถุประสงค์หนึ่ง ๆ จะมีประเด็นคำถามตั้งแต่ 4 ข้อขึ้นไป

3.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลว่ามีอยู่ในระดับใดเมื่อเทียบกับบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด ส่วนใหญ่แบบทดสอบแบบอิงกลุ่มจะใช้จัดตำแหน่งความรู้ของผู้เรียนในเรื่องที่สอน หรือใช้ในการประเมินผลสรุปรวม (Summative Evaluation) แบบทดสอบประเภทนี้จึงมุ่งทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัดให้มากที่สุด

บุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 56-57) ได้จำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบ

ตามความเก่งอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมาย แสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

สรุปได้ว่า ประเภทของแบบทดสอบสามารถจำแนกได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจำแนก เช่น จำแนกตามลักษณะการสร้างแบบทดสอบ จำแนกตามลักษณะการตรวจ จำแนกตามลักษณะการนำผลที่ได้จากการวัด ไปใช้ประเมิน เป็นต้น

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

เพลินพิศ ธรรมรัตน์ (2542, หน้า 91) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนการสร้างแบบทดสอบ
2. การเตรียมงานเขียนข้อสอบ
3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ
4. การคัดเลือกและปรับปรุงแบบทดสอบ
5. การจัดพิมพ์ข้อสอบฉบับสมบูรณ์

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรรยา, 2544, หน้า 99-101)

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร

การสร้างแบบทดสอบ ควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง

โดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าจะเป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบ

ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร และให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

5. ตรวจสอบข้อสอบ

ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจทานข้อสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง

เมื่อตรวจทานข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ (Instruction) และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ

การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอนจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ โดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ในครั้งต่อไป

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

บุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 65-66) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยจำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ แบบทดสอบอิงกลุ่ม และแบบทดสอบอิงเกณฑ์ ดังนี้

1. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์อิงกลุ่ม ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - 1.1 วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา และทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบ
 - 1.2 กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ
 - 1.3 เขียนข้อสอบ
 - 1.4 ตรวจสอบข้อสอบ
 - 1.5 พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง
 - 1.6 ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุง

- 1.7 พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง
2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เชิงเกณฑ์ ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - 2.1 วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา
 - 2.2 กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อสอบ
 - 2.3 กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ
 - 2.4 เขียนข้อสอบ
 - 2.5 ตรวจสอบข้อสอบ
 - 2.6 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
 - 2.7 พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง
 - 2.8 ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุง
 - 2.9 พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง

โดยสรุปขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีขั้นตอนหลัก ๆ ได้แก่ วิเคราะห์หลักสูตร สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดชนิดของข้อสอบ เขียนข้อสอบ ตรวจสอบข้อสอบ จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ และพิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง

ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

แบบทดสอบที่ดีมีคุณภาพจะช่วยให้การวัดผลมีความถูกต้องเชื่อถือได้ และผลการประเมินที่ได้ย่อมเชื่อถือได้ด้วย ซึ่งลักษณะของแบบทดสอบที่ดี มีดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544, หน้า 139-142) ได้เสนอลักษณะของแบบทดสอบที่ดีไว้ 5 ประการ คือ

1. ความเที่ยงตรง เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
2. ความเชื่อมั่น เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือวัดที่แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือชิ้น ๆ ให้ผลการวัดที่คงที่ ไม่ว่าจะใช้วัดกี่ครั้งก็ตามกับกลุ่มเดิม
3. ความยาก เป็นคุณสมบัติของข้อสอบที่บอกให้ทราบว่าข้อสอบข้อนั้น มีคนตอบถูกมากหรือน้อย ถ้ามีคนตอบถูกมากข้อสอบข้อนั้นก็ง่ายและถ้ามีคนตอบถูกน้อยข้อสอบข้อนั้นก็ยาก ถ้ามีคนตอบถูกบ้างตอบผิดบ้างหรือมีคนตอบถูกปานกลางข้อสอบข้อนั้นก็มีความยากปานกลาง ข้อสอบที่ดีควรมีความยากพอเหมาะ ควรมีคนตอบถูกไม่ต่ำกว่า 20 คน และไม่เกิน 80 คน จากผู้สอบ 100 คน ค่าความยากหาได้โดยการนำจำนวนคนที่ตอบถูกหารด้วยจำนวนคนที่ตอบทั้งหมด

4. อำนาจจำแนก เป็นคุณสมบัติของข้อสอบที่สามารถจำแนกผู้เรียนได้ตามความแตกต่างของบุคคลว่าใครเก่ง ปานกลาง อ่อน ใครรอบรู้-ไม่รอบรู้ โดยยึดหลักการว่าคนเก่งจะต้องตอบข้อสอบข้อนั้นถูก คนไม่เก่งจะต้องตอบผิด ข้อสอบที่ดีจะต้องแยกคนเก่งกับคนไม่เก่งออกจากกันได้ อำนาจจำแนกมีความสัมพันธ์กับความเที่ยงตรงเชิงสภาพในทางบวก กล่าวคือถ้าเครื่องมือใดมีอำนาจจำแนกสูง เครื่องมือนั้นก็มีความเที่ยงตรงเชิงสภาพสูงด้วย

5. ความเป็นปรนัย หมายถึง ความชัดเจน ความถูกต้องตามหลักวิชา และความเข้าใจตรงกัน ซึ่งมีความหมายตรงข้ามกับความเป็นอัตนัย ซึ่งหมายถึง ความยืดหยุ่นในความคิดเห็น ความรู้สึก เหตุผลของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

สมนึก กัททิษณี (2551, หน้า 67-71) ได้เสนอลักษณะของแบบทดสอบที่ดีไว้ 10 ประการคือ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้คงที่คงวาไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะทำการสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม

3. ความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบ เสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกัน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำข้อสอบได้โดยการเดา ผู้ที่ทำข้อสอบได้ ควรจะเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งและขยันเท่านั้น

4. ความลึกของคำถาม (Searching) หมายถึง ข้อสอบแต่ละข้อนั้นจะต้องไม่ถามผิวเผินหรือถามประเภทความรู้ความจำ แต่ต้องถามให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปคิดค้นแปลงแก้ปัญหาแล้วจึงตอบได้

5. ความขั้วยุ (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลิน ไม่ควรใช้คำถามซ้ำซากซึ่งน่าเบื่อหน่าย วิธีการที่จะให้แบบทดสอบมีความขั้วยุอยากตอบ ก็โดยเรียงจากข้อง่ายไปหาข้อยาก ใช้ข้อสอบรูปภาพบ้าง เป็นต้น

6. ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อสอบที่มีแนวทางหรือทิศทางคำถาม การตอบชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่แฝงกลเม็ดให้นักเรียนง

7. ความเป็นปรนัย (Objective) แบบทดสอบจะต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการคือ 1) ตั้งคำถามให้ชัดเจน ทำให้ผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจความหมายตรงกัน 2) ตรวจให้คะแนนได้ตรงกัน และ 3) แปลความหมายคะแนนได้เหมือนกัน

8. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อมากพอประมาณ ใช้เวลาสอบพอเหมาะ ประหยัดค่าใช้จ่าย จัดทำแบบทดสอบด้วยความปราณีต ตรวจให้คะแนนได้รวดเร็ว รวมถึงสถานการณ์ในการสอบที่ดี

9. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้สอบที่มีคุณลักษณะหรือความสามารถแตกต่างกันออกจากกันได้

10. ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนคนตอบข้อสอบได้ถูกมากน้อยเพียงใด หรืออัตราส่วนของจำนวนคนตอบถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบ

ชวาล แพร์ตกุล (2552, หน้า 81-89) ได้เสนอบัญญัติ 10 ประการของแบบทดสอบที่ดี ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ดีต้องเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติที่จะนำไปให้ผู้รับบรรลุถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง ก็คือแบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราต้องการจะวัดได้อย่างถูกต้องตามความมุ่งหมาย คือคะแนนจากข้อสอบนั้นสามารถให้ความหมายแก่เราตรงตามที่เรารารถนา

2. แบบทดสอบที่ดีต้องยุติธรรม (Fair) คือ การออกข้อสอบให้มีความเสมอภาค โดยการออกคำถามให้ครอบคลุมหลักสูตรนั่นเอง

3. แบบทดสอบที่ดีต้องถามลึก (Searching) คือ ข้อคำถามของแบบทดสอบนั้นจะต้องไม่ถามแค่เพียงความรู้-ความจำตามตำรา แต่จะถามให้เด็กนำความรู้จากตำราไปวิเคราะห์ ไปขยาย และนำไปใช้ เป็นต้น

4. แบบทดสอบที่ดีต้องช่วยเป็นเยี่ยงอย่าง (Exemplary) คือ ข้อคำถามนั้น มีลักษณะท้าทาย เชิญชวนให้เด็กคิด และประพฤติปฏิบัติไปตามนั้น

5. แบบทดสอบที่ดีต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) คือ เด็กอ่านคำถามแล้ว ต้องเข้าใจแจ่มชัดว่าคำถามอะไร หรือให้คิดให้ทำอะไร ไม่ถามครอบคลุมจักรวาล และไม่ถามคลุมเครือ

6. แบบทดสอบที่ดีต้องมีความเป็นปรนัย (Objective) คือ มีคุณสมบัติ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความแจ่มชัดในความหมายของคำถาม 2) ความแจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน และ 3) ความแจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนนนั้น ๆ

7. แบบทดสอบที่ดีต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรง และเชื่อถือได้มากที่สุด ภายในเวลาและแรงงานแรงเงินที่น้อยที่สุดด้วย

8. แบบทดสอบที่ดีต้องยากพอเหมาะ (Difficulty) เพราะคะแนนที่เด็กสอบได้นั้น ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อสอบเป็นประการสำคัญ

9. แบบทดสอบที่ดีต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ สามารถแจกแจงเด็กออกเป็นประเภท ๆ ได้ทุกชั้นทุกระดับ อย่างถ่วงถ่วงและครบถ่วง ตั้งแต่อ่อนสุดจนถึงเก่งสุด

10. แบบทดสอบที่ดีต้องเชื่อมั่นได้ (Reliability) คือ ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนคงที่ แน่นนอน ไม่แปรผัน

สรุปได้ว่าแบบทดสอบที่ดีมีคุณภาพ ย่อมจะทำให้ผลที่ได้จากวัดหรือการทดสอบมีความถูกต้องน่าเชื่อถือด้วย ซึ่งคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยาก อำนาจจำแนก ความเป็นปรนัย ความยาว ความจำเพาะเจาะจง ความลึกของคำถาม ความยุติธรรม และความมีประสิทธิภาพของแบบทดสอบ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

Daniel A. Prescott (1961, pp. 14-46) ได้สรุปองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของสุขภาพร่างกาย ข้อบกพร่องทางร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพของร่างกาย ข้อบกพร่องของร่างกาย และลักษณะท่าทางของร่างกาย เป็นต้น
2. องค์ประกอบทางด้านความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดาและบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างบุตร และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น
3. องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมและฐานะทางบ้าน
4. องค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน
5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติ และแรงจูงใจ
6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์

นอกจากนี้ Herbert J. Klausmeir (1961, pp. 28-29) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า นอกจากเกิดจากตัวผู้เรียนเองและผู้สอนแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มี

อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกหลายอย่าง เช่น บ้าน สิ่งแวดล้อม และการศึกษาส่วนตัวของผู้เรียน เป็นต้น เขาได้เสนอรูปแบบขององค์ประกอบเหล่านี้ไว้ 6 ประการคือ

1. คุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมทางสมองและความสามารถทางสติปัญญา ความพร้อมทางร่างกาย และความสามารถทางทักษะของร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ ซึ่งได้แก่ ความสนใจ แรงจูงใจ เจตคติ และค่านิยม สุขภาพ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ความเข้าใจในสถานการณ์ อายุ และเพศ

2. คุณลักษณะของผู้สอน ได้แก่ สติปัญญา ความรอบรู้ในวิชาที่สอน การพัฒนาความรู้ ทักษะทางร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ สุขภาพ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ความเข้าใจในสถานการณ์ อายุ และเพศ

3. พฤติกรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการเรียนการสอนทั้งหลาย กล่าวคือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิด และการสอนอธิบาย ทักษะทางร่างกาย และการกระทำทางจิตใจและความรู้สึก

4. คุณลักษณะของกลุ่ม ได้แก่ โครงสร้าง เจตคติ ความสามัคคี และการเป็นผู้นำ

5. คุณลักษณะของพฤติกรรมเฉพาะตัว ได้แก่ การสนองตอบ เครื่องมือ อุปกรณ์ เป็นต้น

6. แรงผลักดันภายนอก ได้แก่ บ้าน สิ่งแวดล้อม อิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

Bloom (1976, pp. 167-169 อ้างถึงใน วรณี อังสิทธิพนพร, 2544, หน้า 14) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าประกอบด้วย

1. พฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด หมายถึง ความสามารถทั้งหลายของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานเดิมของผู้เรียน

2. คุณลักษณะด้านจิตพิสัย หมายถึง สภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ได้แก่ ความสนใจ ทศนคติที่มีต่อเนื้อหาวิชาที่เรียนในโรงเรียน และระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลักษณะบุคลิกภาพ

3. คุณภาพการสอน ซึ่งได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และรู้ผลว่าตนเองทำได้ถูกต้องหรือไม่

Davis (1977, p. 50) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามี 4 ประการ ดังนี้

1. บรรยากาศในชั้นเรียน ได้แก่ รูปแบบการจัดชั้นเรียน ความพึงพอใจต่อห้องเรียน ความพึงพอใจต่อครูผู้สอน

2. วิธีการหรือลักษณะของครู ได้แก่ วิธีการสอนของครู ลักษณะท่าทาง และบุคลิกภาพของครู ทศนคติต่อการทำงาน

3. การคาดหวังของครู ครูที่มีการคาดหวังสูง จะทำให้เขามีความตั้งใจต่อการทำงานสูง แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ มาให้นักเรียนอยู่เสมอ และทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้

4. การใช้เวลาของนักเรียน นักเรียนที่ทุ่มเทและใช้เวลาเรียนอย่างเต็มที่ จะมีความสนใจ อยากจะเรียนรู้เนื้อหาการเรียน การเรียนก็จะดีขึ้น

นอกจากแนวคิดของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ จากนั้นผู้วิจัยได้คัดกรองเลือกเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเท่านั้น โดยปัจจัยดังกล่าวต้องมีผู้ศึกษาไว้ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ซึ่งสามารถสรุปที่มาของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ที่มาของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

นักวิจัย/นักการศึกษา	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน							
	ความรับผิดชอบ	ความสนใจ	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ผู้สอน	ครอบครัว	เพื่อน	หลักสูตร	อาคารสถานที่
Daniel A. Prescott (1961)		✓	✓		✓	✓		
Herbert J. Klausmeir (1961)		✓	✓	✓	✓	✓		✓
Bloom (1976)	✓	✓	✓	✓			✓	
Davis (1977)	✓	✓		✓				✓
ปิยะมาศ เจริญพันธุ์ (2544)	✓	✓	✓			✓		
พระครูสุตวิสุทธิคุณ (2548)				✓			✓	✓
ชั้นยาภรณ์ พูนเกิดมะเร็ง (2548)	✓		✓					
นัตร์ปวีณ์ จรัสวารวัฒน์ (2549)			✓		✓			
มานะ อัครบัณฑิต (2549)				✓			✓	✓
พรศรี พุทธานนท์ (2550)				✓	✓		✓	✓
กัญฉัฐ์ เอื้อภราคร (2552)		✓		✓	✓	✓		✓
สมรภัษ รินรุด (2552)			✓	✓	✓	✓		✓
บุรณี ทรัพย์ถนอม และคณะ (2552)	✓				✓			
ศุภร ศรีนุต (2553)	✓		✓	✓	✓			✓
เกล้า จักทอน (2553)			✓	✓	✓			✓
ซัชฎาพันธ์ อยู่เพชร (2555)				✓		✓		✓
ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล (2555)			✓	✓	✓			
นคร เหมนาค (2556)				✓	✓	✓	✓	✓
รวม	6	6	10	13	11	7	5	11

จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มีด้วยกัน 8 ปัจจัย ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความสนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้สอน ครอบครัว เพื่อน หลักรัฐ และอาคารสถานที่ และจาก 8 ปัจจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้เรียน ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความสนใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับผู้สอน ความสัมพันธ์กับครอบครัว และความสัมพันธ์กับเพื่อน
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ประกอบด้วย หลักรัฐ และอาคารสถานที่

3.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยด้านผู้เรียน หมายถึง ตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การเรียนของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความสนใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.1.1 ความรับผิดชอบ

ความหมายของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน และจะทำให้เกิดความสำเร็จรุ่งเรืองและความสงบเรียบร้อย และการพัฒนาความรับผิดชอบจึงเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ (2544, อ้างถึงใน นันทน์ภัส นาราช, 2555, หน้า 3-4) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบพอสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจ ตั้งใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม ละเอียดรอบคอบ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตน ทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติงานหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น โดยได้แบ่งประเภทความรับผิดชอบไว้ 2 ประเภท คือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การจัดปัญหาที่ทำให้ตนเองเป็นทุกข์ เช่น ป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอันตรายจากโรค รักษาร่างกายให้แข็งแรง รู้จักหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่การงานของตนให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทนกำหนดเวลาและตรงเวลา

2. ความรับผิดชอบต่อสังคมหรือส่วนรวม หมายถึง รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อชุมชน ประเทศชาติ ความรับผิดชอบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม

ส่วน จิรนนท์ วรรณศิริ (2550, หน้า 9) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความขยันหมั่นเพียรและละเอียดรอบคอบ เพื่อให้นั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและยอมรับผลการกระทำนั้น ทั้งด้านดีและด้านเสียเพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้น

จารุวรรณ ใจอ่อน (2550, หน้า 17) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่บุคคลประพฤติปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่ ระมัดระวังที่จะทำงานและคิดตามผลงานที่ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จด้วยดี ยอมรับในส่วนที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย อีกทั้งยังไม่ปิดภาระหน้าที่ของตนเองให้แก่ผู้อื่น

นอกจากนี้ ธัญวัฒน์ กาบคำ (2551, หน้า 34) ให้ความหมายความรับผิดชอบ หมายถึง เป็นความสนใจ ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานด้วยความรู้สึกผูกพัน มีความพากเพียร และละเอียดรอบคอบ โดยแสดงออกในรูปแบบของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนเป็นผลสำเร็จด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตนด้วยความระมัดระวัง เอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรค มีการติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

สรุปได้ว่าความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจ เอาใจใส่ และละเอียดรอบคอบในการประพฤติปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีความขยันหมั่นเพียร ตรงต่อเวลา รู้หน้าที่ อดทนต่ออุปสรรค ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน และจะทำให้ผู้เรียนเติบโตเป็นเยาวชนที่ดีของครอบครัวและสังคม ดังที่ ประดิษฐ์ อุปมัย (2547, หน้า 14) ได้แบ่งปัจจัยที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ 3 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ ปัจจัยในครอบครัว ปัจจัยในโรงเรียน และปัจจัยในสังคม

ปัจจัยในครอบครัวอยู่ที่ความสม่ำเสมอในการปลูกฝังความรับผิดชอบของเด็ก เจตคติของพ่อแม่ต่อความรับผิดชอบ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของพ่อแม่ สภาพเศรษฐกิจภายใน

ครอบครัว ลำดับการเกิดของเด็ก และบุคคลอื่นที่อยู่ภายในครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความ
 รับผิดชอบของเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม

ปัจจัยในโรงเรียนที่มีผลต่อความรับผิดชอบของเด็กโดยตรง ได้แก่ ครูและเพื่อน ครูที่
 มีความรับผิดชอบเข้าสอนตรงเวลา เตรียมการสอนมาอย่างดี เมื่อให้การบ้านเด็กก็ตรวจอย่าง
 สม่าเสมอทุกครั้ง เมื่อให้สัญญาสิ่งใดก็เด็กก็ทำตามสัญญาที่ให้ไว้ ถ้าครูเข้าสอนตรงเวลาเด็กก็ติด
 นิสัยเป็นคนตรงเวลาด้วย นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน
 บางอย่างหรือมอบหมายหน้าที่พิเศษให้เด็กทำก็เป็นวิธีหนึ่งในการฝึกให้เด็กรู้จักรับผิดชอบด้วย

ปัจจัยในสังคมมีผลโดยตรงต่อความรับผิดชอบของเด็ก การวางตัวของผู้ใหญ่ในสังคม
 ในการเป็นแบบอย่างที่ดี การเสนอสื่อที่เหมาะสม เช่น การเสนอละคร สื่อบันเทิงที่เป็นแบบอย่าง
 ที่ดี เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรับผิดชอบของเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อมเช่นกัน

คุณลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ ไว้ ดังนี้
 วรรการ กมลเลิศ (2547, หน้า 37) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบ ไว้ดังนี้

1. มีความอดทน อดกลั้น
2. ตรงต่อเวลา
3. มีความขยันขันแข็ง
4. รู้จักหน้าที่ของตนเองและกระทำตามหน้าที่อย่างดี
5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
6. ชอบความเป็นระเบียบเรียบร้อย
7. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
8. มีความปรารถนาที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีขึ้นกว่าเดิม
9. มีความซื่อสัตย์
10. มีความคิดก้าวหน้า
11. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์
12. ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น
13. มีการวางแผนในการทำงาน
14. มีความต้องการผลสำเร็จในการทำงาน
15. มีความเพียรพยายามในการทำงาน
16. มีความละเอียดรอบคอบ

17. มีการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ได้
18. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวม
19. ติดตามผลงานที่ได้กระทำลงไป
20. มีเหตุผล
21. รู้จักรักษาสีทริขของตนเอง และเคารพสิทธิของผู้อื่น
22. เอาใจใส่ในการทำงาน

อังคณา อิริสิลาเวทย์ (2548, หน้า 16) กล่าวว่า คุณลักษณะของความรับผิดชอบ มีลักษณะดังนี้

1. เอาใจใส่การทำงาน และการเรียน
2. มีความพากเพียร
3. ใช้ความสามารถของตนเต็มที่
4. กล้าเผชิญความจริงและยอมรับผลของการกระทำของตน
5. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่อย่างดี
6. รักษาสิทธิและหน้าที่ของตนเองโดยไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น
7. ติดตามผลงานที่ได้กระทำไป
8. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
9. ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น
10. ยอมรับผลของการกระทำ

สุเทพ เบ็ญจวิไลกุล (2550, หน้า 24) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้ว่า จะต้องเป็นบุคคลที่ตรงเวลา ละเอียดยรอบคอบ ขยัน และมีความตั้งใจเรียน กระตือรือร้น ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถ อุทิศเวลาให้แก่งาน เอาใจใส่งาน เพื่อให้งานนั้นเกิดผลดีมีคุณภาพ มุ่งหวังความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง ยอมรับความผิดจากผลการกระทำของตนเอง และปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งของตนเอง ของเพื่อน และของโรงเรียน

สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จบรรลุผลล่ง มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ ตรงต่อเวลา ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ยอมรับความผิดที่เกิดจากการกระทำของตนและปรับปรุงแก้ไขงานที่ได้รับมอบหมายให้ดียิ่งขึ้น ทำให้เป็นคนที่รับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์อย่างมีคุณภาพและทันต่อเวลา ยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา รู้หน้าที่ มีความอดทนมานะพยายาม

3.1.2 ความสนใจ

ความหมายของความสนใจ

ความสนใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นเป็นอันดับแรกของกระบวนการเรียนรู้ที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การที่คนเรามีแรงจูงใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งสำเร็จ ย่อมมีความสนใจเป็นพื้นฐาน นักเรียนที่มีความสนใจในวิชาใดมักจะเรียนวิชานั้นได้ดีกว่าวิชาที่ปราศจากความสนใจได้มีนักศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของความสนใจไว้ต่าง ๆ กัน เช่น

Dewey (1959, p. 66) กล่าวว่า ความสนใจ คือความรู้สึกหรือความพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแนวความคิดใดความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

Good (1973, p. 311) ได้ให้ความหมายความสนใจไว้ว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกชอบของคนเราที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีชั่วขณะหนึ่ง หรืออาจจะมีถาวรต่อไปก็ได้ ขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคล ๆ นั้น โดยมีอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

นอกจากนี้ นักการศึกษาไทยหลายท่านได้ให้ความหมายของความสนใจไปในแนวทางเดียวกัน อาทิเช่น สมศักดิ์ คำศรี (2534, หน้า 181) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจในการทำกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งวัดได้จากแบบสำรวจความสนใจหรือความโน้มเอียงที่แสวงหากิจกรรมวัตถุประสงค์และมีแนวโน้มที่จะเลือกมันมากกว่าสิ่งอื่น ๆ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 27) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบกิจกรรมหนึ่งมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ เป้าของความรู้สึกเป็นกิจกรรม

อภิชาติ เพชรพลอย (2543, หน้า 36) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และความรู้สึกนั้นส่งผลทำให้บุคคลเอาใจใส่ และแสดงออกซึ่งความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ มีการรับรู้และมีการตอบสนองต่อการรับรู้แล้วเกิดการยอมรับคุณค่าในที่สุด

ส่วน สุรชัย จามรเนียม (2548, หน้า 66) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ เอาใจใส่ การจดจ่อในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และพร้อมที่จะเสาะหาหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีความตั้งใจทำกิจกรรมนั้นด้วยความเอาใจใส่ มีการรับรู้ และตอบสนอง

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งที่เป็นบุคคล สิ่งของ กิจกรรม ซึ่งแสดงออกโดยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมการติดตามความเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่สนใจนั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ความสนใจ หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงออกถึงความรู้สึกชอบ และพอใจในวิชาที่เรียนตามหลักสูตร และความสนใจที่มีต่อการประกอบวิชาชีพในสาขาที่เรียน

ลักษณะของความสนใจ

สมศักดิ์ คำศรี (2534, หน้า 182) ได้สรุปลักษณะของความสนใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เกิดจากความปรารถนาเบื้องต้น ดังนี้

1. ความสนใจร่วมกัน ตัวอย่างความสนใจแบบนี้ เช่น ความสนใจที่เกิดจากการโฆษณาชวนเชื่อความสนใจของฝูงชนที่มุ่งดูอุบัติเหตุ กลุ่มคนที่ไปซื้อตั๋วหนังเรื่องเดียวกันต่าง ๆ เหล่านี้ก็เพราะมีความสนใจร่วมกัน เป็นต้น

2. ความสนใจส่วนบุคคล เป็นความสนใจที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล แม้ว่าบุคคลอาจจะสนใจในเรื่องเดียวกัน แต่ความเข้มของความสนใจอาจแตกต่างกัน เช่น ในกลุ่มผู้มุ่งดูไฟไหม้บ้าน ตำรวจยอมสนใจสืบเสาะหาร่องรอยการเกิดไฟไหม้ พวกคัปปะเลียงยอมสนใจในวิธีทำให้ไฟดับส่วนคนอื่น ๆ อาจมุ่งดูเพราะความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น

สุรชัย จามรเนียน (2548, หน้า 67) ได้แบ่งประเภทความสนใจ โดยยึดเอาเป้าแห่งความสนใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความสนใจโดยส่วนรวม เป็นสภาพภายในจิตของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ โดยกว้างเป็นส่วนรวมเช่น ความสนใจในชีวิตมักแสดงออกมาในรูปของทัศนคติที่มีต่อชีวิต ความสนใจในโลก เช่น การมองโลกในแง่ดี มองโลกในแง่ร้าย เป็นต้น

2. ความสนใจเฉพาะ เป็นการมุ่งความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างละเอียดโดยตรง เช่น ความสนใจในการแต่งกาย ความสนใจการแสวงหาความรู้ ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ เป็นต้น ถ้าบุคคลมีความสนใจมากก็มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมในการทำกิจกรรมเหล่านั้นมากขึ้น

สรุปได้ว่า ความสนใจนั้นเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล แต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกันไป ซึ่งก็เป็นไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล อันเนื่องมาจากถูกชักนำโดยสิ่งแวดล้อมและถ้าผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ในกิจกรรมใดก็ตาม ก็จะมีจิตใจจดจ่ออยู่กับกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งทำให้เกิดความกระตือรือร้น และความตั้งใจทำกิจกรรมนั้นด้วยความเอาใจใส่ และยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

สาเหตุที่ทำให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้

ลักษณะของความสนใจที่นักศึกษาได้กล่าวไว้นี้ จะเห็นว่า ความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละคน คนทุกคนอาจสนใจสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป สิ่งทีคนหนึ่งสนใจอาจไม่เป็นที่สนใจของอีกคนหนึ่ง ขณะเดียวกันระดับความสนใจของแต่ละคนก็แตกต่างกันไป ทั้งนี้เนื่องมาจากจาก

สาเหตุและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง จรินทร์ สุกุลถาวร (ม.ป.ป., หน้า 61–62) ได้กล่าวว่า ความสนใจเกิดขึ้นจากสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ความต้องการ เช่น อยากรู้เป็นคนเรียนเก่งก็ต้องพยายามสนใจบทเรียน เพื่อจะได้ทำให้ตนเองเข้าใจและจะได้สอบได้ที่ 1

2. การเอาอย่างสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คนในหมู่คณะนิยม หรือสนใจอยากจะทำให้คนที่เขามาร่วมสนใจตามไปด้วย เช่น เด็กส่วนมากเมื่อเห็น พ่อแม่ ครู หรือเพื่อชอบหรือสนใจสิ่งใด ก็ จะสนใจสิ่งนั้นตามไปด้วย

3. การอ่าน การอ่านหนังสือช่วยให้เกิดความสนใจ เช่น การอ่านชีวประวัติของนักประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ จะทำให้ผู้อ่านนั้นมีความสนใจที่จะคิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ บ้าง

4. การศึกษาหรือการฝึกอบรมความรู้ความสามารถในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ย่อมทำให้เกิดความสนใจขึ้นแม้ว่าในตอนแรกนั้นยังไม่มี ความสนใจเลย เช่น นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษ เมื่ออ่าน พูด ฟัง และเขียนได้ จะมีความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น

5. ความแปลกประหลาด เมื่อได้พบเห็นสิ่งของที่แปลกประหลาดหรือไม่เคยพบเห็นมาก่อน จะทำให้เกิดความสนใจในสิ่งนั้นขึ้น เช่น เด็กที่ไม่เคยเห็นฮิปโป เมื่อได้ไปเที่ยวสวนสัตว์ และได้พบเห็นฮิปโปครั้งแรกจะเกิดความสนใจตัวฮิปโปอย่างมาก

กฤษณา สักดิ์ศรี (2530, หน้า 216) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้คนเราก่อเกิดความสนใจมีดังนี้

1. เกิดจากการติดต่อสัมพันธ์ (Association) เช่น จากการอ่าน การติดต่อ สิ่งใดที่ทำให้ความพอใจให้หรือเห็นสิ่งนั้นจะให้ประโยชน์

2. สิ่งกระตุ้น ความสนใจเกิดจากสิ่งกระตุ้นหลาย ๆ ลักษณะ

3. ความรู้ ความรู้สามารถที่จะกระทำสิ่งใดได้ย่อมจะเป็นเหตุให้เกิดความสนใจในสิ่งนั้นได้ เช่น คนที่พูดภาษาอังกฤษได้ย่อมสนใจภาษาอังกฤษ

4. ความสนใจเกิดจากการได้รับผลสำเร็จ ถ้าทำงานประสบความสำเร็จได้รับคำชมเชยจะเกิดความภาคภูมิใจและเกิดมีความสนใจที่จะทำงานนั้นให้ดีขึ้นเพราะมีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นอีก

5. ความสนใจเกิดจากความต้องการ บุคคลมีความต้องการทั้งร่างกาย ทางจิตใจ ทางสังคม ความต้องการทำให้คนเราพยายามหาทางบำบัดความต้องการ สนใจที่จะเสาะแสวงหาหนทางสู่ความสำเร็จ

6. เกิดจากสิ่งแวดล้อม เช่น เป็นชาวประมงน้ำตื้น แล่นไปหาปลาอยู่ประจำ ว่ายน้ำ ดำน้ำเก่ง จึงสนใจกีฬาแข่งเรือใบ สิ่งแวดล้อม ความเคยชินความชำนาญ

7. เกิดจากการฝึกรวมโน้มนำให้เกิดความสนใจ

8. เกิดจากการยกย่องชมเชยจากสังคมจากผู้ที่เราเคารพ นับถือ ย่อมมีอิทธิพลส่งเสริมให้ความสนใจเข้มแข็งขึ้นและดำเนินต่อไป

9. ความช่วยเหลือของบุคคลซึ่งเคยสนใจมาแล้ว จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจตามสรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้ เกิดจากการที่ผู้เรียนมีความต้องการ มีความสนใจในการเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น อันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ที่ได้รับรวมทั้งการเรียนรู้จากประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ตนเองยังไม่เคยได้รับมาก่อน เหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้ในสิ่งนั้นขึ้นได้เป็นอย่างดี

การส่งเสริมความสนใจ

การส่งเสริมความสนใจนี้อาจทำได้หลายวิธีในตอนแรก ๆ เมื่อเกิดความสนใจขึ้นแล้ว เราจะต้องคอยส่งเสริม ที่สำคัญก็คือให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จเสียก่อนไม่มากก็น้อย ผู้เรียนก็จะสนใจมากขึ้น แต่ครูควรปล่อยให้ผู้เรียนส่งเสริมความสนใจของตนเองตราบเท่าที่ความสนใจนั้นเป็นไปในทางที่ถูก โดยปกติความสนใจที่เกิดขึ้นใหม่ มักจะต้องคอยให้การส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความจำเป็น ประโยชน์และคุณค่าอย่าให้เห็นเป็นของน่าเบื่อ ผู้เรียนก็จะทำงานด้วยความเต็มใจ และกระตือรือร้นด้วย ข้อสำคัญครูจะต้องแสดงความนิยมพอใจเมื่อเห็นความสนใจเกิดขึ้น ผู้เรียนก็จะเห็นความสนใจที่ครูก่อให้เกิดขึ้นหรือมีขึ้นแก่ผู้เรียนเอง ถ้าหากปรากฏว่า การส่งเสริมความสนใจที่กระทำไปแล้วยังไม่ดีพอก็ย่อมจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเสียใหม่ได้ ให้เป็นไปในทางที่ดี

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530, หน้า 220-221) ได้กล่าวถึงการควบคุมและส่งเสริมความสนใจอาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การถาม โดยการแนะและการถาม จะช่วยส่งเสริมความสนใจให้เจริญดียิ่งขึ้น ได้ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมความสนใจซึ่งแม้แต่แรกจะเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยให้ขยายตัวเป็นจริงเป็นจังและมั่นคงถาวรได้

2. ตัวอย่างหรือของจำลองนำมาให้นักเรียนได้จับต้องทดลองดู ครูคอยให้คำแนะนำและซักถามประกอบไปด้วย

3. สิ่งแวดล้อม จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เช่น รวมเด็กที่มีความสนใจคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกันเช่น พวกสนใจคณิตศาสตร์ ดนตรี โบราณคดี ฯลฯ

ลิกขา ทรงศักดิ์เกสร (2548, หน้า 56-57) ได้สรุปวิธีสร้างใจ ดังนี้

1. ครูต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยนำสนใจ และทำท่ายความสามารถให้กับผู้เรียน

2. จัดกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถ สร้างสิ่งที่ตื้นตื้นใจเพื่อจูงใจให้ผู้เรียน มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเอาใจใส่
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดให้เกิดความสนุกสนานไปพร้อมกับเรียนรู้ด้วย
4. ประสบการณ์ที่จัดให้ต้องต่อเนื่องกับประสบการณ์หรือความรู้เดิมที่มีอยู่
5. ส่งเสริมเน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม และให้อิสระในการทำงานแก่เด็ก โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรม โดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นของตนต่อสมาชิกภายในกลุ่ม
6. ให้การส่งเสริมและชี้ทางความก้าวหน้าในการทำงานทุกกระยะและให้ข้อมูลย้อนกลับ

การวัดความสนใจ

การวัดความสนใจให้ได้ผลถูกต้องที่สุดนั้น ทำได้ยากเพราะความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม พัฒนาการทางร่างกาย สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม Kurtsock (1955, p. 189 – 193 อ้างถึงใน สึกขา ทรงศักดิ์เกษร, 2548 : 57) ได้เสนอแนะวิธีวัดความสนใจไว้ 3 วิธีดังนี้

1. การใช้แบบวัดความสนใจ (Interest Inventories) โดยให้แสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ต่อข้อความต่างๆ ของแบบวัดความสนใจ
2. การใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) โดยให้อิสระในการตอบคำถามต่าง ๆ ได้ตามรู้สึกที่แท้จริงของตน
3. การสัมภาษณ์ (Interviews) จะทำให้ผู้สัมภาษณ์สังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

ส่วน Davis (1964, pp. 160–161 อ้างถึงใน รุจิรา โพธิ์สุวรรณ, 2540, หน้า 66) ได้เสนอแนะเทคนิคในการวัดความสนใจดังนี้

1. ค้นหาสิ่งที่แต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 1 – 2 ปีที่ผ่านมา ถ้าเขาขอมสละเวลาว่าที่มีอยู่เพื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะก็แสดงว่าเขาสนใจสิ่งนั้น
2. ค้นหาว่าแต่ละบุคคลมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด ถ้าเขามีความรู้ในเรื่องนั้นมาก ก็แสดงว่าเขาสนใจในเรื่องนั้น ทั้งนี้เพราะคนเราขอมจำสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าที่ ๆ ไม่สนใจ
3. ให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้

จะเห็นได้ว่าการวัดความสนใจนั้น เราสามารถวัดได้หลายวิธี ซึ่งการที่เราจะเลือกนำวิธีใดไปใช้กับใคร ในสถานการณ์แบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้ที่จะนำไปใช้ สำหรับในงานวิจัยครั้งนี้ความสนใจ หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงออกถึงความรู้สึกรู้สึกชอบ และพอใจในวิชาที่เรียนตามหลักสูตร และความสนใจที่มีต่อการประกอบวิชาชีพในสาขาที่เรียน โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความสนใจในการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้ McClelland (1961, p. 101 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 233) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นความต้องการที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ ถือว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญของมนุษย์และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของตนเอง

Atkinson (1974, p. 98 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 231) อธิบายถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า ในสถานการณ์หนึ่งผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความพยายามที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จโดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ถ้าผลงานสูงกว่าหรือเท่าเกณฑ์มาตรฐานก็ถือว่าประสบความสำเร็จตามความคิดของเขา

นอกจากนี้ นักการศึกษาไทยหลายท่านได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้หลากหลาย ดังนี้ โสพิษ ปลอดเขียว (2546, หน้า 18) กล่าวว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้บรรลุผลสำเร็จ โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรือย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับ ศิริรัตน์ แสนยากุล (2546, หน้า 37) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี แม้จะมีความยุ่งยากซับซ้อนไม่ย่อท้อต่อความยุ่งยากซับซ้อน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาเพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จ ต้องการอิสระในการทำงานและการแสดงออก ต้องการชัยชนะในการแข่งขันมุ่งมั่นที่จะทำให้อัตราความสำเร็จสูง เพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตนที่ตั้งไว้ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จตามที่ตั้งไว้

ส่วน จำรุธย เทียมทำ (2547, หน้า 9) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นอย่างดีเยี่ยม โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ

จิตติมา เลิศจินดา (2547, หน้า 12) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะประสบผลสำเร็จในงานที่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวางพยายามหาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จต้องการอิสระในการทำงานและการแสดงออกต้องการชัยชนะในการแข่งขัน มุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อพบความสำเร็จ และวิตกกังวลเมื่อพบความล้มเหลว

สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาของบุคคลที่มีความมุ่งมั่นจะกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตนเองวางไว้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น รู้จักวางแผน และมีความรับผิดชอบในตัวเอง ที่มีอยู่ในตัวนักศึกษาเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะนำมาสู่ความสำเร็จดังที่ตั้งใจไว้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ Murray

จากการศึกษาค้นคว้าของ Murray (1930, p. 105 อ้างถึงใน ชิดาพันธุ์ มูลผล, 2552, หน้า 23-24) ได้สร้างทฤษฎีโดยถือว่าความต้องการเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจ ซึ่งเป็นผลทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมในทิศทางที่นำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ

เมื่อปลาย ค.ศ. 1930 Murray ได้ตีพิมพ์หนังสือเล่มหนึ่ง ชื่อ Explorations in Personality ในหนังสือเล่มนี้ Murray ได้จำแนกแรงจูงใจออกเป็นสองประเภท คือแรงจูงใจทางกายและสังคม เขาได้จำแนกแรงจูงใจทางสังคม ดังนี้

ชื่อแรงจูงใจ	ลักษณะ
1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	พยายามทำสิ่งที่ทำให้สำเร็จชอบการแข่งขัน
2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์	ต้องการความเป็นมิตรและความอบอุ่น
3. แรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว	มุ่งเอาชนะอุปสรรคด้วยกำลัง
4. แรงจูงใจใฝ่อิสระ	ต้องการความเป็นอิสระต่อต้านข้อบังคับ
5. แรงจูงใจใฝ่กล้าเผชิญ	มุ่งเอาชนะความอ่อนแอ สะกดกลั่นความกลัว
6. แรงจูงใจป้องกันตนเอง	ป้องกันตนเองจากการตำหนิ วิจารณ์
7. แรงจูงใจใฝ่สนับสนุน	ชื่นชม ยกย่องและสนับสนุนความเก่ง

8. แรงจูงใจใฝ่ควบคุม	ต้องการมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบุคคลอื่น
9. แรงจูงใจใฝ่อยากแสดงออก	ก่อให้เกิดความตื่นเต้น ขบขัน
10. แรงจูงใจหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด	หลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ความเจ็บป่วย
11. แรงจูงใจหลีกเลี่ยงความอับอาย	หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้อับอาย คำต้อย
12. แรงจูงใจมุ่งปกป้อง	มุ่งปกป้องดูแลและให้ความสะดวกแก่ผู้อื่น
13. แรงจูงใจใฝ่ระเบียบ	จัดสิ่งต่าง ๆ ให้เรียบร้อย สมดุลและชัดเจน
14. แรงจูงใจใฝ่สนุก	แสดงความสนุกสนาน โดยไม่มีจุดหมาย
15. แรงจูงใจใฝ่ปฏิเสธ	มุ่งกีดกัน เฉยเมยกับคนที่ด้อยกว่า
16. แรงจูงใจใฝ่ผลิตเพลิน	แสวงหาสิ่งที่ทำให้ผลิตเพลินพึงพอใจ
17. แรงจูงใจทางเพศ	สร้างและสืบต่อความสัมพันธ์ทางเพศ
18. แรงจูงใจที่จะได้รับความคุ้มครอง	มุ่งจะได้รับความคุ้มครอง สนับสนุน
19. แรงจูงใจใฝ่รู้	ต้องการถามตอบปัญหา สนใจ สรุปล วิเคราะห์ ในสิ่งที่เป็นนามธรรม

ในการจำแนกแรงจูงใจทางสังคมของ Murray มีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ เป็นความต้องการทางจิตใญ่มนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถมีพลังจิต (Will Power) ที่จะเอาชนะอุปสรรคมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้ประสบความสำเร็จ

จากทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ Murray สรุปได้ว่า Murray มนุษย์มีความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จ ดังนั้นวิธีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือการพัฒนาให้มนุษย์เกิดแรงจูงใจที่ต้องการประสบความสำเร็จ ความต้องการเอาชนะอุปสรรคด้วยความสามารถของตน

2. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ Atkinson

จากการศึกษาค้นคว้า Atkinson ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่เป็นแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

Atkinson (1974, p. 58 อ้างถึงใน ชิดาพันธ์ มุลผล, 2552, หน้า 24-25) อธิบายถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า ในสถานการณ์หนึ่งผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จ เขาเชื่อว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่กระตุ้นหรือแรงผลักดันที่จะทำให้บุคคลประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งผลสำเร็จ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะขึ้นอยู่กับ 3 องค์ประกอบคือ

1. ความคาดหวัง (Expectation) หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงผลการกระทำของตน คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความสำเร็จของงาน
2. สิ่งล่อใจ (Incentive) ความพึงพอใจที่ได้รับจากการทำงาน เช่น งานที่ตนสนใจ มีผลตอบแทนสูง ถ้ามีสิ่งล่อใจเป็นที่พอใจของบุคคลก็จะทำให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วยลักษณะ

ความล่อใจของกิจกรรมจะขึ้นอยู่กับความคาดหวัง โอกาสของความสำเร็จ และลักษณะของงาน ตามการรับรู้ของบุคคล ถ้าบุคคลคิดว่างานยากแต่ไม่เกินความสามารถของตนก็จะคาดหวังว่าเขามีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จได้ รู้สึกว่างานนั้นท้าทายความสามารถของเขาและจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง แต่ถ้าบุคคลคิดว่างานนั้นยากมากจนเขาไม่มีทางที่จะทำให้สำเร็จได้ บุคคลก็จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

3. แรงจูงใจจากความพึงพอใจในการแสวงหาความสุข และหลีกเลี่ยงความ

ผิดหวัง คนเรากระทำการใดก็ย่อมหวังได้รับความสุข ต้องการความสำเร็จ และกลัวความล้มเหลว คนที่ต้องการความสำเร็จมากจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และคนที่กลัวความล้มเหลวก็จะหลีกเลี่ยงงานที่ตนคิดว่าตนเองทำไม่ได้ ซึ่งจะเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นจึงอยู่ที่เพิ่มความต้องการความสำเร็จ และลดความกลัวความล้มเหลว ช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าบทเรียนไม่ยากจนเกินไป

จากองค์ประกอบข้างต้นที่เป็นแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ Atkinson ยังให้ความสำคัญกับสถานการณ์ที่คนรับผิดชอบต่อผลหรือการกระทำ เมื่อรู้ว่าจะถูกประเมิน แรงจูงใจไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือลบจะเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมหรือลดค่าของผลที่ออกมา

สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามทฤษฎีของ Atkinson คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของมนุษย์จะปรากฏชัดเจนเมื่อเกิดการรับรู้ว่าการประเมินผลงาน การเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ขึ้นอยู่กับตัวแปรคือ การคาดหวัง สภาวะล่อใจ และความสุข ความพึงพอใจ ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงตามทฤษฎีนี้คือ ลักษณะของความต้องการประสบความสำเร็จ ส่วนผู้ที่มีคุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำคือ ผู้ที่หลีกเลี่ยงงานที่ยากที่คิดว่าตนทำไม่ได้

3. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ Weiner

Weiner (1987, p. 58 อ้างถึงใน ชิดาพันธุ์ มูลผล, 2552, หน้า 25-28) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งผลให้บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และคุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ไว้ดังนี้

Weiner มีความเชื่อว่า การที่บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักจะประสบความสำเร็จ และบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำมักจะไม่ประสบความสำเร็จนั้น อาจเป็นเพราะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง อนุมานสาเหตุแห่งความสำเร็จของเขาว่าเกิดจากองค์ประกอบภายใน เช่น ความพยายามและความสามารถในขณะที่ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำมักจะอนุมานสาเหตุแห่งความล้มเหลวว่าเกิดจากองค์ประกอบภายนอก เช่น ความยากของงาน และความโชคร้ายซึ่งอยู่ภายนอกเหนือจากการควบคุมบังคับของเขา Weiner ให้เหตุผลว่า คำอธิบายและคำแก้ตัวที่บุคคลโดย

ส่วนมากนำมาอ้างว่าเป็นสาเหตุแห่งความสำเร็จหรือความล้มเหลว ประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. ความสามารถ (Ability) บุคคลมักจะรับรู้ว่าคุณมีความสามารถจากการที่เขาเคยประสบความสำเร็จในงานบางอย่าง ในขณะที่บุคคลอื่นประสบความสำเร็จล้มเหลว
2. ความพยายาม (Effort) การพิจารณาว่าบุคคลมีความพยายามต่องานมาก-น้อยเพียงใด อาจดูได้จากเวลาและพลังกำลังที่เขาทุ่มเทและอุทิศให้กับงาน
3. ความยากของงาน (Task Difficulty) บุคคลมักจะวินิจฉัยความยากของงานจากการสังเกตสถิติของผู้อื่นที่สามารถประสบความสำเร็จในการทำงานชนิดเดียวกัน ดังนั้นบุคคลมักจะลงความเห็นว่างานนั้นมีความยากลำบาก เนื่องมาจากคนส่วนมากไม่สามารถทำงานนั้นให้สำเร็จลงได้
4. โชค (Luck) เป็นสิ่งที่ยู่นอกเหนืออำนาจการควบคุมบังคับของเรา ดังนั้นหากบุคคลประสบความสำเร็จโดยมิได้เกิดจากการกระทำของเขา จึงมักจะสันนิษฐานว่าเป็นเพราะโชคช่วย แต่ถ้าเขาล้มเหลวโดยมิได้เป็นผลโดยตรงมาจากการกระทำของเขาเป็นสำคัญ เขาก็มักจะสันนิษฐานว่าเป็นเพราะความโชคร้าย

จากองค์ประกอบข้างต้น บุคคลจะอนุมานสาเหตุแห่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวของเขาด้วยองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะอนุมานสาเหตุแห่งความล้มเหลวของเขาเกิดขึ้นจากการขาดความพยายาม ซึ่งความพยายามนี้เป็นองค์ประกอบภายในและเปลี่ยนแปลงได้เร็ว ดังนั้นหากมีความพยายามอย่างแท้จริงต่องานที่จะต้องทำต่อไปในอนาคตก็ย่อมมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จสูง ตรงกันข้ามกับบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำมักจะเชื่อว่าสาเหตุแห่งความล้มเหลวเกิดจากการไร้ความสามารถ ซึ่งความสามารถเป็นองค์ประกอบภายในและเปลี่ยนแปลงได้ช้า บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำมักที่อดอวยเสียก่อน เมื่อได้ผ่านพบกับประสบการณ์แห่งความล้มเหลวที่เกิดขึ้น ดังนั้น Weiner จึงได้กล่าวถึงการพัฒนาให้บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามทฤษฎีของ Weiner เป็นการส่งเสริมให้บุคคลให้ความสำคัญกับความพยายามและความสามารถ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดความสำเร็จจากแหล่งแห่งการควบคุมจากภายในมากกว่าให้ความสำคัญกับโชค ทั้งนี้เพราะบุคคลใดเชื่อว่าความสำเร็จของเขายขึ้นอยู่กับความพยายาม และความสามารถแล้ว ย่อมมีแนวโน้มสูงที่ขอมทำงานหนักและประสบความสำเร็จได้ อย่างไรก็ตามการส่งเสริมให้บุคคลมีความคาดหวังในเชิงบวกว่าสามารถที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตได้ด้วยการเพิ่มความพยายามอย่างเต็มขีดความสามารถ ดังนั้นการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามทฤษฎีของ Weiner จึงมุ่งเน้นที่จะจูงใจให้บุคคลใช้ความพยายามอย่างเต็มที่

ประกอบไปกับการใช้ความสามารถที่มีอยู่เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จอย่างสูงสุดที่จะสามารถทำได้

จากแนวคิดในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามทฤษฎีของ Weiner ครูอาจจะกระตุ้นให้นักเรียนมีความต้องการสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นได้อีก โดยอาศัยหลักการสำคัญ 4 ประการเพื่อเพิ่มความ ต้องการสัมฤทธิ์ของนักเรียนดังต่อไปนี้

หลักการข้อที่ 1 ตั้งความคาดหวังให้ปรากฏอย่างชัดเจน นักเรียนโดยทั่วไปต้องการรู้ว่าครูต้องการให้พวกเขาทำอะไร เพราะปรากฏอยู่เสมอว่า ความล้มเหลวในการปฏิบัติงานของนักเรียนมักมีสาเหตุมาจากการสับสนในความประสงค์ของครู ดังนั้นครูควรสื่อสารให้ชัดเจนว่า ครูคาดหวังอะไรบ้างจากงานที่ครูมอบหมาย ซึ่งจะบังเกิดผลตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่ากับความ พยายามของนักเรียน ผลที่ตามมาคือความสำเร็จและความภาคภูมิใจของนักเรียน

หลักการข้อที่ 2 ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อจูงใจ ครูควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนเพื่อ ช่วยให้นักเรียนล่วงรู้ว่าทำอะไร ได้ถูกต้องและเหมาะสมบ้าง ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความ พยายามเพื่อสร้างสมความสำเร็จต่อไป

หลักการข้อที่ 3 ให้ข้อมูลย้อนกลับในทันที ครูควรให้ข้อมูลกลับแก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนรู้ถึงการทำงานของตน โดยเร็วที่สุดจึงจะเกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียน

หลักการข้อที่ 4 ประเมินผลอยู่บ่อยครั้ง การทดสอบย่อยอยู่บ่อยครั้งเพื่อประเมิน ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน เมื่อนักเรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับอยู่เรื่อย ๆ จากการ ประเมินผลการเรียน นักเรียนจะรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจของตนเองที่มีต่อ บทเรียน

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ Weiner (1972, p. 75 อ้างถึงใน อดิเทพ ศรีสุวรักษ์, 2545, หน้า 13) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ไว้ดังนี้

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ตั้งใจทำงานดีกว่า อุตทนต่อความล้มเหลว ชอบ เลือกรงานสลับซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเอง มากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ Weiner ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ 4 ประการ ซึ่งบุคคลใฝ่ซื่อมนานเหตุแห่งความสำเร็จ และความล้มเหลว ได้แก่ ความสามารถ ความ พยายาม ความยากของงาน และ โชค บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันมักจะอนุมานสาเหตุ แห่งความสำเร็จ และความล้มเหลวจากองค์ประกอบที่ไม่เหมือนกัน โดยการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์มุ่งเน้นการจูงใจให้บุคคลใช้ความพยายามและความสามารถของตนอย่างมาก

4. ทฤษฎีแรงงใจไฟ้สั้มฤทธิ์ของ McClelland

McClelland (1997 อ้างถึงใน ชิดาพันธุ์ มูลผล, 2555, หน้า 28-32) ให้ความสนใจเกี่ยวกับแรงงใจไฟ้สั้มฤทธิ์หรือความต้องการสั้มฤทธิ์ของบุคคล ซึ่งเขาถือว้าเป็นแรงงใจที่มีคว้ามสำคัญมากที่สุด และเขาได้ศึกษาเพื่อค้นหาแหล่งที่มาของแรงงใจไฟ้สั้มฤทธิ์ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดู ตั้งแต่เยาว์วัยจากบิดามารดาจะมีผลให้ต้องการผลสั้มฤทธิ์สูงหรือต่ำ กล่าวคือ การฝึกให้เด็กทำอะไรได้เองตั้งแต่เล็กเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีแรงงใจไฟ้สั้มฤทธิ์สูงจะต้องไม่บังคับหรือเข้มงวดจนเกินไป บิดามารดาต้องคอยให้กำลังใจแก่บุตร แสดงความชื่นชมเมื่อบุตรทำอะไรสำเร็จด้วยตนเอง

2. ลักษณะทางกาย มีการทดสอบให้เห็นว่าเด็กชายที่มีร่างกายแข็งแรงมักจะสามารเอาชนะต่อสิ่งทำท่ายหรือการเสี่ยต่าง ๆ ได้ โครงสร้างของร่างกายมนุษย์อาจไม่ก่อให้เกิดแรงงใจไฟ้สั้มฤทธิ์โดยตรง แต่อาจเป็นเพียงภาวะแวดล้อมที่มีส่วนช่วยกำหนดที่ได้มาซึ่งแรงงใจ

3. ประสบการณ์ที่ได้รับเมื่อเติบโตขึ้น รวมทั้งด้านการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้เสริมสร้างความเชื่อถือและทัศนคติต่าง ๆ ขึ้นภายในจิตสำนึก (Consciousness)

4. สภาพดินฟ้าอากาศ มีลักษณะกระตุ้นที่เหมาะสมให้เกิดความต้องการคววมสำเร็จมีอยู่มากในบริเวณที่มีความอบอุ่นปานกลาง โดยเฉลี่ยอุณหภูมิประมาณ 40-60 องศาฟาเรนไฮด์

ลักษณะของผู้มีแรงงใจไฟ้สั้มฤทธิ์ตามทฤษฎีของ McClelland มีดังนี้

1. กล้าเสี่ยพอสมควร (Moderate Risk-Taking) มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว ไม่พอใจก็จะกระทำสิ่งง่าย ๆ ซึ่งไม่ต้องมีความสามารถหากแต่เลือกทำสิ่งที่ยากเหมาะสมกับความสามารถของตนและทำในสิ่งที่ยากให้สำเร็จทำให้ตนพอใจ

2. ความกระตือรือร้น (Energetic) มีความขยันขันแข็งในการทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ผู้ที่มีแรงงใจไฟ้สั้มฤทธิ์สูงไม่ได้ขยันไปทุกกรณี แต่จะเอาใจใส่มานะพากเพียรต่อสิ่งที่ทำท่าย และจะทำให้ตนเองรู้สึกว้าทำงานสำคัญสำเร็จลุล่วงไปได้

3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง (Individual Responsibility) พยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อคววมพึงพอใจของตนเอง มิใช่จะหวังให้คนอื่นยกย่องตน ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ไม่ชอบผู้อื่นมาบงการ ผู้ที่มีแรงงใจไฟ้สั้มฤทธิ์สูงจะติดตามผลการกระทำของตนว่าเป็นอย่างไร

4. ต้องการทราบผลการตัดสินใจ (Knowledge of Result Decision) เมื่อทราบผลแล้วพยายามทำให้ดีกว่าเดิม

5. คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) เป็นผู้มีแผนการระยะยาวเพราะเล็งเห็นการณ์ไกลกว่าผู้ที่มีแรงงใจไฟ้สั้มฤทธิ์ต่ำ

6. มีทักษะในการจัดระบบงาน (Organizational Skill) เป็นลักษณะที่จะทำให้เกิดสมรรถภาพในการจัดระบบงานและจะเลือกผู้มีความสามารถในการทำงานมากกว่าเลือกผู้มีความสามารถ

สรุปได้ว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมและความคิด ความรู้สึกไปในแนวทางบวก กล่าวคือ มีความกระตือรือร้น ความอดทน คำนึงถึงอนาคต และตั้งใจทำในสิ่งที่มุ่งหวังให้สำเร็จ ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะตรงกันข้ามกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำโดยสิ้นเชิง

วิธีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามทฤษฎีของ McClelland

1. กระบวนการกลุ่ม เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยม และส่งเสริมค่านิยมใหม่ ๆ เพราะกระบวนการกลุ่มเป็นวิธีการสำคัญที่เด็กจะได้เรียนรู้ที่จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อความต้องการของคนอื่น
2. เรียนรู้เกี่ยวกับการเล่น และการทำงานกลุ่ม
3. การสอนให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รู้จักความต้องการ และความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น โดยอาศัยกิจกรรมกลุ่ม
4. การช่วยให้บุคคลมีความคิดฝันเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ โดยการสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ การที่บุคคลจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง หรือเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำนั้น McClelland ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและการศึกษาอบรมในโรงเรียน ในการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้เด็ก ถ้าครูเข้าใจและใช้วิธีการที่เหมาะสม จะส่งผลให้เกิดคุณลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง คือ กล้าเสี่ยง มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ แก้ไขปรับปรุงตนเอง รู้จักวางแผนชีวิต และการจัดระบบงานอย่างมีระบบ

ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักการศึกษาหลายท่านได้สรุปถึงคุณลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไว้ดังนี้

Dollard and Miller (1950 อ้างถึงใน เดิมศักดิ์ คทวนิช, 2546) พบว่า บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นมักจะมาจากครอบครัวที่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ที่ให้เด็กรู้จักทำอะไรด้วยตนเอง พึ่งพาตนเอง และมีอิสระทางความคิด สำหรับพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีดังนี้

1. ชอบทำงานที่ยากและสลับซับซ้อนได้เป็นเวลานาน ๆ
2. ชอบการแข่งขันและต้องการชัยชนะ
3. ต้องการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา
4. มีเป้าหมายที่เด่นชัดแน่นอน
5. เป็นตัวของตัวเองไม่ชอบการเลียนแบบ
6. มีการวางแผนในการทำงานล่วงหน้า
7. มีระดับความคาดหวังสูง
8. มีความอดทนและมานะบากบั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ
9. ชอบทำอะไรด้วยตนเอง

Guilford (1968 อ้างถึงใน ปราณี หล้าเบญจสะ, 2553, หน้า 23) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าประกอบด้วย

1. ความทะเยอทะยานทั่ว ๆ ไปคือ ประารถนาที่จะทำกิจการนั้นให้สำเร็จ
2. มีความเพียรพยายาม ได้แก่ ความอดทนมีมานะที่จะทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความเต็มใจที่จะลำบากแม้งานจะยากเพียงใดก็ตาม ก็มุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ

ด้วยดี

Herman (1970 อ้างถึงใน ปราณี หล้าเบญจสะ, 2553, หน้า 24) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. บุคคลที่มีระดับความทะเยอทะยานสูง
2. ต้องเป็นผู้มีความหวังอย่างมากว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาสก็ตาม
3. มีความพยายามที่จะมุ่งไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไปเป็นลำดับ
4. มีความอดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. ถึงแม้งานที่ทำถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. คิดคำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมากกว่าอดีตและปัจจุบัน
8. มีความคิดพิจารณาเลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้น
10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนเองให้ดีที่สุดเสมอ

Alschuler (1973 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540) ได้สรุปข้อค้นพบจากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 มีความสนใจในความเป็นเลิศของผลงาน โดยมิได้คำนึงถึงสินจ้างรางวัลที่จะได้รับ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงมีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 แม้จะมีการเสนอให้สินจ้างรางวัล พวกเขาจะไม่ทำงานหนักขึ้นกว่าเดิม เพราะได้ทำงานอย่างเต็มขีดความสามารถอยู่แล้ว

1.2 ทำงานเพื่อความเป็นเลิศของผลงานมากกว่าเพื่อชื่อเสียง

1.3 จะเลือกผู้เชี่ยวชาญในงานมาเป็นเพื่อนร่วมงานมากกว่าเลือกเพื่อนที่คุ้นเคยกัน แต่ขาดความสามารถที่พึงประสงค์มาร่วมงาน

ประการที่ 2 ชอบสภาพการณ์ซึ่งเขาสามารถรับผิดชอบต่อผลงานของตน บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงมีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 ชอบที่จะควบคุมบังคับวิถีชีวิตของตนเองมากกว่าที่จะปล่อยให้ขึ้นอยู่กับพรหมลิขิต โอกาส หรือโชค

2.2 ชอบที่จะใช้ดุลยพินิจอย่างมีอิสระ โดยอาศัยการประเมินผลประสบการณ์ของตนมากกว่าที่จะอาศัยความคิดเห็นจากบุคคลอื่น

ประการที่ 3 การกำหนดเป้าหมายจะกระทำภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงทางเลือกต่าง ๆ ที่มีความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จอย่างรอบคอบแล้ว บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักกำหนดเป้าหมายซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

3.1 เป้าหมายที่พวกเขากำหนดไว้มักจะมีความเสี่ยงพอสมควร (Moderate Risks)

3.2 เป็นเป้าหมายที่ท้าทาย

ประการที่ 4 คำนึงถึงอนาคตในระยะยาวและระยะกลาง ๆ มากกว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำดังตัวอย่าง เช่น

4.1 แสดงถึงการคาดการณ์สำหรับอนาคต

4.2 ชอบที่จะรอคอยรางวัลตอบแทนอันยิ่งใหญ่ที่จะได้รับในอนาคตมากกว่าการได้รับรางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ ในขณะนี้

4.3 เห็นคุณค่าของเวลาที่ผ่านล่วงเลยไปอย่างรวดเร็ว

4.4 ชอบที่จะได้รับข้อมูลย้อนกลับในทันทีเพื่อที่จะได้รับรู้ถึงผลการทำงานของตนว่าดีหรือด้อยเพียงใดและเพื่อที่จะได้รู้ถึงความก้าวหน้าของตนซึ่งมุ่งสู่เป้าหมาย

สรุปได้ว่า บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นมักจะมีอิสระทางความคิด และมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นเด่นชัดได้แก่ ชอบทำงานที่ยาก ชอบการแข่งขัน มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีเป้าหมายที่เด่นชัดแน่นอน เป็นตัวของตัวเอง มีการวางแผนล่วงหน้า มีความคาดหวังสูง มีความอดทนในการที่จะเอาชนะอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงหมายถึง สิ่งเร้าต่าง ๆ ได้แก่ ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น รู้จักวางแผน และมีความรับผิดชอบในตัวเอง ที่มีอยู่ในตัวนักศึกษาเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะนำมาสู่ความสำเร็จดังที่ตั้งใจไว้

3.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม

ในการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การแสดงออกและความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเรียนของนักศึกษา ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับผู้สอน ความสัมพันธ์กับครอบครัว และความสัมพันธ์กับเพื่อน ดังนี้

3.2.1 ความสัมพันธ์กับผู้สอน

ในกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนและผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นประสบความสำเร็จ หลายครั้งที่เราพบว่าผู้เรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนรวมทั้งอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนก็จะมีความเอาใจใส่และตั้งใจเรียนในวิชานั้นและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง ในทางกลับกันหากผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนจะไม่ให้ความสนใจในวิชานั้นๆ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533, หน้า 30) พบว่า พฤติกรรมของครูมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างมากและลักษณะที่เด่นชัด นักเรียนมีความสนใจ ได้แก่

1. ครูแต่งกายเรียบร้อย
2. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาดี
3. ควบคุมชั้นเรียนดี
4. พูดเสียงดังฟังชัด
5. ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับนักเรียน
6. ใจดีมีเหตุผล
7. ใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนกับนักเรียนเสมอ
8. เตรียมการสอนมาอย่างดีทุกครั้ง

9. ใช้สื่อการสอนเสมอ
10. เข้าสอนเสมอ
11. เข้าสอนตรงเวลาทุกครั้ง
12. มีบุคลิกดีน่านับถือเป็นแบบอย่าง
13. อธิบายเนื้อหาวิชาได้แจ่มแจ้ง
14. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง (2543, หน้า 16–17) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนไว้ว่า บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความรู้สึกสบายและยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะทำให้มีความรู้สึกว่ามันไม่ใช่สิ่งที่น่าเบื่อหน่ายหรือตลกขบขัน โดยการปฏิบัติดังนี้

1. ผู้สอนสร้างบรรยากาศในทางบวก ผู้เรียนจะรู้สึกยอมรับนับถือและรู้สึกว่าการเรียนมีคุณค่า ได้แก่
 - 1) หลีกเลี่ยงคำพูดว่า “ไม่ถูกต้อง” สำหรับคำตอบของผู้เรียน ควรจะใช้คำถามเหล่านี้แทน เช่น ทำไมคุณถึงคิดอย่างนั้น หรือ คุณสามารถจะอธิบายในรายละเอียดได้หรือไม่ หรือใครมีความเห็นที่แตกต่างไปจากนี้บ้าง คำถามเหล่านี้จะเป็นการยอมรับมากกว่าและจะช่วยกระตุ้นให้เรียนมีส่วนร่วม
 - 2) ฟังอย่างระวังและสื่อให้เห็นว่ามีการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างชัดเจนขณะที่ผู้เรียนแสดงการยอมรับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงความคิดเห็นอยู่
 - 3) อย่าทำให้ผู้เรียนเกิดอับอาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หน้าชั้นเรียนหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความอับอาย เรียกร้องความสนใจ หรือทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่สนใจ หลีกเลี่ยงการเยาะเย้ย ถากถาง ผู้เรียนส่วนมากจะมีอารมณ์ขันเกี่ยวกับเรื่องนี้ อย่าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของผู้เรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต
 - 4) เมื่อผู้สอนจำเป็นต้องแสดงความคิดเห็นในทางลบ พยายามอย่าพูดเฉพาะเจาะจงถึงผู้เรียนคนใดคนหนึ่งถ้าต้องการจะเป็นเช่นนั้นควรเรียกผู้เรียนมาพูดเป็นการส่วนตัวหลังเลิกเรียน
 - 5) ปฏิบัติต่อผู้เรียนเหมือนเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง
 - 6) กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและถามคำถามในห้องเรียน
2. ผู้สอนต้องแน่ใจว่าได้สนใจผู้เรียนทุกคน ได้แก่
 - 1) อย่าละเลยผู้เรียนที่เงียบขรึมหรือไม่แสดงพฤติกรรมออกมามากนัก

2) ผู้สอนควรตระหนักและระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลหนึ่งในกลุ่มเรียนที่อาจจะมีพฤติกรรมในทางลบ ซึ่งอาจเกี่ยวเนื่องมาจากการแต่งกาย เพศ ลักษณะท่าทางหรืออายุ

3) ถ้าผู้สอนเชื่อว่าสามารถที่จะควบคุมความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้แล้วผู้สอนก็ควรระวังเกี่ยวกับลักษณะทางเชื้อชาติ หรือลักษณะส่วนบุคคลและนิสัยของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้สอนแสดงอาการออกมาในทางที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ชอบพฤติกรรมเหล่านี้จะแสดงออกมาอย่างไม่รู้ตัว โดยการที่ไม่เรียกผู้เรียนเหล่านั้นตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือไม่ประสานสายตากับผู้เรียน

3. ผู้เรียนควรมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยการใช้ลักษณะท่าทาง เพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีมั่นคงและมีความเชื่อมั่น ได้แก่

- 1) ประสานสายตากับผู้เรียนเสมอ
- 2) เคลื่อนไหวไปรอบๆ ห้องมีการบรรยายอย่างเป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา
- 3) ควบคุมลักษณะท่าทางซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงความมั่นใจในตัวเองได้
- 4) ยิ้มและหัวเราะในชั้นเรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการแสดงออกด้วย
- 5) เป็นเรื่องสำคัญ เสียงต้องมีพลังชัดเจนและมีเสียงขึ้น ๆ ลง ๆ

4. ผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียนทุกคน ในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักตัวผู้สอนด้วย เช่น

- 1) จำชื่อผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ขอให้ผู้เรียนนั่งที่เดิมทุกครั้งในช่วงสองถึงสามอาทิตย์แรก ใช้แผ่นผังที่นั่ง ถ่ายรูปผู้เรียนไว้และให้เขียนชื่อได้ภาพ
- 2) เรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคนและยอมรับข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติม เช่น เกิดที่ไหน สนใจที่จะทำอะไรบ้าง
- 3) เต็มใจที่จะบอกข้อมูลส่วนตัวของผู้สอนแก่ผู้เรียน ในชั้นเรียนผู้สอนอาจจะพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัวแต่ต้องใช้วิจารณญาณว่าจะพูดมากน้อยแค่ไหน
- 4) พยายามค้นหาสถานการณ์ส่วนบุคคลหรือสิ่งที่ขัดขวางความก้าวหน้าของการเรียน ซึ่งจะรบกวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและการเข้าชั้นเรียน เช่น ตารางงานที่ผิดปกติ ตารางการเป็นที่เลี้ยงเด็กและตารางที่สามารถจะทำให้ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนไม่ทัน

5. ผู้สอนต้องเตรียมการเสริมแรงทางบวกโดยเฉพาะ ได้แก่

- 1) ให้ความสำคัญในการแสดงความชื่นชมผู้เรียนที่สามารถทำงานได้ดีแต่ต้องระวังไม่ให้มากเกินไปจนขาดความจริงใจ
- 2) พูดกับผู้เรียนเมื่อมีการขาดส่งงาน การขาดเรียนสม่ำเสมอและการมาสาย

6. ผู้สอนต้องจัดระเบียบชั้นเรียนให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงเวลาเรียนของผู้เรียน
ได้แก่

- 1) อย่ามาสาย การมาสายจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการมาตรงเวลาไม่ใช่สิ่งสำคัญ
สำหรับผู้สอน
- 2) อยู่ในชั้นเรียนตลอดเวลาสอน ในบางครั้งผู้สอนอาจออกนอกชั้นเรียนเร็ว
กว่าปกติ แต่อย่าทำงานเป็นนิสัย ผู้เรียนอาจสรุปได้ว่าผู้สอนไม่เตรียมตัว ไม่สนใจในวิชาที่สอน
หรือไม่คิดว่าเวลาเรียนมีความสำคัญ
- 3) ตั้งเขตพฤติกรรมที่ขาดความสนใจ เช่น การขยับตัว เนื่องจากความเบื่อ
หน่าย การไออยู่เสมอ การมองผู้เรียนคนอื่น หรือมองหนังสือก่อนหมดเวลา รวมทั้งสังเกตลักษณะ
ท่าทาง ที่สนใจต่อการเรียน การขาดการประสานสายตา
- 4) เริ่มเรียนให้ตรงเวลา ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมาไม่ครบ ถ้าไม่ทำเช่นนี้จะทำให้ผู้
ที่มาตรงเวลามีความรู้สึกไม่ดี

7. ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศทางกายภาพในห้องเรียนให้เหมาะสม

- 1) ตรวจสอบอุณหภูมิในห้องเรียนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยอาจจะ
สังเกตจากปฏิกิริยาของผู้เรียน เช่น ม้วนแขนเสื้อตลอดเวลา
- 2) พยายามจัดโต๊ะให้อยู่ในลักษณะที่สบาย
- 3) แน่ใจว่าแสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านหน้าต่างไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาใน
การมองเห็นกระดานหรือสมุดบันทึก

นอกจากนี้ สุจารีย์ สุรมิตร และคณะ (2550, หน้า 15-17) ได้รวบรวมลักษณะของครูที่
ดีตามทัศนะของนักการศึกษาไทยไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนตัว

- 1) มีความประพฤติดี ครูจำเป็นต้องมีความประพฤติที่ดีงาม เพราะความ
ประพฤติของครูนอกจากจะเป็นแบบอย่างให้นักเรียนแล้วยังช่วยในด้านความเชื่อถือศรัทธาที่
นักเรียนจะมีต่อครูอีกด้วย
- 2) มีสติปัญญาสูง ครูจะต้องเป็นผู้นำทางปัญญาให้แก่นักเรียน จึงมีความ
จำเป็นที่ผู้เป็นครูจะต้องมีสติปัญญาสูงพอสมควร ทั้งนี้เพื่อจะได้ช่วยเหลือนักเรียนแก้ปัญหาต่าง ๆ
โดยเฉพาะปัญหาทางการเรียนของนักเรียน การแก้ปัญหาทางความประพฤติของนักเรียนนั้น
ต้องการคนที่เฉลียวฉลาดและสามารถหาทางแนะนำชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ สิ่งเหล่านี้จะเป็นไปได้
ดีเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับสติปัญญาของครูเอง ดังนั้นคุณสมบัติประการหนึ่งที่สำคัญของการเป็นครูที่
ดีก็คือ ระดับสติปัญญาที่สูงพอที่จะเป็นผู้นำนักเรียนได้

2) มีความรู้ในวิธีสอนดี ครูที่มีความรู้ดี แต่ไม่สามารถสอนนักเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้นั้น นับเป็นความล้มเหลวในการประกอบอาชีพครู เพราะนักเรียนไม่สามารถรับความรู้และรับประสบการณ์ที่ครูหยิบยื่นให้ได้

3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ครูที่ดีจะต้องพยายามริเริ่มสร้างสรรค์ ครูที่ดีจะต้องพยายามริเริ่มวิธีการใหม่ เพื่อจะได้ให้การศึกษากับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือพยายามปรับปรุงงานที่เคยทำอยู่แล้วให้ได้ผลต่อการศึกษานักเรียนมากขึ้น พยายามหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในด้านวิชาการและวิธีสอน ตลอดจนความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ

4) มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีศรัทธาต่องานครู กล่าวคือ สนใจที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะมาจากนักเรียนหรือคณะครูด้วยกัน ผู้ปกครองหรือครูใหญ่ก็ตาม ให้สำเร็จลุล่วงไป เพื่อความสำเร็จในการศึกษาของนักเรียน ครูที่สนใจต่องานอาชีพ เมื่อตระหนักในความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนก็ต้องพยายามแก้ไข

3. ความสามารถในการดำเนินการสอน

1) ความสามารถในการปรับบทเรียนให้เข้ากับนักเรียน ทฤษฎีที่ว่าด้วยการสอนนั้นเรายังจะถือว่าผู้เรียนเป็นเด็กปกติหรือเป็นไปตามทฤษฎี แต่ในการปฏิบัติ การสอนจริงนั้นเราจะต้องพบกับเด็กที่มีความแตกต่างกันไปในด้านต่าง ๆ ไม่เพียงแต่จะแตกต่างกันในลักษณะของเด็กที่จะสอนเท่านั้น โรงเรียนแต่ละโรงเรียนยังต่างกันไปตามสภาพของสิ่งแวดล้อมและความพร้อมเพียงของอุปกรณ์การสอน ครูที่ดีจะต้องปรับปรุงวิธีสอน ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับความแตกต่างเหล่านั้น เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนสามารถเรียนได้อย่างเต็มที่ ตามความสามารถอันแตกต่างกันของเขาด้วย

2) ครูที่ดีจะต้องสามารถเข้าใจนักเรียนได้ตามสภาพเป็นจริงของเขา เพื่อให้การสอนและการปกครองเป็นไปได้อย่างดี เด็กแต่ละคนย่อมจะมีปัญหาและพื้นฐานแตกต่างกันไป ยิ่งครูสามารถเข้าใจนักเรียนได้ดีเท่าไร ก็ย่อมจะสามารถช่วยเหลือนักเรียนในด้านการเรียน และความประพฤติได้ดีขึ้นเท่านั้น

3) มีเทคนิคในการสอน ผลสำเร็จของการเรียนขึ้นอยู่กับเทคนิคหรือกลวิธีการสอนของครูเป็นสำคัญ การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน การใช้เทคนิคและเครื่องมือช่วยให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างความสัมพันธ์ฉันท์ครูกับลูกศิษย์ได้กล่าวคือ นักเรียนให้ความเคารพรักและนับถือด้วยความจริงใจ

2) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนครู ครูทุกคนจะต้องรู้จักทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยให้งานการเรียนการสอนดำเนินไปสู่เป้าหมาย ครูไม่สามารถดำเนินกิจกรรมการศึกษาได้โดยลำพัง

3) ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ครูและผู้ปกครองมีจุดมุ่งหมายในตัวนักเรียนอย่างเดียวกันคือ ช่วยกันสร้างความเจริญงอกงามให้เกิดขึ้น ครูรับผิดชอบของทั้งสองจะต้องประสานกลมกลืนอย่างดีเพื่อผลประโยชน์ของนักเรียน

4) ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลภายนอก โรงเรียนเป็นสถาบันของสังคม จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากบุคคลต่าง ๆ ในสังคม สัมพันธภาพที่ดีของครูกับบุคคลเหล่านั้น จะช่วยให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยดีและก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการศึกษา

สรุปได้ว่า ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากที่จะทำให้ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งพฤติกรรมของอาจารย์ วิธีการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การเปิดใจให้กว้างรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา การให้นักศึกษามีส่วนร่วม การเสริมแรงให้กำลังใจ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการสอน ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์กับผู้สอนโดยหมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกและความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ทั้งในด้านคุณภาพการสอน การพัฒนาความรู้ และการเสริมแรงของผู้สอน

3.2.2 ความสัมพันธ์กับครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรกที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูนักศึกษาโดยตรง นักศึกษาต้องใช้เวลาอยู่ในครอบครัวนานนับสิบปีกว่าจะก้าวไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนานักศึกษาอย่างแท้จริง

ความหมายของครอบครัว

Burgess and Locer (1971, อ้างถึงใน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2552, หน้า 8-9) ได้ให้ความหมายของครอบครัวเกี่ยวกับลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ครอบครัวประกอบด้วยบุคคลที่มาร่วมกัน โดยการสมรสหรือความผูกพันทางสายโลหิต หรือ การมีบุตรบุญธรรม

2. สมาชิกของครอบครัวเหล่านี้อยู่ร่วมกันภายในครัวเรือนเดียวกัน สมัยโบราณ ครัวเรือนหนึ่งจะมีสมาชิก 3-4-5 ชั่วอายุคน หรือบางครั้งก็แยกอยู่ต่างหาก เช่น ในประเทศพัฒนาแล้วครอบครัวจะมีขนาดเล็ก ประกอบด้วยสามีภรรยาและลูก หรือไม่มีลูก

3. ครอบครัวเป็นหน่วยของการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล เช่น สามี ภรรยา พ่อ แม่ ลูก พี่น้อง โดยสังคมแต่ละแห่งจะกำหนดบทบาทและสถานภาพของแต่ละครอบครัวไว้ ขึ้นอยู่กับประเพณีของแต่ละแห่ง ทั้งนี้จะครอบคลุมถึง ความรัก ความเอาใจใส่ต่อกัน การสั่งสอนอบรมเลี้ยงดู จิตใจที่ผูกพันกันด้วย ไม่ใช่เพียงแต่ต่างคนต่างกินต่างอยู่หรือไม่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. ครอบครัวถ่ายทอดและรักษาวัฒนธรรม สมาชิกในครอบครัวจะรับรูปแบบความประพฤติในการปฏิบัติต่อกัน เช่น ระหว่างสามี ภรรยา และลูก และเมื่อผสมผสาน วัฒนธรรมที่นอกเหนือไปจากครอบครัวสมาชิกในครอบครัวก็จะสามารถปรับความประพฤติของตน ให้เข้ากับ ความประพฤติของผู้อื่นได้ด้วย

สรุปได้ว่า ครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลมารวมกัน โดยมีความผูกพันทางสายโลหิต มีความสัมพันธ์กันในระหว่างสามี ภรรยา พ่อ แม่ ลูก พี่ น้อง เป็นต้น และต้องมีการถ่ายทอดรักษา วัฒนธรรมระหว่างสมาชิกในครอบครัวและกับผู้อื่นด้วย

ความสำคัญของครอบครัว

นโยบายและแผนในการพัฒนาสถาบันครอบครัว (2542, อ้างถึงใน จำลอง สิงห์คำ, หน้า 8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวไว้ดังนี้

1. ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สุดของมนุษย์ และเป็นสถาบันที่เก่าแก่ที่สุดในโลก ทาหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ของสมาชิกเกิดใหม่ในครอบครัว อันได้แก่ ทารกและเด็ก

2. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและการให้การศึกษาในครอบครัวมีอิทธิพลต่อระดับ คุณภาพของคนและบุคลิกภาพซึ่งรวมทั้งค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน วิถีชีวิตของสมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลต่อกันและกัน

3. ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมพื้นฐานที่ประกอบด้วยวิถีชีวิตของสมาชิกของครอบครัว ทุกคน วิถีชีวิตนี้รวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของสังคม

4. ครอบครัวเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่เล็กที่สุดและเป็นพื้นฐานของสังคม ครอบครัวบางครอบครัวมีบทบาทเป็นหน่วยการผลิตทางเศรษฐกิจโดยตรง

5. ครอบครัว ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อกันและกัน ต่างมีกระบวนการ วิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง โดยไม่มีการหยุดนิ่ง ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล

6. ปัญหาสังคมหลายประการป้องกันได้ โดยสถาบันครอบครัว สถาบันครอบครัวที่รวมตัวกันได้จะเป็นพลังกลุ่ม / ชุมชน ที่สามารถพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของตนเองได้

สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ทั้งทำหน้าที่ให้การอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา ให้วิถีชีวิตแก่สมาชิกในครอบครัวทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะผลให้สมาชิกเป็นคนดีมีคุณภาพของสังคมต่อไป

คุณลักษณะของครอบครัวไทยที่พึงประสงค์

นโยบายและแผนในการพัฒนาสถาบันครอบครัว (2542, อ้างถึงใน จำลอง สิงห์คำ, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครอบครัวไทยที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

1. สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่กลมเกลียว สมานฉันท์ช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทร มีการพูดคุยให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีการแก้ปัญหาาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์
2. สมาชิกในครอบครัว มีการทำกิจกรรมร่วมกันและรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
3. พ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวมีความรับผิดชอบ ประกอบอาชีพสุจริต รู้จักประหยัด และร่วมกันเสริมสร้างฐานะของครอบครัวให้มั่นคง
4. พ่อแม่ หรือหัวหน้าครอบครัว ต้องทำตนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ทำร้ายกันและกัน อบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวให้เป็นคนดีและมีประโยชน์ ต่อสังคม ปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของศาสนา
5. พ่อแม่หัวหน้าครอบครัวหรือผู้ใหญ่ในครอบครัวถ่ายทอดการเรียนรู้และภูมิปัญญาแก่สมาชิก และส่งเสริมให้ได้รับการศึกษา มีความสนใจใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์และรู้จักใช้เหตุผล
6. สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพดี รู้จักดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง สถานที่อยู่อาศัยให้สะอาดถูกสุขลักษณะและเป็นระเบียบเรียบร้อย
7. สมาชิกในครอบครัวบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีส่วนร่วมในการทะนุบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

8. สมาชิกปฏิบัติตามครรลองประชาธิปไตยในครอบครัวเคารพกฎหมาย รู้จักใช้สิทธิและปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองที่ดี มีความเชื่อมั่นและปฏิบัติตนส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของครอบครัวไทยที่พึงประสงค์คือ การที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่กลมเกลียว สมานฉันท์ช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทร มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีการแก้ปัญหาาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ และบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ นั่นเอง

การอบรมเลี้ยงดู

Baumrind (1991, อ้างถึงใน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2552, หน้า 17) ได้แบ่งรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัวไว้ 4 แบบ คือ

1. รูปแบบการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร (Permissive Parenting Style) คือ บิดามารดา จะตอบสนองความต้องการของบุตรมากกว่าความต้องการของบุตร บิดา มารดา ไม่มีแบบแผนในการเลี้ยงดูบุตร ไม่ควบคุมบุตร ตามใจบุตร อนุญาตให้บุตรตัดสินใจและดูแลตนเอง

2. รูปแบบการเลี้ยงดูแบบอิสระอย่างมีขอบเขต (Authoritative Parenting Style) คือ บิดา มารดา มีการเรียกร้องและตอบสนองต่อความต้องการของบุตร โดยจะคอยดูแลตรวจตรา และมี อิทธิพลในการตั้งมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์อย่างชัดเจนสำหรับควบคุมความประพฤติของบุตร บิดา มารดา จะมีความเด็ดขาดแต่ไม่ก้าวท้าวและเข้มงวด แต่จะใช้วิธีจัดระเบียบวินัยมากกว่าลงโทษ บิดา มารดา ต้องการให้บุตรมีความหนักแน่นในการรับผิดชอบต่อสังคม ได้ดีเท่าที่ทำได้และดูแลตนเอง อย่างดี

3. รูปแบบการเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian Parenting Style) คือ บิดามารดา มีการเรียกร้องและชี้แนะบุตรในระดับสูง แต่ไม่มีการตอบสนองความต้องการของบุตร โดยบุตรจะต้องเชื่อฟังและปรับตัวตามสถานภาพ บิดา มารดา จะคาดหวังในคำสั่งของตนเพื่อให้บุตรปฏิบัติตามโดยปราศจากการอธิบาย

4. รูปแบบการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Uninvolved Parenting Style) คือ บิดามารดา มีการตอบสนองความต้องการของบุตรและเรียกร้องต่อบุตรในระดับต่ำ บิดามารดาอาจมีการปฏิเสธและละเลยไม่เอาใจใส่บุตร ไม่มีการควบคุมบุตร ซึ่งจะให้ความสำคัญกับการดำเนินชีวิตของตนเองมากกว่าจะสนใจบุตร

Dornbusch and Others (1987, p. 56) ได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับผลการเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

1. ครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive Style) ไม่ว่าบุตรจะขยันหรือปล่อยปละละเลย บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะไม่ว่า ไม่เอาใจใส่ต่อผลการเรียนของบุตร ไม่กำหนดกฎเกณฑ์ควบคุมใช้เวลาของบุตร บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักเพิกเฉย ไม่ไปร่วมประชุมเมื่อโรงเรียนมีการประชุมผู้ปกครอง ไม่สนใจการบ้านบุตรว่ามีหรือไม่มี จะทำหรือไม่ทำ การเรียนมีปัญหาหรือไม่ ไม่สนใจที่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนของบุตร

2. ครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบเข้มงวด ควบคุม (Authoritarian Style) หากบุตรมีผลการเรียนตกต่ำลง บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะไม่พึงพอใจเนื่องจากผิดหวัง และจะพยายามลดบทบาทของบุตร โดยเน้นให้เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของบิดามารดามากยิ่งขึ้น แต่ถ้าหากผลการเรียนบุตรดี บิดามารดาหรือผู้ปกครองประเภทนี้จะผลักดันให้บุตรมีความพยายามให้มากขึ้นไปอีก

3. ครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (Authoritative Style) บิดามารดาหรือผู้ปกครองกลุ่มนี้จะพยายามสอนให้บุตรรู้จักคิด และพิจารณาตัดสินใจ เมื่อผลการเรียนดีก็จะชื่นชม แต่ถ้าผลการเรียนลดลงหรือแตกต่างก็จะช่วยชี้แนะสนับสนุนให้ใช้ความพยายามให้มากขึ้น โดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะคอยให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจโดยตลอด

นอกจากนี้ จำลอง สิงห์คำ (2555, หน้า 15-16) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเป็น 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือแบบไม่เข้มงวด และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล พฤติกรรมที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ มีดังต่อไปนี้

- 1) แสดงความรักใคร่ห่วงใย
- 2) ให้ความสนทนสนม
- 3) เน้นวิธีการใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์
- 4) ส่งเสริมให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่
- 5) ให้ความยุติธรรมเท่าเทียมกัน
- 6) แสดงความรักความห่วงใย แต่ไม่มากเกินไป
- 7) ให้เด็กมีความเป็นอิสระภายในขีดความสามารถ ความรับผิดชอบของเขา

ไม่ถึงปล่อยปละละเลย หรือเข้มงวดจนกระดิกตัวไม่ได้

- 8) รับฟังความคิดเห็นของเด็ก
- 9) ให้ความเป็นกันเองกับเด็ก
- 10) ให้ลูกรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัว
- 11) ถ้าลูกไม่ทำตามก็จะแนะนำ อธิบายว่า เพราะเหตุใดอะไรจึงต้องทำอย่างนั้น

- 12) ถ้ามีการลงโทษก็เป็นการลงโทษโดยใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์เพียงอย่างเดียว
- 13) ก่อนการลงโทษ อธิบายให้ลูกทราบและพยายามให้ลูกสำนึกในความรับผิดชอบ

ผิดเสียก่อน

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย พฤติกรรมที่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง แสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ มีดังนี้

- 1) ไม่สนใจดูแลเอาใจใส่
- 2) ไม่สนใจในการเรียนของลูก
- 3) ปล่อยเด็กให้ทำอะไรตามชอบ
- 4) ไม่มีเหตุผล เมื่อต้องการให้เด็กกระทำหรือไม่กระทำอะไร
- 5) ไม่ให้ความอบอุ่น
- 6) ไม่สนใจช่วยเหลือ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จะมีพฤติกรรมที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ ดังนี้

- 1) ขอบตั่งกฎเกณฑ์ขึ้นมาให้ลูกปฏิบัติตาม โดยที่ลูกไม่รู้เหตุผลว่าทำไมต้องทำอย่างนั้น
- 2) บังคับลูกให้ทำตามกฎเกณฑ์ของพ่อแม่โดยเคร่งครัด
- 3) ไม่ยอมให้เด็กแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง
- 4) ลงโทษลูกตามอารมณ์
- 5) ไม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ทำอะไร ได้ด้วยตนเอง
- 6) ใช้สิทธิความเป็นพ่อแม่ก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของลูก
- 7) ลงโทษลูกโดยที่ลูกยังไม่รู้สาเหตุที่ต้องถูกลงโทษ
- 8) ไม่มีเหตุผล มักจัดการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า แนวทางการอบรมเลี้ยงดูเด็กในการเสริมสร้างความรับผิดชอบเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุขนั้น ต้องอาศัยแนวความคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดู เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยความรับผิดชอบภายใต้ภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนและแนวทางของการอบรมเลี้ยงดูที่นำจะเอื้อต่อการปลูกฝังหรือเสริมสร้างความรับผิดชอบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

ครอบครัวมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อตัวนักศึกษา หากความสัมพันธ์ในครอบครัวมีปัญหาที่ข่มขู่ส่งผลโดยตรงต่อตัวนักศึกษาด้วย ปัญหาที่สำคัญในครอบครัวอย่างหนึ่งคือ ความขัดแย้งและการหย่าร้างของบิดามารดา ซึ่งถูกมองว่าเป็นการล่มสลายของโครงสร้างทางสังคม

แบบหนึ่ง เนื่องจากบิดามารดาไม่สามารถแสดงบทบาทได้ตามที่สังคมกำหนด ความสัมพันธ์ของบิดามารดาจึงมีผลกระทบต่อตัวนักศึกษา เนื่องจากบิดามารดาเป็นปัจจัยสำคัญเพราะเหตุผล ดังนี้ (บุรณี ทรัพย์ถนอม และปัทมา มุลหงส์, 2552, หน้า 21)

1. บิดามารดาเป็นตัวละครต้น และเป็นแรงผลักดันบุตรในด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน นอกจากนี้ บิดามารดาเป็นเสมือนสิ่งควบคุมบุตรให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
2. พฤติกรรมที่กระทำหรือความคาดหวังบิดามารดา จะเป็นแบบเชิงการกระทำสำหรับบุตร

3. บิดามารดาเป็นหลักที่บุตรใช้อ้างอิงและประเมินคุณค่าผลสัมฤทธิ์ทางการกระทำ ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่ระหว่างบิดามารดากับบุตร จึงเป็นตัวสร้างผลสัมฤทธิ์ให้กับบุตร

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์กับครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยตรง เพราะการที่นักศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ย่อมจะได้รับความรัก ความเข้าใจ การเอาใจใส่ ได้รับการช่วยเหลือเกื้อกูล มีการให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียน ทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนและค่าใช้จ่ายในการเรียน เหล่านี้ย่อมจะส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยหมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกและความสัมพันธ์ระหว่าง บิดา-มารดา ญาติ พี่น้อง ผู้อุปการะ กับนักศึกษา โดยนักศึกษาดำเนินการเอาใจใส่ ความรัก ความเอื้ออาทร ความผูกพัน ความเห็นอกเห็นใจ การสนับสนุนทางการเงิน และให้การสนับสนุนทางการเรียน

3.2.3 ความสัมพันธ์กับเพื่อน

กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาที่กำลังศึกษา เป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยเจริญเติบโต ร่างกายและจิตใจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อเข้าอยู่ในสถาบันการศึกษาต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนอย่างมาก กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางด้านความรู้ ทักษะคติ บุคลิกภาพและคุณธรรมของนักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533, หน้า 45-46 อ้างถึงใน คณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2555 หน้า 21-22) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ดังนี้

1. เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่มหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาได้รู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง

2. เป็นกลุ่มที่สนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย
 3. เป็นกลุ่มที่สนับสนุน สนองอารมณ์จิตใจและความต้องการของนักศึกษาซึ่งอาจจะไม่ตรงกับอาจารย์ ห้องเรียนและมหาวิทยาลัย
 4. เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกันการสมาคมและทำงานกับคนที่ภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี
 5. กลุ่มเพื่อนอาจมีการยุ้งให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงชีวิตของนักศึกษา หรือกลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันปรับปรุงรักษาสภาพที่คงเดิม ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง
 6. นักศึกษาที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะทำให้นักศึกษาเลือกทางออกทางอื่นหรือช่วยให้นักศึกษามีภาพพจน์ในทางบวก โดยจะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่ไม่ใช่การศึกษา
 7. องค์กรบริหารนักศึกษามักจะมีหน้าที่เป็นพรรคพวกของนักศึกษาแต่ละคน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนดังกล่าวเป็นผลจากการรวมตัวของนักศึกษา มีการแพร่จากแต่ละคนไปสู่บุคคล การใช้ชีวิตในสังคมมหาวิทยาลัย ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาให้เจริญงอกงาม
- อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533, หน้า 48 อ้างถึงใน คณะกรรมการดำเนินงานวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2555 หน้า 22-23) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งประกอบด้วย
1. ความสนใจในการเลือกเรียนของเพื่อนร่วมชั้น ได้แก่
 - 1) ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ
 - 2) ติดตามเนื้อหาที่เรียนตลอดเวลา
 - 3) ร่วมอภิปรายต่าง ๆ ในชั้นเสมอ ๆ
 - 4) ทำงานร่วมกับผู้เรียนอื่น ๆ ได้
 - 5) มาเรียนสม่ำเสมอ
 - 6) ส่งการบ้านหรือรายงานตามกำหนดเวลา
 - 7) ซื่อสัตย์ สุจริต ในขณะที่สอบ
 - 8) จดงานอย่างเป็นระเบียบ
 - 9) เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - 10) มีอารมณ์ขันและสนุกสนานกับการเรียน

2. พฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย
 - 1) แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
 - 2) เฉลียวฉลาด
 - 3) รักสงบ ไม่ชอบทะเลาะวิวาท
 - 4) เคารพนับถือครูทั้งต่อหน้าและลับหลัง
 - 5) สนใจวิธีการสอนของครู
3. การมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของเพื่อนร่วมชั้น
 - 1) ไม่เข้าห้องเรียน
 - 2) คุยเสียงดังในขณะที่เรียนอยู่ในชั้น
 - 3) เรียนอ่อน

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน มีความสำคัญอย่างมากในการกำหนดบุคลิกภาพและพฤติกรรมการเรียนบางอย่างของนักศึกษา ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ ถ้านักศึกษามีการเลือกคบเพื่อนที่มีคุณลักษณะที่ดีในทางการเรียน ก็ย่อมจะเป็นตัวอย่างที่ดีและส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนที่ดีและมีประสิทธิภาพของนักศึกษาได้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงศึกษาความสัมพันธ์กับเพื่อน โดยหมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกและความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อนนักศึกษา ทั้งด้านวิชาการและไม่ใช่อื่นใด ในรูปแบบที่ดีมีพฤติกรรมในทางส่งเสริมการเรียน

3.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนภายในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย หลักสูตร และอาคารสถานที่ ดังนี้

3.3.1 หลักสูตร

หลักสูตรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ หมายถึง หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ครู 5 ปี) ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ซึ่งในการเปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูนั้น ทุกมหาวิทยาลัยต้องได้มาตรฐานตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556, หน้า 67-71)

หมวด 1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

ข้อ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วยความรู้ ดังต่อไปนี้

- 1) ความเป็นครู
- 2) ปรัชญาการศึกษา
- 3) ภาษาและวัฒนธรรม
- 4) จิตวิทยาสำหรับครู
- 5) หลักสูตร
- 6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
- 9) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
- 10) การประกันคุณภาพการศึกษา
- 11) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

(ข) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

- 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน
- 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

- 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- 2) ตัดสินใจปฏิบัติการต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
- 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ
- 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน
- 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

- 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
- 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
- 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
- 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
- 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
- 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

หมวด 3 มาตรฐานการปฏิบัติตน

ข้อ 14 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติตนตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ

หมวด 4 บทเฉพาะกาล

ข้อ 15 ข้อบังคับนี้ไม่กระทบสิทธิและหน้าที่ของบรรดาผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ที่ใช้มาตรฐานวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548

ข้อ 16 ให้สถาบันที่ยังปรับปรุงหลักสูตรไม่แล้วเสร็จตามข้อบังคับนี้ ยังคงใช้หลักสูตรตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ไปพลางก่อน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามปีหลังจากวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ข้อ 17 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ใช้มาตรฐานวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ที่ต้องการขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาต ให้มาขอขึ้นทะเบียนใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในห้าปีนับตั้งแต่วันที่สำเร็จการศึกษา ผู้มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณสมบัติอื่นที่คุรุสภาให้การรับรองตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 สามารถใช้เป็นคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ได้ภายในห้าปีนับตั้งแต่วันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ทั้งนี้เพราะในการจัดการเรียนการสอนจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่หลักสูตรกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตนั้น ต้องใช้ระยะเวลาศึกษา 5 ปี นักศึกษาคู

จึงต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และรักในวิชาชีพครูจริง ๆ เนื่องจากใช้เวลาเรียนมากกว่าอีกหลาย ๆ หลักสูตร อีกทั้งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตนั้นเป็นหลักสูตรที่ต้องได้รับการรับรองจากคุรุสภา โดยทุกสถาบันต้องปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด ทั้งนี้ก็เพื่อให้การผลิตบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งยังเป็นการยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอีกด้วย

3.3.2 อาคารสถานที่

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น เช่น บริเวณสภาพพื้นที่ของสถานที่ตั้ง ลักษณะของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด โรงอาหาร โรงฝึกงาน หอพัก สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การตกแต่งสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย รวมทั้งสภาพแสง เสียง และสิ่งอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสภาพความเป็นอยู่และการศึกษาในมหาวิทยาลัย

อนันต์ เลาทวิกุล (2544, หน้า 21) ได้กล่าวถึง สถานที่ในสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่า อาคารสถานที่สะอาด มีระเบียบถูกหลัก และสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยย่อมแสดงถึง ความสามารถทางการบริหารของสถาบันการศึกษาในการหาทรัพยากรในด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่การเรียนการสอน การค้นคว้าและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น การที่สถาบันอุดมศึกษามีห้องเรียน ห้องทำงานเพียงพอ ย่อมส่งเสริมสมรรถภาพการทำงานของคนในสถาบันนั้น

อุดมศักดิ์ มุนิกานนท์ (2540, หน้า 24) ได้ให้หลักในการเลือกทำเลที่ตั้งสถานศึกษาว่า ควรจะได้พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างที่ดินของสถานศึกษากับชุมชนในย่านนั้น
2. มีความสัมพันธ์กับจำนวนประชากร สามารถบริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
3. ระยะทางระหว่างบ้านกับสถานศึกษาไม่ห่างจนเกินไป
4. ต้องคำนึงบริเวณ (Zoning) ในด้านผังเมืองและสิ่งแวดล้อม
5. ต้องคำนึงถึงขนาดสถานศึกษาเมื่อถึงจุดอิ่มตัวสูงสุด
6. คำนึงสวนสาธารณะและบริเวณอื่น ๆ
7. คงสภาพต้นไม้และสิ่งที่มีอยู่แล้วให้คงสภาพตามธรรมชาติ
8. ลักษณะดินอยู่ในสภาพดีควรปลูกต้นไม้
9. มีการบริการด้านสาธารณูปโภคอย่างเพียงพอ

สิรินดา วรรณะวิภาค (2541, หน้า 42) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ ซึ่งมีลักษณะเด่น ๆ อยู่ 8 ประการ คือ

1. ที่นั่งของนักเรียนห่างพอเหมาะสมที่จะอ่านอักษรบนกระดานได้
2. ห้องเรียนมีแสงสว่างและการระบายอากาศ
3. มีห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้นักเรียนใช้ค้นคว้า
4. ขนาดโต๊ะ เก้าอี้ พอเหมาะกับตัวนักเรียน
5. ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนักเรียน
6. สภาพอากาศในห้องเรียนไม่ร้อนอบอ้าว
7. สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่ไม่ร้อนอบอ้าว
8. มีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์

นอกจากนี้ เทศ แก้วกสิกรรม (2544, หน้า 336) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอาคารสถานที่ ที่มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถาบันการศึกษา ดังนี้

1. แสงสว่าง แสงสว่างเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการมองเห็น การอ่านหนังสือ แสงสว่างควรผ่านเข้าทางด้านข้างไม่แรงจ้าเกินไป การจัดแสงสว่าง หรือควบคุมแสงสว่างจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการใช้ห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นได้ชัด ความเมื่อยล้าและความเครียดของประสาทตาจะไม่เกิดขึ้น

2. สี สีมียุทธูปผลและมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์มากเพราะสีมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมนุษย์ สีจึงให้ความรู้สึกต่อมนุษย์ต่าง ๆ กัน อธิปไตยของสีทำให้คนเรามีความรู้สึกสดชื่นตื่นเต้นสงบ ยินดี หดหู่ เศร้า แจ่มใส เบิกบาน ไร้ใจหรือเฉยเมย ดังนั้นในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมของผู้เรียนก็ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้มีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส น่าอยู่น่าเรียน สีมมีส่วนช่วยได้มาก โดยเฉพาะสีที่ใช้กับอาคารเรียน และห้องเรียนต่างๆ

3. เสียง เสียงนับว่ามีส่วนสำคัญ ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นสภาพแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของมนุษย์ เสียงเป็นสิ่งที่ไม่เห็นแต่อันตรายที่เกิดขึ้นนั้นมีมาก อาจทำให้หย่อนสมรรถภาพในการได้ยิน หรือทำให้หูหนวกได้

4. การถ่ายเทอากาศ อากาศเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตเรา เราได้ออกซิเจนจากอากาศ ร้อยละ 21 เพื่อมาใช้ฟอกเลือดในปอดให้เลือดดำกลายเป็นเลือดแดง แล้วส่งเลือดแดงไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ดังนั้นอากาศที่ต้องการ คือ อากาศบริสุทธิ์ที่สดชื่น ไม่อบอ้าว ร้อนจัดจนเกินไป มีการถ่ายเทอากาศอยู่เสมอ

วิชิต เทพประสิทธิ์ (2549, อ้างถึงใน ทรศศนีย์ วรหัชคำ, 2554, หน้า 15-17) กล่าวว่า การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่อยากเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ความสำคัญของสภาพสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้มีหลายประการ ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น ห้องเรียนมีความสะดวกสบาย มีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ผู้สอนก็มีความสุขในการสอน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินด้วยความราบรื่น สะดวก รวดเร็ว ตามแผนที่วางไว้

2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้หลายด้าน เช่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจเป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความและสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี มีความพึงพอใจในการเรียน ช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกที่เกิดจากตัวผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจ สนใจอยากเรียนอยากรู้ ซึ่งจะเป็นตัวนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในที่สุด ดังนั้นถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านกายภาพ จิตภาพ และทางด้านสังคมภาพแล้ว จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกดังกล่าวได้

3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ตามปกติแล้วการรับรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ปะทะสัมพันธ์กับสิ่งภายนอกที่มากกระตุ้นประสาทสัมผัสของผู้เรียน การปะทะสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ เป็นการสร้างประสบการณ์ ดังนั้นถ้าเราต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีก็ต้องจัดให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีก่อน แล้วสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียนภายหลัง

4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาประการหนึ่งก็คือ มุ่งให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพดี มีการแสดงออกทางกาย วาจาและใจตามแบบอย่างที่ดีสังคมยอมรับกล่าวคือ มีคุณธรรม และจริยธรรมที่เป็นเครื่องหมายของคนดี มีการประพฤติปฏิบัติ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี การที่จะหล่อหลอมพฤติกรรมหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์นั้นต้องใช้เวลา และอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน จึงจะสามารถกล่อมเกล่าผู้เรียนได้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยปรับหรือโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้เรียน โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตรมีความเป็นประชาธิปไตยยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน คัดลีน

ปัญหาด้วยเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้จะค่อย ๆ แทรกซึมเข้าไปในความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน สะสมทีละน้อยจนในที่สุดก็จะแสดงออกในลักษณะของบุคลิกภาพ รูปแบบในการรับรู้ ตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ ของผู้เรียน

5. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดอาณาเขตของการเรียน ทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากกิจกรรมอื่น ยกตัวอย่างเช่น ลักษณะของสภาพแวดล้อมในสถานเริงรมย์ ผู้เรียนเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่จัดไว้ได้อย่างเหมาะสม ก็จะรู้จักสำรวมอยู่ในระเบียบวินัยมากขึ้น โดยเฉพาะถ้ามีการจัดโต๊ะ เก้าอี้ของนักเรียนอย่างมีวัตถุประสงค์ จะช่วยให้การควบคุมชั้นเรียนมีระบบระเบียบ และง่ายสำหรับผู้สอนมากขึ้น

6. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นไปอย่างกว้างขวาง หลายแห่งเห็นความสำคัญของมุมวิชาการ ศูนย์วิชาการ มุมสื่อการเรียนการสอน ทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาที่ต้องการ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง ได้อย่างดี นอกจากนี้แหล่งทรัพยากรการเรียนจะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ตลอดจนเป็นการสร้างนิสัยให้ใฝ่เรียนใฝ่รู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ยึดติดอยู่เฉพาะความรู้ที่ได้จากผู้สอน

7. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้บรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสิ่งรบกวน จะช่วยสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษา หาความรู้หรือทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ อย่างตั้งใจและมีสมาธิยิ่งถ้าผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นซึ่งจัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตภาพมีบุคลิกลักษณะที่อบอุ่นเป็นมิตร ก็จะยิ่งทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้น มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เพราะจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุข

8. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ประสิทธิภาพมากที่สุด ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะดวกสบาย สงบ การจัดสถานที่โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ง่ายต่อการเคลื่อนไหวโยกย้าย ทำให้ผู้สอนไปถึงตัวผู้เรียนได้สะดวก ตำแหน่งของผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่หน้าชั้นเสมอไป ผู้สอนอาจนั่งอยู่ท่ามกลางผู้เรียนเพื่อให้คำปรึกษาแนะแนวทาง สภาพแวดล้อมเช่นนี้ช่วยให้ผู้สอนมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้น ทำให้ได้รู้จักอุปนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ดี ส่วนผู้เรียนจะลดความกลัวและมีความกล้ามากขึ้น กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีเจตคติที่ดีต่อผู้สอน

9. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเมื่อยล้า หรือความอ่อนเพลียทางด้านสรีระของผู้เรียน เช่น การจัดโต๊ะเก้าอี้ที่มีขนาดพอเหมาะกับร่างของผู้เรียน ช่วยให้การนั่งสบายสามารถนั่งได้นาน ๆ โดยไม่ปวดหลัง การให้แสงสว่างในห้องเรียนที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนคลายความเมื่อยล้าของสายตา นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาด้วย

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยทั้งอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา เพราะผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติจริง ดังนั้นปัจจัยด้านอาคารสถานที่จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียน และช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ และประสบความสำเร็จในการศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะของอาคารเรียน สภาพห้องเรียนที่มีสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย ห้องสมุด โรงอาหาร ห้องสุขา สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในต่างประเทศไว้ ดังนี้

Danial A. Prescott (1961, pp. 14-46) ได้สรุปองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของสุขภาพร่างกาย ข้อบกพร่องทางร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพของร่างกาย ข้อบกพร่องของร่างกาย และลักษณะท่าทางของร่างกาย เป็นต้น
2. องค์ประกอบทางด้านความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดาและบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างบุตร และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น
3. องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมและฐานะทางบ้าน

4. องค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน

5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติ และแรงจูงใจ

6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์

นอกจากนี้ Herbert J. Klausmeier (1961, pp. 28-29) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า นอกจากเกิดจากตัวผู้เรียนเองและผู้สอนแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกหลายอย่าง เช่น บ้าน สิ่งแวดล้อม และการศึกษาส่วนตัวของผู้เรียน เป็นต้น เขาได้เสนอรูปแบบขององค์ประกอบเหล่านี้ไว้ 6 ประการคือ

1. คุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมทางสมองและความสามารถทางสติปัญญา ความพร้อมทางร่างกาย และความสามารถทางทักษะของร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ ซึ่งได้แก่ ความสนใจ แรงจูงใจ เจตคติ และค่านิยม สุขภาพ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ความเข้าใจในสถานการณ์ อายุ และเพศ

2. คุณลักษณะของผู้สอน ได้แก่ สติปัญญา ความรอบรู้ในวิชาที่สอน การพัฒนาความรู้ ทักษะทางร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ สุขภาพ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ความเข้าใจในสถานการณ์ อายุ และเพศ

3. พฤติกรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการเรียนการสอนทั้งหลาย กล่าวคือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิด และการสอนอธิบาย ทักษะทางร่างกาย และการกระทำทางจิตใจและความรู้สึก

4. คุณลักษณะของกลุ่ม ได้แก่ โครงสร้าง เจตคติ ความสามัคคี และการเป็นผู้นำ

5. คุณลักษณะของพฤติกรรมเฉพาะตัว ได้แก่ การสนองตอบ เครื่องมือ อุปกรณ์ เป็นต้น

6. แรงผลักดันภายนอก ได้แก่ บ้าน สิ่งแวดล้อม อิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

Cogan (1975, อ้างถึงใน บุรณี ทรัพย์ถนอม, 2552, หน้า 26-27) พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนักศึกษา จะทำให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ยิ่งอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์ต่อกันมาก นักศึกษามีโอกาสพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสูงสุดมากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาก็จะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาชีพที่เรียนของนักศึกษา นักศึกษามีความศรัทธาในตัวอาจารย์ จะช่วยให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

Bloom (1976, pp. 167-169 อ้างถึงใน วรรณิ อังสิทธิพนพร, 2544, หน้า 14) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าประกอบด้วย

1. พฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด หมายถึง ความสามารถทั้งหลายของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานเดิมของผู้เรียน
2. คุณลักษณะด้านจิตพิสัย หมายถึง สภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ได้แก่ ความสนใจ ทศนคติที่มีต่อเนื้อหาวิชาที่เรียนในโรงเรียน และระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลักษณะบุคลิกภาพ
3. คุณภาพการสอน ซึ่งได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และรู้ว่าตนเองทำได้ถูกต้องหรือไม่

Davis (1977, p. 50) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามี 4 ประการ ดังนี้

1. บรรยากาศในชั้นเรียน ได้แก่ รูปแบบการจัดชั้นเรียน ความพึงพอใจต่อห้องเรียน ความพึงพอใจต่อครูผู้สอน
2. วิธีการหรือลักษณะของครู ได้แก่ วิธีการสอนของครู ลักษณะท่าทาง และบุคลิกภาพของครู ทศนคติต่อการทำงาน
3. การคาดหวังของครู ครูที่มีการคาดหวังสูง จะทำให้เขามีความตั้งใจต่อการทำงานสูง แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ มาให้นักเรียนอยู่เสมอ และทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้
4. การใช้เวลาของนักเรียน นักเรียนที่ทุ่มเทและใช้เวลาเรียนอย่างเต็มที่ จะมีความสนใจ อยากจะเรียนรู้เนื้อหาการเรียน การเรียนก็จะดีขึ้น

4.2 งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในประเทศไว้ ดังนี้

ปิยะมาศ เจริญพันธุ์วงศ์ (2544, หน้า 311) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของรัฐ กรณีศึกษา จังหวัดลพบุรี พบว่า (1) ระยะเวลาในการเดินทางมาศึกษา อาชีพผู้ปกครอง ระดับการศึกษา ผู้ปกครอง อัตราส่วนระหว่างนักเรียนกับครู วุฒิการศึกษาของครู สถิติการขาดเรียน และวิธีการสอนของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (2) เจตคติที่มีต่อการเรียนส่งผลโดยตรง

ต่อผลสัมฤทธิ์ และมีผลทางอ้อมผ่านการปรับตัวของนักเรียนกับเพื่อน ความสนใจในวิชาชีพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ และทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ การปรับตัวของนักเรียนกับเพื่อนส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีผลทางอ้อมผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีผลทางอ้อมผ่านความรับผิดชอบ และทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ ความรับผิดชอบส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีผลทางอ้อมผ่านทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ ทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พระครูสุตวิสุทธิคุณ (2548, หน้า ง) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร พบว่า (1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากที่สุดตามลำดับดังนี้ หลักสูตร พฤติกรรมครู สิ่งแวดล้อม และน้อยที่สุดคือ การสนับสนุนของชุมชน การพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ เนื้อหา น้อยที่สุดคือ การนำหลักสูตรไปใช้ ในเรื่องสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ เรื่องการเตรียมการสอน รองลงมาคือ กระบวนการหลังการสอน ปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุดคือ การสนับสนุนของชุมชน (2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียน พบว่า ครูต้องการวิธีการวัดและประเมินผล นักเรียนเห็นว่าไม่มีผล นักเรียนต้องการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้สามารถสร้างสติปัญญาได้ ในเรื่องวิธีสอนพบว่า การประเมินก่อนสอนสำคัญมากต่อการประเมินความรู้ มีผลน้อยที่สุดคือ สิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนมีผลน้อยต่อการจัดกิจกรรมในชั้น การสนับสนุนของชุมชนคือ การลงทุน ให้รางวัล พบว่าสามารถช่วยให้นักเรียนประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

ชันษาภรณ์ พูนเกิดมะเริง (2548, หน้า ข) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7 โดยใช้ปัจจัยที่ศึกษา 6 ตัว ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน การปรับตัวของนักเรียน ความสนใจในวิชาชีพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ และทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้ง 6 ตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ ความรับผิดชอบ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการปรับตัวของนักเรียน ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ตัว สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 75.90

ฉัตรปวีณ์ จรัสรวาวัฒน์ (2549, หน้า ก-ข) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า 1) ปัจจัยส่วน

บุคคล ได้แก่ เพศหญิง อายุ ≤ 20 ปี รายได้เพียงพอต่อรายจ่าย การพักอาศัยอยู่กับเพื่อน การมีเพื่อน ขยันเรียนปานกลาง การมีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ดี การมีมารดาเอาใจใส่ต่อการเรียน การ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เวลาว่างงานสังสรรค์เป็นบางครั้ง ไม่มีเพื่อนสนิทคนใดสูบบุหรี่ และการเข้า ร่วมกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นบางครั้ง มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในทุกช่วงเต็มเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ร้อยละ 39.0 ขึ้นไป 2) ปัจจัยข้อมูล การศึกษาระดับมัธยมปลายปีที่ 6 ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในแต่ละช่วงเต็ม เฉลี่ยสะสม 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมในการเรียน แรงจูงใจ การ เชื่อมโยงการเรียนรู้ การรับรู้ ความจำ ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ ศึกษาในทุกช่วงเต็มเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ร้อยละ 33.0 ขึ้นไป ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งนี้ ควรมี การศึกษาเพิ่มเติมมากขึ้นในกลุ่มนักศึกษาที่มีเต็มเฉลี่ยในระดับต่ำถึงระดับต่ำมากในส่วนของ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนของอาจารย์ เช่น การสอนที่มีรูปภาพประกอบ การ ยกตัวอย่างประกอบ การทดสอบและเฉลยคำตอบบ่อย ๆ ในห้องเรียน นอกจากนี้ควรวิเคราะห์ถึง ผลการประเมินการสอนอาจารย์จากนักศึกษากับเต็มเฉลี่ยสะสมด้วย

มานะ อัครบัณฑิต (2549, หน้า บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ (1) เพศของนักเรียน (2) การที่โรงเรียนมีครูเพียงพอ มี คุณวุฒิความรู้ความสามารถตรงกับงาน (3) ขนาดของโรงเรียน (4) การที่โรงเรียนมีหลักสูตร เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น และสื่อ เอื้อต่อการเรียนรู้ (5) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียน การสอน (6) สังกัดของโรงเรียน จากผลการวิจัย ผู้บริหารและครูควรเร่งพัฒนาการจัดการเรียนการ สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ควรเร่งพัฒนาสาระเรื่องจำนวนและการ ดำเนินการ และสาระเรขาคณิตซึ่งกล่าวได้ว่าวิกฤติที่สุด

พรศรี พุทธานนท์ (2550, หน้า ๖) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลการเรียนต่ำ โรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน พบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษา และ ด้านส่วนตัวมีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยภายในโรงเรียนที่มี ผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียน ของครูผู้สอนพบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านวิธีการสอน และด้านวัสดุอุปกรณ์ มีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยภายในครอบครัวที่มีผลกระทบต่อ การเรียนของนักเรียน ของผู้ปกครอง พบว่ามีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง

กัญญ์รัฐ เอื้อภราดร (2552, หน้า บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6: กรณีศึกษา โรงเรียนพระแม่สกลสงเคราะห์ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกัน คือ เพศ ความคาดหวังในการศึกษาต่อต่างกัน อาชีพผู้ปกครอง ทักษะคิดต่อตนเอง ทักษะคิดต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน ทักษะคิดต่อวิธีสอน ทักษะคิดต่อวิธีการทำงานของนักเรียน ทักษะคิดต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การปรับตัวกับเพื่อน และการปรับตัวกับครอบครัว

สมรักษ์ รินรูด (2552, หน้า (4)) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า (1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสำนักงานเขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีระดับปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ใน ระดับมาก (2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับผลการเรียน สรุปได้ดังนี้ (2.1) ปัจจัยด้าน ผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมในการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ ค่อนข้างสูงกับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสำนักงานเขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2.2) ปัจจัยด้านครู ได้แก่ พฤติกรรม การสอนของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลการเรียนและบรรยากาศในการ เรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 (2.3) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน การสนับสนุนของครอบครัวและการบริการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลการ เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์พหุคูณทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

บุรณี ทรัพย์ถนอม และปัทมา มุลหงส์ (2552, หน้า 65-69) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาขาวิชาการบัญชี ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยได้ศึกษา 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบในตัวเอง ความสนใจในวิชาชีพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ด้านผู้สอน ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ครอบครัว 3) ปัจจัยด้านอุปกรณ์และสถานที่ และ 4) ปัจจัยด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามี 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบในตนเอง และ 2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ผู้สอน ส่วนปัจจัยด้านอุปกรณ์และสถานที่ และปัจจัยด้านหลักสูตรไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี

ศุภร ศรีนุต (2553, หน้า ๙) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบในการเรียน คุณภาพการสอนของครู สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ความกดดันด้านตัวเลข สภาพแวดล้อมในครอบครัว และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์

เกล้า จักทอน (2553, หน้า ๙) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านลักษณะของครูผู้สอน ปัจจัยด้านการส่งเสริมของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ร่วมกันอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 72.80

ชัชฎาพันธ์ อยู่เพชร. (2555, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในภาพรวมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในระดับมากที่สุด โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูมากที่สุด รองลงมาคือ ความภาคภูมิใจที่มีโอกาสเข้าศึกษา พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ การบริการของสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา (2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้แก่ พฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา และการบริการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ความภาคภูมิใจที่มีโอกาสเข้าศึกษา และการบริการของสถานศึกษา สามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 5.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล (2555, หน้า 85-86) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียนด้านครอบครัว และด้านตัวนักเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ 2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 3) การทำที่บ้านของนักเรียน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) คุณภาพการสอนของครู 2) ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และปัจจัยด้านครอบครัวประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และ 2) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ซึ่งการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านครอบครัว และด้านตัวนักเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดี พิจารณาจากค่า χ^2 เท่ากับ 16.076, ค่า p-Value เท่ากับ .309 ท้องศาความเป็นอิสระ เท่ากับ 14, ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.148, ค่า GFI เท่ากับ .990, ค่า AGFI เท่ากับ .968, ค่า RMR เท่ากับ .018, ค่า RMSEA เท่ากับ .021, ค่า CFI เท่ากับ .999, ค่า NFI เท่ากับ .996 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ตัวแปรตาม มีค่าเท่ากับ .906 นั่นคือ ปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านครอบครัว และด้านตัวนักเรียน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้ร้อยละ 90.60

นคร เหมนาค (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ (2) ปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) จากสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านหลักสูตร (X_3) สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวม (\hat{Y}) ได้ร้อยละ 09.10 และสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ดังนี้ $\hat{Y} = 26.054 + 3.640(X_3)$

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไปประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (1) ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ เพศ อายุ ความรู้เดิมของผู้เรียน ความถนัด ความสนใจ ความรับผิดชอบ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะสติ พฤติกรรมทางการเรียน เป็นต้น (2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ครูผู้สอน กลุ่มเพื่อน ครอบครัว และ (3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ การบริการของสถานศึกษา การบริหารจัดการ สื่อวัสดุอุปกรณ์ หลักสูตร อาคารสถานที่ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ และเพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยที่จะนำเสนอในบทนี้ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และ ขั้นตอนการวิจัย ดังมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 559 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 316 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 876 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 594 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 134 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,479 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 75 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 43 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 118 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 80 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 335 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์คือ 20 คน ต่อ 1 ตัวแปร (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 46) ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรทั้งหมด 13 ตัวแปร ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องมีไม่น้อยกว่า 260 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ สำหรับการวิจัยครั้งนี้กำหนดใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน นับว่ามีความเหมาะสมตามเงื่อนไขในการวิเคราะห์ข้างต้น หลังจากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นตัวแบ่งชั้น จากนั้นเทียบสัดส่วนของ

ประชากรในแต่ละมหาวิทยาลัย แล้วจึงสุ่มอย่างง่ายในแต่ละมหาวิทยาลัยให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามมหาวิทยาลัย

ที่	มหาวิทยาลัย	นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 4	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	559	75
2	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	316	43
3	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	876	118
4	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	594	80
5	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	134	19
รวมทั้งสิ้น		2,479	335

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ มีข้อความ 4 ข้อ ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่สังกัด เพศ สาขาวิชาเอก เกรดเฉลี่ยสะสมภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ

การแปลผลข้อมูล

ในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ใช้เกณฑ์ในการแปลผลข้อมูลด้วยเกณฑ์การแบ่งช่วงขอบเขตคะแนนที่แท้จริง (Exact Limits) ของคะแนนต่ำสุด - สูงสุด (Upper – Lower Boundary) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้เข้าใจปัจจัยแต่ละตัวที่สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมสร้างแบบสอบถาม

2.3 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากแนวคิด ทฤษฎี และขอบข่ายที่ศึกษา

2.4 สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตที่กำหนด

2.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาข้อคำถามเป็นรายข้อว่าแต่ละข้อครอบคลุมเนื้อหา มีความเหมาะสม ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อคำถามแล้วหรือไม่ โดยให้คะแนนดังนี้ ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา ให้คะแนน +1 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ ให้คะแนน 0 และถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ให้คะแนน -1 จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (IOC) ใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งทุกข้อคำถามผ่านเกณฑ์โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตั้งแต่ 0.80-1.00 รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพ ดังนี้

2.6.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.210-0.762 รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง

2.6.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนก (r) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้มีค่าดังนี้ แบบสอบถามตอนที่ 2 มีค่า 0.895 แบบสอบถามตอนที่ 3 มีค่า 0.917 แบบสอบถามตอนที่ 4 มีค่า 0.949 และทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.958 รายละเอียดแสดงในภาคผนวก จ

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและวิเคราะห์หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถึงคณบดี คณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 5 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2558 ทั้งนี้เพราะเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทราบเกรดเฉลี่ยสะสมของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ผ่านระบบแสดงผลการเรียนของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนเรียบร้อยแล้ว
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่สังกัด เพศ สาขาวิชาเอก และเกรดเฉลี่ยสะสมภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยทางสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ทำให้ได้เมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่กำหนดไว้ในโมเดลสมมติฐานการวิจัย

4. การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในโมเดลสมมติฐานการวิจัย (Model) โดยการหาขนาดอิทธิพลที่ปรากฏในความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นและทดสอบว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

5. การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่วัดจากตัวแปรที่สังเกตได้จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Goodness of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมของโมเดลสมมติฐานการวิจัยว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใดนั้น ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติในการตรวจสอบดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 45-47)

5.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์หรือไม่ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมากหรือยังมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มากเท่าใด แสดงว่าโมเดลสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.2 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) ดัชนี GFI เป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อนและหลังปรับโมเดลกับฟังก์ชันความสอดคล้องก่อนปรับโมเดล ดัชนี GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลสมมติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดัชนี GFI ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป

5.3 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index : AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง จะได้ค่าดัชนี AGFI ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI นั่นคือ จะมีค่าอยู่

ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลสมมติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดัชนี AGFI ควรค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป

5.4 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าที่บอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากรซึ่งค่า RMSEA ที่น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีความสอดคล้องกันสนิท (Close Fit) ถ้ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 0.08 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องในระดับดีพอสมควร และถ้ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.08 ถึง 0.10 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามค่าที่ใช้ได้และถือว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ควรมีค่าไม่เกิน 0.08

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยประกอบด้วย การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ดังนี้

1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการวิเคราะห์ของ Rovinelli และ Hambleton โดยใช้สูตรดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับโครงสร้างหลักของเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 130)

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N\Sigma XY - \Sigma X\Sigma Y}{\sqrt{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

N แทน จำนวนคน

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนรายข้อ

ΣY แทน ผลรวมของคะแนนรวมทุกข้อ

ΣXY แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อของทุกคน

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนรายข้อแต่ละตัวยกกำลังสอง

ΣY^2 แทน ผลรวมของคะแนนรวมทุกข้อแต่ละตัวยกกำลังสอง

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาหรือ Alpha Coefficient (α - Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 117)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 122)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, หน้า 34)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณคะแนน
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, หน้า 60)

$$SD = \sqrt{\frac{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum fx)^2$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณคะแนนแต่ละตัวแล้วนำผลรวมทั้งหมดมายกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.4 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, หน้า 312)

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N\Sigma XY - \Sigma X\Sigma Y}{\sqrt{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	N	แทน	จำนวนคน
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X
	ΣY	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y
	ΣXY	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	ΣY^2	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

2.5 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานการวิจัย (Goodness – of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมของโมเดลว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด โดยการใช้โปรแกรม LISREL ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 48)

2.5.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi –Square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์หรือไม่ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์ มีค่าต่ำมากหรือยังมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มากเท่าใด แสดงว่าโมเดลสมมติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

$$\chi^2 = n F[S, \Sigma (\theta)]$$

เมื่อ	χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$F[S, \Sigma (\theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความสอดคล้องของโมเดลจากพารามิเตอร์ θ

2.5.2 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of fit Measure) เป็นค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล

$$GFI = 1 - \frac{F[S, \sum(\theta)]}{F[S, \sum(0)]}$$

$$AGFI = 1 - \frac{k(k+1)}{2d}(1 - GFI)$$

เมื่อ	GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness-of-Fit Index)
	AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index : AGFI)
	$F[S, \sum(\theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความสอดคล้องของโมเดล จากพารามิเตอร์ θ
	$[S, \sum(0)]$	แทน	ค่า F ของโมเดลที่ไม่มีพารามิเตอร์ในโมเดล
	k	แทน	จำนวนตัวแปรสังเกตได้

2.5.3 ค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า RMSEA ที่ใช้ได้และถือว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่ควรเกิน 0.08

$$RMSEA = \sqrt{F_0/d}$$

$$F_0 = \text{Max} \{ F - (d/n), 0 \}$$

เมื่อ	RMSEA	แทน	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ
	F_0	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความสอดคล้อง
	d	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการวิจัย

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ 2) ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ และ 3) ศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

2.1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยโดยภาพรวม

2.2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านผู้เรียน

2.3 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม

2.4 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด

3.2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

3.3 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สัญลักษณ์แทนค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
R^2	แทน	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (Squared Multiple Correlation) หรือสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน	ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation)
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)
TE	แทน	อิทธิพลรวม (Total Effect)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

2.1 ตัวแปรแฝงภายนอก

STU	แทน	ปัจจัยด้านผู้เรียน
SOC	แทน	ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม
LEA	แทน	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

2.2 ตัวแปรแฝงภายใน

ACH	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
-----	-----	-----------------------

2.3 ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก

X1	แทน	ด้านความรับผิดชอบ
X2	แทน	ด้านความสนใจ

- X3 แทน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 X4 แทน ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน
 X5 แทน ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว
 X6 แทน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน
 X7 แทน ด้านหลักสูตร
 X8 แทน ด้านอาคารสถานที่

2.4 ตัวแปรสังเกตได้ภายใน

- Y1 แทน คะแนนเฉลี่ยสะสม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้รวมทั้งสิ้น 335 คน ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยที่สังกัด เพศ สาขาวิชาเอก และคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. มหาวิทยาลัยที่สังกัด		
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	75	22.39
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	43	12.84
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	118	35.22
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	80	23.88
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	19	5.67
รวม	335	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. เพศ		
ชาย	90	26.87
หญิง	245	73.13
รวม	335	100.00
3. สาขาวิชาเอก		
ภาษาอังกฤษ	54	16.12
สังคมศึกษา	56	16.72
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	44	13.13
คณิตศาสตร์	57	17.01
ภาษาไทย	61	18.21
การศึกษารวมวัย	63	18.81
รวม	335	100.00
4. คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA)		
ต่ำกว่า 1.99 ระดับผลการเรียนอ่อน	8	2.39
2.00-2.50 ระดับผลการเรียนพอใช้	44	13.13
2.51-3.00 ระดับผลการเรียนดี	105	31.34
3.01-3.50 ระดับผลการเรียนดีมาก	131	39.10
3.51-4.00 ระดับผลการเรียนดีเยี่ยม	47	14.03
รวม	335	100.00

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ ส่วนใหญ่สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ร้อยละ 35.22 รองลงมา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ร้อยละ 23.88 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ร้อยละ 22.39 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ร้อยละ 12.84 และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ร้อยละ 5.67 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง ร้อยละ 73.13 สาขาวิชาของนักศึกษาส่วนใหญ่เรียนสาขาการศึกษารวมวัย ร้อยละ 18.81 และนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 อยู่ในระดับผลการเรียนดีมาก (3.01-3.50) เป็นส่วนใหญ่มากคิดเป็นร้อยละ 39.19

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยโดยภาพรวม ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน
ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ผลการวิเคราะห์
ข้อมูลปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการ
สนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ตามความคิดเห็นของ
นักศึกษาโดยภาพรวม (n = 335)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ปัจจัยด้านผู้เรียน	4.15	0.41	มาก
1.1 ด้านความรับผิดชอบ	4.13	0.43	มาก
1.2 ด้านความสนใจ	4.20	0.52	มาก
1.3 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.11	0.49	มาก
2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม	4.23	0.42	มาก
2.1 ด้านความสัมพันธ์กับครูสอน	4.12	0.52	มาก
2.2 ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว	4.39	0.52	มาก
2.3 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	4.17	0.51	มาก
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน	4.01	0.54	มาก
3.1 ด้านหลักสูตร	4.09	0.51	มาก
3.2 ด้านอาคารสถานที่	3.97	0.50	มาก
รวม	4.14	0.39	มาก

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.39) และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.42) ปัจจัยด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.41) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านผู้เรียน ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยด้านผู้เรียน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกเป็นภาพรวม รายด้าน และรายข้อ (n = 335)

ปัจจัยด้านผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความรับผิดชอบ			
1. มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียน	4.21	0.59	มาก
2. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ ละเอียดรอบคอบ	4.10	0.60	มาก
3. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จอย่างมีคุณภาพ และทันต่อเวลาที่กำหนด	4.17	0.67	มาก
4. ขยันอ่านหนังสือและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.84	0.81	มาก
5. เข้าเรียนตรงเวลา ไม่มาสาย	4.15	0.77	มาก
6. เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดเรียน	4.33	0.69	มาก
7. รู้จักหน้าที่ของตนโดยการวางแผนในการเรียน	4.08	0.62	มาก
8. ในการทำงานกลุ่มนักศึกษามีส่วนร่วมเต็มที่	4.15	0.58	มาก
9. มีความอดทนมานะพยายาม ไม่ท้อถอยเมื่อพบปัญหา ในการเรียน	4.07	0.71	มาก
10. ยอมรับผิดเมื่อรู้ว่าตนเองผิดและพร้อมจะแก้ไขให้ดีขึ้น	4.20	0.61	มาก
รวม	4.13	0.43	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัจจัยด้านผู้เรียน		\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความสนใจ				
11.	นักศึกษาชอบเรียนสาขาวิชาชีพครูมากกว่าสาขาวิชาชีพด้านอื่น	4.28	0.75	มาก
12.	นักศึกษาพอใจที่ได้เรียนสาขาวิชาชีพครู	4.32	0.78	มาก
13.	นักศึกษาติดตามอ่านข่าว บทความ หรือเอกสารที่เกี่ยวกับวิชาชีพครูอยู่เสมอ	4.01	0.77	มาก
14.	นักศึกษามักจะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นเกี่ยวกับวิชาชีพครู	3.97	0.79	มาก
15.	เมื่อกล่าวถึงอาชีพที่น่าสนใจ จะนึกถึงอาชีพครูเป็นอาชีพแรก	4.23	0.73	มาก
16.	วิชาชีพครูเป็นวิชาที่นำไปประกอบอาชีพได้	4.45	0.64	มาก
17.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่หางานง่ายกว่าอาชีพอื่น	4.07	0.77	มาก
18.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มั่นคง	4.34	0.70	มาก
19.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี	4.03	0.80	มาก
20.	การเลือกเรียนวิชาชีพครู จะทำให้มีความก้าวหน้าในชีวิต	4.30	0.68	มาก
รวม		4.20	0.52	มาก
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์				
21.	การมีผลการเรียนดีเป็นความสำเร็จในชีวิต	4.13	0.78	มาก
22.	นักศึกษารู้สึกภูมิใจถ้าผลการเรียนสูงกว่าเพื่อนๆ	4.02	0.85	มาก
23.	นักศึกษาตั้งความหวังเกี่ยวกับการเรียนไว้และพยายามทำให้สำเร็จตามที่มุ่งหวัง	4.23	0.68	มาก
24.	นักศึกษากระตือรือร้นที่จะเรียนเพื่อต้องการความรู้เพิ่มมากขึ้น	4.16	0.69	มาก
25.	นักศึกษาชอบศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด	3.88	0.82	มาก
26.	วางแผนการเรียนและการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.89	0.75	มาก
27.	ก่อนลงมือทำงานจะศึกษาข้อมูลในการทำงานนั้น	4.02	0.70	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัจจัยด้านผู้เรียน		\bar{X}	S.D.	ระดับ
28.	เมื่อตัดสินใจลงมือทำงานแล้ว จะต้องทำให้สำเร็จ	4.24	0.60	มาก
29.	กล้าที่จะรับผิดชอบ ถ้าตนเองทำผิดพลาด	4.30	0.63	มาก
30.	ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและ ส่งทันตามที่อาจารย์กำหนดทุกครั้ง	4.26	0.64	มาก
รวม		4.11	0.49	มาก
รวมปัจจัยด้านผู้เรียน		4.15	0.41	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน โดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.43) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ขยันอ่านหนังสือและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.81)

ด้านความสนใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.52) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วิชาชีพครูเป็นวิชาที่นำไปประกอบอาชีพได้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.64) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษามักจะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นเกี่ยวกับวิชาชีพครู ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.79)

ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.49) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กล้าที่จะรับผิดชอบ ถ้าตนเองทำผิดพลาด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.63) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษาชอบศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.82)

2.3 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ผลปรากฏดัง

ตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกเป็นภาพรวม รายด้าน และรายข้อ (n = 335)

ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน			
1. อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.31	0.64	มาก
2. อาจารย์มีความพร้อมในการเข้าสอนแต่ละครั้ง	4.21	0.63	มาก
3. อาจารย์มีวิธีการสอนที่เข้าใจง่าย ไม่น่าเบื่อ	4.08	0.74	มาก
4. อาจารย์มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	4.19	0.67	มาก
5. อาจารย์ให้คำแนะนำการพัฒนาความรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา	4.16	0.71	มาก
6. อาจารย์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน	4.01	0.73	มาก
7. อาจารย์ให้คำแนะนำการอ่านหนังสือก่อนสอบ	4.00	0.75	มาก
8. อาจารย์มีเจตคติที่ดีต่อนักศึกษา	4.10	0.74	มาก
9. นักศึกษาได้รับคำชมจากอาจารย์ เมื่อทำคะแนนหรือผลงานได้ดี	4.04	0.72	มาก
10. อาจารย์สามารถช่วยแก้ไขปัญหของนักศึกษาได้	4.07	0.75	มาก
รวม	4.12	0.52	มาก
ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว			
11. ครอบครัวเป็นกำลังใจในเรื่องการเรียนของนักศึกษา	4.44	0.71	มาก
12. ครอบครัวให้ความช่วยเหลือนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเรียน	4.45	0.65	มาก
13. เมื่อมีปัญหาต่างๆสามารถปรึกษาคนในครอบครัวได้	4.43	0.70	มาก
14. ครอบครัวติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.37	0.70	มาก
15. นักศึกษาได้รับคำชมจากคนในครอบครัว เมื่อสอบได้เกรดที่ดี	4.25	0.69	มาก
16. ครอบครัวเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ของนักศึกษาเสมอ	4.42	0.68	มาก
17. ครอบครัวจะตักเตือนให้ตั้งใจเรียนอยู่เสมอ	4.42	0.67	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
18. เมื่อต้องการใช้เงินเกี่ยวกับการเรียน ครอบครัวให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่	4.37	0.70	มาก
19. แม้ว่าผลการเรียนบางวิชาไม่ดี ครอบครัวก็จะคอยให้กำลังใจ	4.38	0.73	มาก
20. ครอบครัวให้คำแนะนำทั้งเรื่องการเรียน การปฏิบัติตน และการคบเพื่อน	4.41	0.68	มาก
รวม	4.39	0.52	มาก
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน			
21. นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้	4.28	0.64	มาก
22. นักศึกษามีเพื่อนสนิทที่เรียนดี	4.27	0.71	มาก
23. เพื่อนสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าเรียนสม่ำเสมอ	4.27	0.70	มาก
24. นักศึกษามีเพื่อนช่วยทบทวนบทเรียน	4.10	0.76	มาก
25. เมื่อมีปัญหาเรื่องเงิน เพื่อนยินดีให้ความช่วยเหลือ	4.11	0.72	มาก
26. นักศึกษามีเพื่อนสนิทที่พูดคุยปรึกษากันได้	4.23	0.71	มาก
27. นักศึกษามีเพื่อนคอยให้กำลังใจช่วยเหลือ	4.21	0.73	มาก
28. นักศึกษามักให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆ ทั้งเรื่องการเรียน และเรื่องต่างๆ อยู่เสมอ	4.22	0.67	มาก
29. นักศึกษาชอบทำงานเป็นกลุ่มมากกว่างานเดี่ยว	4.00	0.87	มาก
30. เมื่อมีปัญหา นักศึกษาจะนึกถึงเพื่อนๆ ก่อนเสมอ	4.04	0.77	มาก
รวม	4.17	0.51	มาก
รวมปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม	4.23	0.42	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมโดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.52) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.64) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ อาจารย์ให้คำแนะนำการอ่านหนังสือก่อนสอบ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.75)

ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.52) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครอบครัวให้ความช่วยเหลือนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.65) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษาได้รับคำชมจากคนในครอบครัว เมื่อสอบได้เกรดที่ดี ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.69)

ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.51) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.64) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษาชอบทำงานเป็นกลุ่มมากกว่างานเดี่ยว ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.87)

2.4 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ผลปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษาจำแนกเป็นภาพรวม รายด้าน และรายข้อ (n = 335)

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านหลักสูตร			
1. การจัดรายวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.16	0.65	มาก
2. จำนวนคาบเรียนในแต่ละวันมีความเหมาะสม	4.01	0.78	มาก
3. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาได้	4.08	0.65	มาก
4. เนื้อหาวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง	4.15	0.69	มาก
5. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความทันสมัย	4.12	0.68	มาก
6. การจัดลำดับรายวิชาในการเรียนก่อนหลังในหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.07	0.73	มาก
7. การกำหนดรายวิชาในหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.04	0.70	มาก
8. เนื้อหาแต่ละรายวิชาในหลักสูตร มีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	4.15	0.68	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
9. ระยะเวลาในการเรียนจนจบหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.10	0.69	มาก
10. นักศึกษามีโอกาสเลือกเรียนรายวิชาตามความต้องการ	3.99	0.77	มาก
รวม	4.09	0.51	มาก
ด้านอาคารสถานที่			
11. อาคารเรียนมีห้องเรียนอย่างเพียงพอ	3.93	0.85	มาก
12. ห้องเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย	3.81	0.87	มาก
13. ห้องเรียนมีแสงสว่างอย่างเพียงพอ	4.11	0.73	มาก
14. สภาพของห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบ การเรียนการสอน เช่น โปรเจคเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเสียง เป็นต้น	3.91	0.86	มาก
15. ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา สื่อการเรียน เพื่อการค้นคว้าอย่างเพียงพอ	4.10	0.84	มาก
16. โรงอาหารมีร้านค้าอย่างเพียงพอ	3.91	0.93	มาก
17. มีห้องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยในการเรียนการสอน	3.93	0.85	มาก
18. ห้องสุขามีความสะอาดและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	3.90	0.93	มาก
19. มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนอย่างเพียงพอ เช่น โรงยิมเนเซียม ห้องปฏิบัติการทดลอง สนามกีฬา เป็นต้น	3.85	0.91	มาก
20. มีสถานที่พักผ่อนภายในมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อการพักผ่อน ทบทวนบทเรียน และจัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.84	0.93	มาก
รวม	3.97	0.50	มาก
รวมปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน	4.01	0.54	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.51) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดรายวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.65) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษามีโอกาสเลือกเรียนรายวิชาตามความต้องการ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.77)

ด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.50) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ห้องเรียนมีแสงสว่างอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.73) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ห้องเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.87)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตาราง 8

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด

ตัวแปร	Y1	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
Y1	1.000								
X1	0.230**	1.000							
X2	0.190**	0.562**	1.000						
X3	0.155**	0.604**	0.626**	1.000					
X4	0.101**	0.530**	0.564**	0.517**	1.000				
X5	0.226**	0.448**	0.543**	0.410**	0.462**	1.000			
X6	0.105**	0.512**	0.509**	0.586**	0.588**	0.450**	1.000		
X7	0.083**	0.553**	0.543**	0.548**	0.675**	0.420**	0.541**	1.000	
X8	0.166**	0.532**	0.557**	0.738**	0.562**	0.448**	0.832**	0.527**	1.000

* P < .01

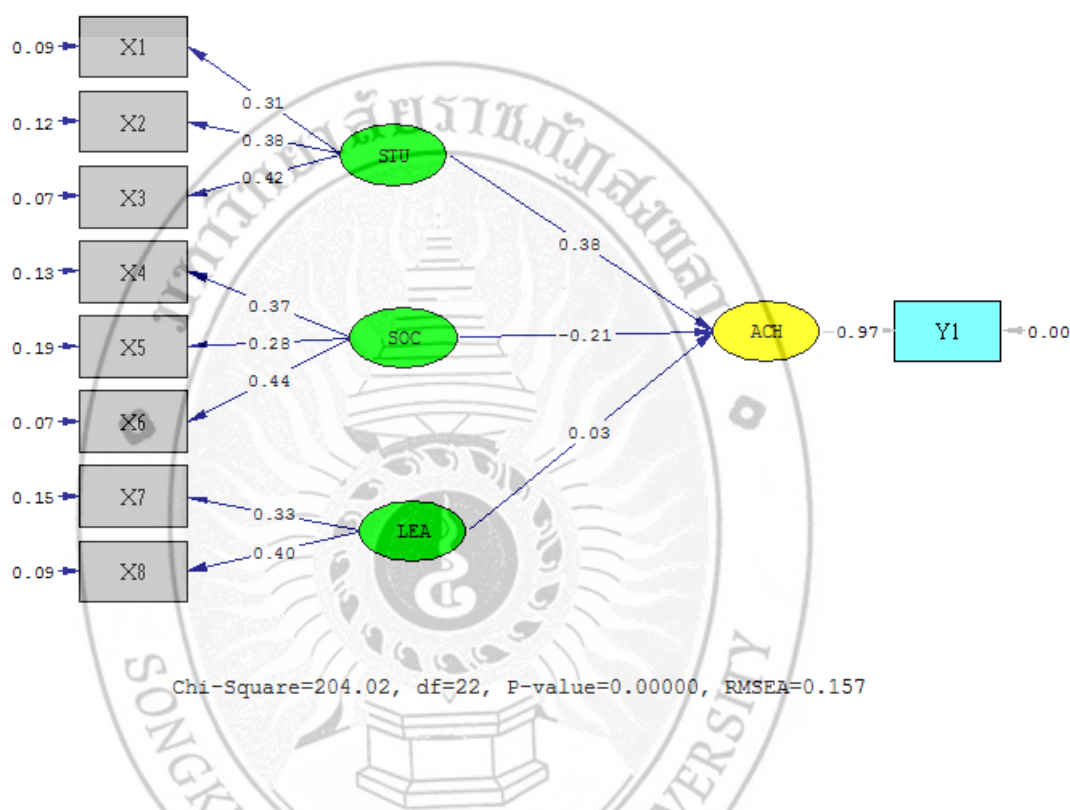
จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด พบว่า ตัวแปรทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) อยู่ระหว่าง 0.083 ถึง 0.832

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้วยกัน พบว่า ปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด 5 ลำดับแรกคือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X6) กับด้านอาคารสถานที่ (X8) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.832$) รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X3) กับด้านอาคารสถานที่ (X8) ($r_{xy} = 0.738$) ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน (X4) กับด้านหลักสูตร (X7) ($r_{xy} = 0.675$) ด้านความรับผิดชอบ (X1) กับด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X3) ($r_{xy} = 0.604$) และด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน (X4) กับด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X6) ($r_{xy} = 0.588$) ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น หรือการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล (Linear Structure Relationship Model : LISREL) ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ โดยปัจจัยที่คาดว่าจะทำนายและอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีทั้งหมด 3 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

3.2.1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ โมเดลสมมติฐานการวิจัย ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ โมเดลสมมติฐานการวิจัย

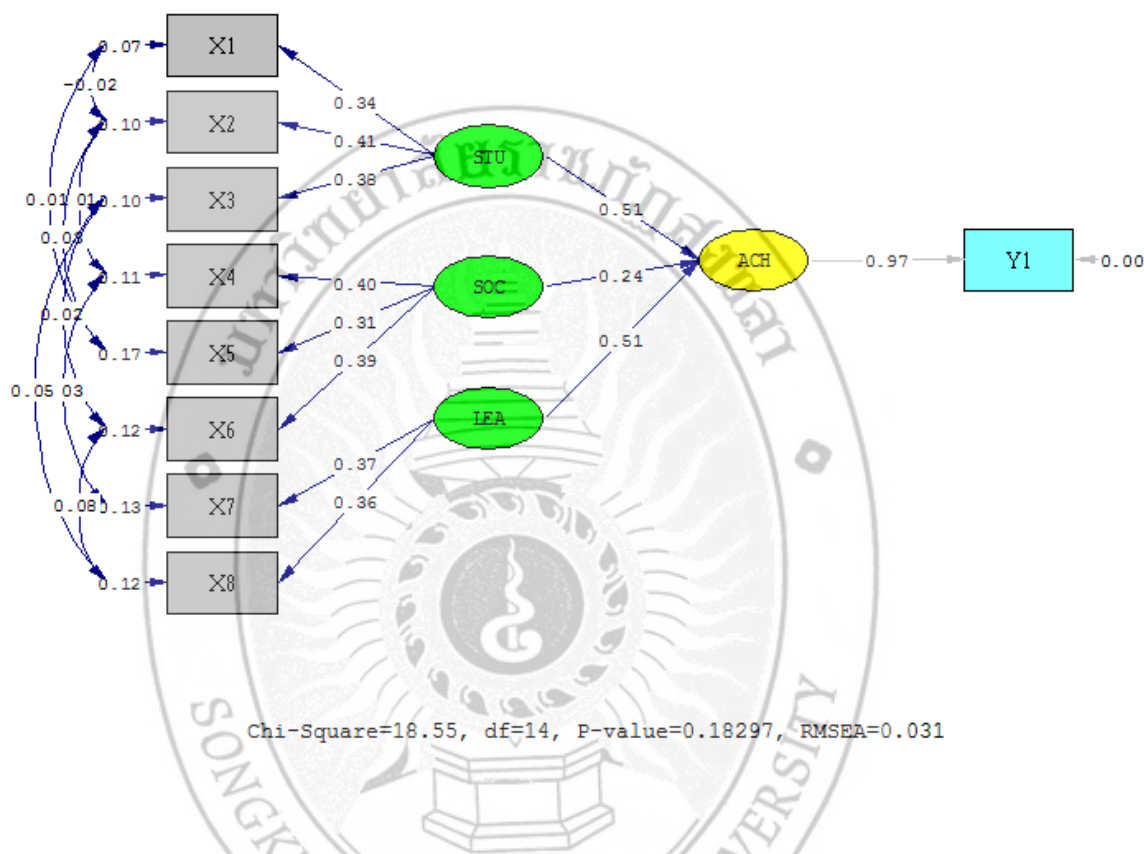
จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งปรากฏดังภาพประกอบ 4 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานการวิจัยจากค่าสถิติต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ ผลการตรวจสอบปรากฏตามตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าสถิติความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานการวิจัย

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติของ โมเดลสมมติฐานการวิจัย
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)	204.02 , $df = 22$ 0.000
GFI	มีค่าไม่น้อยกว่า 0.90	0.88
AGFI	มีค่าไม่น้อยกว่า 0.90	0.76
RMSEA	มีค่าน้อยกว่า 0.08	0.16

จากตาราง 9 พบว่า ค่าไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 204.02 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 22 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่า 0.88 ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่า 0.76 ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) มีค่า 0.16 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จากค่าดัชนีบ่งชี้ความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลข้างต้น แสดงให้เห็นว่า โมเดลสมมติฐานการวิจัยยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับโมเดล (Modification) โดยปรับบนพื้นฐานที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของทฤษฎีที่ได้ศึกษามา ประกอบกับคำแนะนำของโปรแกรมในการตัดสินใจให้พารามิเตอร์บางตัวเป็นอิสระ ตลอดจนพิจารณาจากค่าดัชนีตัดแปร (Modification Indices หรือ MI) ที่มีค่าสูงสุด และค่าประมาณการปรับพารามิเตอร์ (Expected Changes) จากนั้นปรับที่ละพารามิเตอร์ โดยยินยอมให้ผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นให้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมพัทธ์กันได้ และหยุดปรับ โมเดลเมื่อได้ค่าสถิติตามเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล

3.2.2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ การปรับ โมเดล ครั้งสุดท้าย ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ การปรับโมเดลครั้งสุดท้าย

จากผลการปรับโมเดลครั้งสุดท้ายซึ่งปรากฏดังภาพประกอบ 5 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลจากค่าสถิติต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ ผลการตรวจสอบปรากฏตามตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าสถิติความสอดคล้องกลมกลืนของการปรับโมเดลครั้งสุดท้าย

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติของ การปรับโมเดลครั้งสุดท้าย
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)	18.55 , $df = 14$ 0.18
GFI	มีค่าไม่น้อยกว่า 0.90	0.99
AGFI	มีค่าไม่น้อยกว่า 0.90	0.96
RMSEA	มีค่าน้อยกว่า 0.08	0.03

จากตาราง 10 พบว่า ค่าไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 18.55 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 14 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.18 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่า 0.99 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่า 0.96 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) มีค่า 0.03 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จากค่าดัชนีบ่งชี้ความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า โมเดลครั้งสุดท้ายที่ปรับแก้แล้วมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

ในตอนนี้เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ โดยนำเสนออิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของแต่ละปัจจัย ดังแสดงไว้ตามตาราง 11

ตาราง 11 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลที่เป็นคะแนนมาตรฐาน (Standard Solution) ระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผล

ตัวแปรสาเหตุ	ประเภทของอิทธิพล	ตัวแปรผล
		ACH ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
STU ปัจจัยด้านผู้เรียน	DE	0.51*
	IE	-
	TE	0.51*
SOC ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม	DE	0.24*
	IE	-
	TE	0.24*
LEA ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน	DE	0.51*
	IE	-
	TE	0.51*
R ²		0.05

* P < .05

จากตาราง 11 เมื่อพิจารณาขนาดของอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้จากโมเดลที่ปรับครั้งสุดท้ายแล้วพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

1. อิทธิพลทางตรง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากตัวแปรเชิงสาเหตุเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51)
- 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51) และ
- 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.24)

2. อิทธิพลทางอ้อม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากตัวแปรเชิงสาเหตุทุกตัว โดยไม่มีอิทธิพลทางอ้อม

3. อิทธิพลรวม

อิทธิพลรวมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ พิจารณาได้จากผลรวมระหว่างอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรเชิงสาเหตุเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51) 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51) และ 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.24)

4. ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2)

ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันของตัวแปรเชิงสาเหตุในโมเดลได้ พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นตัวแปรเชิงสาเหตุในโมเดลที่สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ได้ร้อยละ 5

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป รายละเอียดจะได้กล่าวตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานหลัก

ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

สมมติฐานย่อย

1. ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสนใจ และด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ ด้านหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่ มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 559 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 316 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 876 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 594 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 134 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,479 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 75 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 43 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 118 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 80 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 335 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์คือ 20 คน ต่อ 1 ตัวแปร (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 46) ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรทั้งหมด 13 ตัวแปร ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องมีไม่น้อยกว่า 260 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ สำหรับการวิจัยครั้งนี้กำหนดใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน นับว่ามีความเหมาะสมตามเงื่อนไขในการวิเคราะห์ข้างต้น หลังจากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นตัวแบ่งชั้น จากนั้นเทียบสัดส่วนของประชากรในแต่ละมหาวิทยาลัย แล้วจึงสุ่มอย่างง่ายในแต่ละมหาวิทยาลัยให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ มีข้อความ 4 ข้อ ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่สังกัด เพศ สาขาวิชาเอก เกรดเฉลี่ยสะสมภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้เข้าใจปัจจัยแต่ละตัวที่สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมสร้างแบบสอบถาม

3.3 กำหนดขอบเขตของข้อความจากแนวคิด ทฤษฎี และขอบข่ายที่ศึกษา

3.4 สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตที่กำหนด

3.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาข้อความเป็นรายข้อว่าแต่ละข้อครอบคลุมเนื้อหา มีความเหมาะสม ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อความแล้วหรือไม่ โดยให้คะแนนดังนี้ ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา ให้คะแนน +1 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ ให้คะแนน 0 และถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ให้คะแนน -1 จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับประเด็นหลักของเนื้อหา (IOC) ใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อ

คำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งทุกข้อคำถามผ่านเกณฑ์โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตั้งแต่ 0.80-1.00 รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพ ดังนี้

3.6.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.210-0.762 รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง

3.6.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนก (r) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้มีค่าดังนี้ แบบสอบถามตอนที่ 2 มีค่า 0.895 แบบสอบถามตอนที่ 3 มีค่า 0.917 แบบสอบถามตอนที่ 4 มีค่า 0.949 และทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.958 รายละเอียดแสดงในภาคผนวก จ

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและวิเคราะห์หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถึงคณบดี คณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 5 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2558 ทั้งนี้เพราะเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทราบเกรดเฉลี่ยสะสมของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ผ่านระบบแสดงผลการเรียนของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนเรียบร้อยแล้ว
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่สังกัด เพศ สาขาวิชาเอก และเกรดเฉลี่ยสะสมภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานของปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยทางสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ทำให้ได้เมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่กำหนดไว้ในโมเดลสมมติฐานการวิจัย
4. การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในโมเดลสมมติฐานการวิจัย (Model) โดยการหาขนาดอิทธิพลที่ปรากฏในความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นและทดสอบว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่
5. การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่วัดจากตัวแปรที่สังเกตได้จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Goodness of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมของโมเดลสมมติฐานการวิจัยว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใดนั้น ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติในการตรวจสอบดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 45-47)

5.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์หรือไม่ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมากหรือมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มากเท่าใด แสดงว่าโมเดลสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.2 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) ดัชนี GFI เป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อนและหลังปรับโมเดลกับฟังก์ชันความสอดคล้องก่อนปรับโมเดล ดัชนี GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลสมมติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดัชนี GFI ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป

5.3 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index : AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง จะได้ค่าดัชนี AGFI ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI นั่นคือ จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลสมมติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดัชนี AGFI ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป

5.4 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าที่บอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากรซึ่งค่า RMSEA ที่น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีความสอดคล้องกันสนิท (Close Fit) ถ้ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 0.08 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องในระดับดีพอสมควร และถ้ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.08 ถึง 0.10 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามค่าที่ใช้ได้และถือว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ควรมีค่าไม่เกิน 0.08

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

1.1 ผลการศึกษาปัจจัยโดยภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.39) และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.42) ปัจจัยด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.41) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

1.2 ผลการศึกษาปัจจัยด้านผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียนโดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้ ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.43) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คือ ขยันอ่านหนังสือและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.81) ด้านความสนใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.52) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วิชาชีพครูเป็นวิชาที่นำไปประกอบอาชีพได้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.64) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษามักจะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นเกี่ยวกับวิชาชีพครู ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.79) และด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.49) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กล้าที่จะรับผิดชอบตัวเองทำผิดพลาด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.63) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษาชอบศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.82)

1.3 ผลการศึกษาปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมโดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.52) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.64) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ อาจารย์ให้คำแนะนำการอ่านหนังสือก่อนสอบ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.75) ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.52) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครอบครัวให้ความช่วยเหลือนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเรียน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.65) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษาได้รับคำชมจากคนในครอบครัว เมื่อสอบได้เกรดที่ดี ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.69) และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.51) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.64) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษาชอบทำงานเป็นกลุ่มมากกว่างานเดี่ยว ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.87)

1.4 ผลการศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้ ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.51) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดรายวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.65) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษามีโอกาสเลือกเรียนรายวิชาตามความต้องการ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.77) และด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.50) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.73) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ห้องเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.87)

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด

พบว่า ตัวแปรทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) อยู่ระหว่าง 0.083 ถึง 0.832 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้วยกัน พบว่า ปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด 5 ลำดับแรกคือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X6) กับด้านอาคารสถานที่ (X8) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.832$) รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X3) กับด้านอาคารสถานที่ (X8) ($r_{xy} = 0.738$) ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน (X4) กับด้านหลักสูตร (X7) ($r_{xy} = 0.675$) ด้านความรับผิดชอบ (X1) กับด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X3) ($r_{xy} = 0.604$) และด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน (X4) กับด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X6) ($r_{xy} = 0.588$) ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้การปรับโมเดลครั้งสุดท้าย

พบว่า ค่าไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 18.55 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 14 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.18 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่า 0.99 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่า 0.96 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) มีค่า 0.03 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จากค่าดัชนีบ่งชี้ความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า โมเดลครั้งสุดท้ายที่ปรับแก้แล้วมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

3.1 อิทธิพลทางตรง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากตัวแปรเชิงสาเหตุเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51) 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51) และ 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.24)

3.2 อิทธิพลทางอ้อม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากตัวแปรเชิงสาเหตุทุกตัว โดยไม่มีอิทธิพลทางอ้อม

3.3 อิทธิพลรวม อิทธิพลรวมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ พิจารณาได้จากผลรวมระหว่างอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรเชิงสาเหตุเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51) 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51) และ 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.24)

3.4 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นตัวแปรเชิงสาเหตุในโมเดลที่สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ได้ร้อยละ 5

การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ทั้งปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกปัจจัยเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน อาจารย์ ผู้ปกครอง อาคารสถานที่ หลักสูตร ได้เป็นอย่างดีแล้ว และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้ผ่านการเรียนครบถ้วนทุกหมวดวิชาแล้ว ทั้งหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาชีพครู หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรี จึงทำให้นักศึกษาในช่วงวัยนี้มีความพร้อมทั้งความรู้เชิงวิชาการ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เจตคติต่อวิชาชีพครู

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อวิชาชีวเคมี ความสนใจ ความรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อน อาจารย์ สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยได้พอสมควรแล้ว เหล่านี้จึงเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้นักศึกษามีความคิดเห็นต่อบัณฑิตต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งเป็นนิติบุคคล มีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร วิชาการ อาคารสถานที่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบการบริหารจัดการ เป็นต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏจึงเป็นสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพและมีความพร้อมในการจัดการศึกษา ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็ล้วนแล้วเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ให้นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความคิดเห็นต่อบัณฑิตต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ซึ่งการที่นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากต่อบัณฑิตต่าง ๆ ทั้งบัณฑิตด้านผู้เรียน บัณฑิตด้านการสนับสนุนทางสังคม และบัณฑิตด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนก็ย่อมที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาให้อยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมรักษ์ รินรูด (2552, หน้า (4)) ได้ทำการศึกษาศึกษาบัณฑิตที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสำนักงานเขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีระดับบัณฑิตด้านผู้เรียน บัณฑิตด้านครู และบัณฑิตด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ใน ระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชัชฎาพันธ์ อยู่เพชร. (2555, หน้า บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาบัณฑิตที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผลการวิจัยพบว่า (1) บัณฑิตที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในภาพรวมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในระดับมากที่สุด โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า เจตคติต่อวิชาชีวเคมีมากที่สุด รองลงมาคือ ความภาคภูมิใจที่มีโอกาสเข้าศึกษา พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ การบริการของสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา (2) บัณฑิตที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้แก่ พฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา และการบริการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) บัณฑิตที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ความภาคภูมิใจที่มีโอกาสเข้าศึกษา และการบริการของสถานศึกษา สามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 5.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ จากการปรับโมเดลครั้งสุดท้าย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั้นแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางการเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้เพราะปัจจัยด้านผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ความรับผิดชอบ ความสนใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นคุณลักษณะสำคัญในตัวผู้เรียนที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน สอดคล้องกับ สุธเทพ เบญจวิไลกุล (2550, หน้า 24) ที่ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบ จะเป็นบุคคลที่ตรงเวลา ละเอียดรอบคอบ ขยัน และมีความตั้งใจเรียน กระตือรือร้น ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถ อุทิศเวลาให้แก่งาน เอาใจใส่งาน เพื่อให้งานนั้นเกิดผลดีมีคุณภาพ มุ่งหวังความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง ทั้งของตนเอง ของเพื่อน และของ โรงเรียน ดังนั้นถ้า นักศึกษามีความรับผิดชอบก็จะมี ความสนใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการเรียนด้วย ส่วนปัจจัยด้านการสนับสนุนทางการเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านความสัมพันธ์กับผู้สอน ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยเช่นกัน เพราะความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเรียนของนักศึกษา จะเป็นการส่งเสริมการเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จ ดังเช่น อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533, หน้า 30) ที่พบว่า พฤติกรรมของครูมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนอย่างมากและลักษณะที่เด่นชัดคือนักเรียนมีความสนใจในการเรียน

ส่วนความสัมพันธ์กับครอบครัวก็ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเช่นกัน ดังเช่น ผลการศึกษาของ บุรณี ทรัพย์ถนอม และปัทมา มูลหงส์ (2552, หน้า 21) ที่พบว่า 1) บิดามารดาเป็นตัวละครต้น และเป็นแรงผลักดันบุตรในด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน นอกจากนี้ บิดามารดาเป็นเสมือนสิ่งควบคุมบุตรให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ 2) พฤติกรรมที่กระทำหรือความคาดหวังบิดามารดา จะเป็นแบบเชิงการกระทำสำหรับบุตร และ 3) บิดามารดาเป็นหลักที่บุตรใช้อ้างอิงและประเมินคุณค่าผลสัมฤทธิ์ทางการกระทำ ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบิดามารดา กับบุตร จึงเป็นตัวสร้างผลสัมฤทธิ์ให้กับบุตร นอกจากนี้ความสัมพันธ์กับเพื่อนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกปัจจัยหนึ่ง เพราะกลุ่มเพื่อนเป็นช่วงวัยเดียวกันจึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางด้านความรู้ ทักษะคิด บุคลิกภาพและคุณธรรมของนักศึกษาเป็น อย่างยิ่ง สอดคล้องกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533, อ้างถึงใน คณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2555 หน้า 21-

22) ที่ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนว่า เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้าน ไปสู่มหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาได้รู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง และเป็นกลุ่มที่สนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งประกอบด้วย ด้านหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่ ก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเช่นกัน เพราะหลักสูตรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการของนักศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษาได้คิดเป็น ทำเป็น ย่อมจะส่งผลให้เกิดสัมฤทธิ์ผลที่ดีต่อตัวของนักศึกษาทั้งในด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม และทักษะการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ นักศึกษาได้เรียนในวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ตรง ได้นำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นนั้นมาจากประสบการณ์ตรงที่ได้รับ ส่วนด้านอาคารสถานที่ก็เป็นปัจจัยหลักสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และหากการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพก็ย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาด้วยเช่นกัน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ จึงส่งผลให้โมเดลสมมติฐานการวิจัยซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางการเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั่นคือทั้ง 3 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกตุ จักทอน (2553, หน้า ๖) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านลักษณะของครูผู้สอน ปัจจัยด้านการส่งเสริมของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ร่วมกันอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 72.80 และยิ่งสอดคล้องกับ สมรักษ์ รินรุด (2552, หน้า (4)) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมในการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสำนักงานเขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ปัจจัยด้านครู ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลการเรียน และบรรยากาศในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน การ

สนับสนุนของครอบครัวและการบริการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์พหุคูณทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้

3.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ อธิบายได้ว่า การที่นักศึกษาที่มีความรับผิดชอบ มีความสนใจ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้เพราะผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยตรง การเรียนให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีปฏิเสธไม่ได้ว่าต้องเริ่มจากตัวของนักศึกษาเองก่อน ที่จะต้องรู้จักความรับผิดชอบ มีความตั้งใจ ใส่ใจในการเรียน ขยัน รู้จักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้นพื้นฐานสำคัญคือ นักศึกษาต้องรู้จักความรับผิดชอบทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่นจึงจะทำให้การเรียนประสบผลสำเร็จ ดังเช่น วรการ กมลเลิศ (2547, หน้า 37) ที่ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบไว้น่าสนใจดังนี้ มีความอดทนอดกลั้น ตรงต่อเวลา มีความขยันขันแข็ง รู้จักหน้าที่ของตนเองและกระทำตามหน้าที่อย่างดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความปรารถนาที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีความซื่อสัตย์ มีความคิดก้าวหน้า เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการวางแผนในการทำงาน มีความต้องการผลสำเร็จในการทำงาน มีความเพียรพยายามในการทำงาน มีความละเอียดรอบคอบ มีการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวม ติดตามผลงานที่ได้กระทำลงไป มีเหตุผล รู้จักรักษาสิทธิของตนเอง และเคารพสิทธิของผู้อื่น และเอาใจใส่ในการทำงาน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของธัญญาภรณ์ พูนเกิดมะเร็ง (2548, หน้า ข) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7 โดยใช้ปัจจัยที่ศึกษา 6 ตัว ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน การปรับตัวของนักเรียน ความสนใจในวิชาชีพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ และทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้ง 6 ตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ ความรับผิดชอบ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการปรับตัวของนักเรียน ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ตัว สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 75.90 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุรณี ทรัพย์ถนอม และปัทมา มูลหงส์ (2552, หน้า 65-69) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาขาวิชาการบัญชี ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยได้ศึกษา 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบในตัวเอง ความสนใจในวิชาชีพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ด้านผู้สอน ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ครอบครัว 3) ปัจจัยด้านอุปกรณ์และสถานที่ และ 4) ปัจจัยด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามี 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบในตนเอง และ 2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ผู้สอน ส่วนปัจจัยด้านอุปกรณ์และสถานที่ และปัจจัยด้านหลักสูตร ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี

3.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ อธิบายได้ว่า การที่นักศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน ครอบครัว และเพื่อน จะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนทั้งอาจารย์ ครอบครัว และเพื่อน ต่างก็เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้คำปรึกษา แนะนำ ทำให้นักศึกษามีที่พึ่งพาอาศัยช่วยเหลือสนับสนุนให้ไปสู่ความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์กับครอบครัวมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อตัวนักศึกษา หากความสัมพันธ์ในครอบครัวมีปัญหาที่ข่มขู่ส่งผลโดยตรงต่อตัวนักศึกษาด้วย ทั้งนี้เนื่องจากบิดามารดาเป็นปัจจัยสำคัญเพราะเหตุผล ดังนี้ 1) บิดามารดาเป็นตัวกระตุ้น และเป็นแรงผลักดันบุตรในด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน นอกจากนี้ บิดามารดาเป็นเสมือนสิ่งควบคุมบุตรให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ 2) พฤติกรรมที่กระทำหรือความคาดหวังบิดามารดา จะเป็นแบบเชิงการกระทำสำหรับบุตร และ 3) บิดามารดาเป็นหลักที่บุตรใช้อ้างอิงและประเมินคุณค่าผลสัมฤทธิ์ทางการกระทำ ดังนั้นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบิดามารดากับบุตร จึงเป็นตัวสร้างผลสัมฤทธิ์ให้กับบุตร (บุรณี ทรัพย์ถนอม และปัทมา มูลหงส์, 2552, หน้า 21) นอกจากความสัมพันธ์กับครอบครัวแล้ว เพื่อนก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนของนักศึกษา เพราะกลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่ต้องใช้เวลาเรียนร่วมกันตลอดระยะเวลา 5 ปี มีการทำงานร่วมกัน การใช้ชีวิตร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลโดยตรงทั้งต่อความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม พฤติกรรมการประพฤติปฏิบัติของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533, หน้า 45-46) อ้าง

ถึงใน คณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา, 2555 หน้า 21-22) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ดังนี้ 1) เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่มหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาได้รู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง 2) เป็นกลุ่มที่สนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย 3) เป็นกลุ่มที่สนับสนุน สนองอารมณ์จิตใจและความต้องการของนักศึกษาซึ่งอาจจะไม่ตรงกับอาจารย์ ห้องเรียนและมหาวิทยาลัย 4) เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน การสมาคมและทำงานกับคนที่มีความแตกต่างกันได้ดี 5) กลุ่มเพื่อนอาจมีการยุยงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงชีวิตของนักศึกษา หรือกลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันปรับปรุงรักษาสภาพที่คงเดิมไม่ยอมเปลี่ยนแปลง 6) นักศึกษาที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะทำให้นักศึกษาเลือกทางออกทางอื่นหรือช่วยให้นักศึกษามีภาพพจน์ในทางบวก โดยจะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่ไม่ใช่การศึกษา และ 7) องค์การบริหารนักศึกษามักจะมีหน้าที่เป็นพรรคพวกของนักศึกษาแต่ละคน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนดังกล่าวเป็นผลจากการรวมตัวของนักศึกษา มีการแพร่จากแต่ละคน ไปสู่บุคคล การใช้ชีวิตในสังคมมหาวิทยาลัย ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาให้เจริญงอกงาม

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมทั้งจากผู้สอน เพื่อน และครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมรักษ์ รินรุด (2552, หน้า (4)) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมในการเรียน และแรงจูงใจไปสัมพันธ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสำนักงานเขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ปัจจัยด้านครู ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลการเรียน และบรรยากาศในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน การสนับสนุนของครอบครัวและการบริการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์พหุคูณทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับ เกล้า จักทอน (2553, หน้า ง) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านลักษณะของครูผู้สอน ปัจจัยด้านการส่งเสริมของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ร่วมกันอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 72.80

3.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ อธิบายได้ว่า การที่หลักสูตรและอาคารสถานที่ที่มีความพร้อมจะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้เพราะหลักสูตรที่มีความพร้อม เป็นระบบ จะช่วยเอื้อต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งหลักสูตรที่ดีจะต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย อีกทั้งต้องมีความครอบคลุมรายวิชาต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตเป็นหลักสูตรที่มีความพร้อมและครอบคลุมการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยในการเรียนตามหลักสูตรนี้นักศึกษาจะต้องเรียนใน 4 หมวดวิชาด้วยกัน ได้แก่ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาชีพครู หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรี ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา มีการสังเกตการณ์สอนในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านี้จึงส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงประจักษ์ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ส่วนอาคารสถานที่ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น ห้องเรียนมีความสะอาดสบาย มีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนครบถ้วน จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ผู้สอนก็มีความสุขในการสอน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินด้วยความราบรื่น สะดวกรวดเร็ว บรรลุผลสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจิต เทพประสิทธิ์ (2549, อ้างถึงใน ทรศนีย์ วราห์คำ, 2554, หน้า 15-17) ที่กล่าวว่า การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่อยากเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และยังสอดคล้องกับ อนันต์ เลหาทวิภูต (2544, หน้า 21) ที่ได้กล่าวถึง สถานที่ในสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่า อาคารสถานที่สะอาด มีระเบียบถูกต้อง และสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยย่อมแสดงถึง ความสามารถทางการบริหารของสถาบันการศึกษาในการหาทรัพยากรในด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่การเรียนการสอน การค้นคว้าและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น การที่สถาบันอุดมศึกษามีห้องเรียน ห้องทำงานเพียงพอ ย่อมส่งเสริมสมรรถภาพการทำงานของคนในสถาบันนั้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนทั้งด้านหลักสูตรและด้านอาคารสถานที่ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของนคร เหมนาถ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านหลักสูตร (X_3) สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีโดยรวม (\hat{Y}) ได้ร้อยละ 09.10 และสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ พรศรี พุทธานนท์ (2550, หน้า ๖) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลการเรียนต่ำ โรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน พบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษา และ ด้านส่วนตัวมีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยภายในโรงเรียนที่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน ของครูผู้สอนพบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านวิธีการสอน และด้านวัสดุอุปกรณ์ มีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยภายในครอบครัวที่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน ของผู้ปกครอง พบว่ามีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในปัจจัยด้านผู้เรียนคือ ขยันอ่านหนังสือและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนั้น คณะครุศาสตร์จึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าถึงการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้โดยง่ายและสะดวกรวดเร็ว เช่น มีปริมาณหนังสือในห้องสมุดคณะที่เพียงพอและตรงตามความต้องการของนักศึกษา มีห้องศึกษาค้นคว้าด้วยระบบอินเทอร์เน็ตที่สะดวกรวดเร็วและมีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอ มีสถานที่ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักศึกษาทั้งในและนอกเวลาราชการซึ่งนักศึกษาสามารถมาใช้สถานที่และสัญญาณ wifi ในการค้นคว้าหาข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เป็นต้น

1.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดใน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมี 2 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ อาจารย์ให้คำแนะนำการอ่าน หนังสือก่อนสอบ และนักศึกษาชอบทำงานเป็นกลุ่มมากกว่างานเดี่ยว ดังนั้น ฝ่ายวิชาการของคณะ ครุศาสตร์จึงควรประชุมชี้แจงอาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องมีการอธิบาย ให้ คำแนะนำ หรือทบทวนเนื้อหาต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบก่อนสอบทุกครั้งเพื่อให้เข้าใจตรงกัน และ ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ควรส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาทำงานกลุ่ม หรือ กิจกรรมกลุ่มให้มากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนคือ ห้องเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย ดังนั้น คณะครุศาสตร์จึงต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยใน ห้องเรียน ซึ่งการที่มีสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยจะช่วยให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ สะดวก รวดเร็ว และอาจารย์สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักศึกษามี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์เพิ่มเติม เช่น ความคาดหวังของนักศึกษา ทักษะการคิด จรรยาบรรณต่อ วิชาชีพครู เป็นต้น

2.2 ควรมีการติดตามผลจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะครุศาสตร์ เพื่อนำผลที่ ได้มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของแต่ละคณะต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2552). โครงการสำรวจสภาพปัญหาแม่วัยเยาว์. ศูนย์เรียนรู้เชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร.
- กัญญ์รัฐ เอื้อภราดร. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6. ภาคนิพนธ์ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เกล้า จักทอน. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. คณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช. (2555). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช.
- จรินทร์ สกุลถาวร. (ม.ป.ป.). จิตวิทยาวัยรุ่นกับการศึกษา. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จรรุวรรณ ใจอ่อน. (2550). ผลการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Learning Together โดยการใช้การเสริมแรงที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จัญญ์ เทียมธรรม. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จำลอง สิงห์คำ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมครอบครัวกับผลการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยการอาชีพฝาง. วิทยาลัยการอาชีพฝาง.

- จิตติมา เลิศจินดา. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนวัดตะกล้า เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิรนนท์ วรรณศิริ. (2550). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนศรีสุขพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ฉัตรปวีณ์ จรัสวราวัฒน์. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ชวาล แพร่ตกุล. (2552). เทคนิคการวัดผล. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิฑูรย์การปก.
- ชัชฎาพันธ์ อยู่เพชร. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชิดาพันธุ์ มูลผล. (2552). การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีของแมคเคลเลนด์ เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม. 8(1). 85-102.
- เดิมศักดิ์ คทวนิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- _____. (2549). ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. วารสารการวัดผลการศึกษา. 27(80). 35-53.
- ทรรคนีย์ วรหาคำ. (2554). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทศ แก้วกสิกรรม. (2544). หลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ชั้นยากรณ์ พุนเกิดมะเริง. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ธัญวัฒน์ กาบคำ. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบต่อการเรียนผ่านห้องเรียนเสมือน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนบัว อำเภอบัว จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นคร เหมนาค. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม. 9(1). 31-43.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสม์เรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทน์ภัส นาราช. (2555). การพัฒนาความรับผิดชอบโดยใช้แบบตารางการส่งงานในวิชาการส่งเสริมการขาย รหัส 2201-2208 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ทางการขาย วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่. วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่.
- ประดินันท์ อุปรมัย. (2542). การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราณี หล้าเบ็ญสะ. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปิยะมาศ เจริญพันธุ์วงศ์. (2544). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของรัฐ กรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี. วารสารวิจัยและพัฒนา มจร. 24(3). 311-326. กันยายน-ธันวาคม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.

- บุรณี ทรัพย์ถนอม และปัทมา มูลหงส์. (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาขา
วิชาการบัญชีของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.**
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- พรศรี พุทธานนท์. (2550). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลการเรียนต่ำ โรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.**
การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระครูสุตวิสุทธิคุณ. (2548). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติ
ธรรม แผนกบาลีในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.**
- พิชิต ฤทธิจัญญ. (2544). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
สถาบันราชภัฏพระนคร.
- เพลินพิศ ธรรมรัตน์. (2542). **การประเมินผลการเรียน. สกจนคร : สถาบันราชภัฏสกจนคร.**
- ไพศาล วรคำ. (2552). **การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research).** กอปกตินธุ์ : ประสาน
การพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (2557). **ประวัติมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน**
2557 จาก [http://www.nstru.ac.th/nstru2011/view_detail.php?id=139&group
=PT_INTRO&gserid=65](http://www.nstru.ac.th/nstru2011/view_detail.php?id=139&group=PT_INTRO&gserid=65).
- มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (2557). **ประวัติมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2557 จาก**
<http://www.pkru.ac.th/history.php>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. (2557). **ประวัติมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2557 จาก**
<http://www.yru.ac.th/web54/content/detail/1/2>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. (2556). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556**
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- _____. (2556). **คู่มือการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. สงขลา : เหมการพิมพ์. สำนัก**
ส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2540). **เอกสารการสอนชุดวิชา 22305 พฤติกรรมวัยรุ่นน**
(Adolescent Behavior) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี :
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. (2557). ข้อมูลมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2557 จาก <http://www.sru.ac.th/index.php/university-info/history.html>.
- มานะ อัครบัณฑิต. (2549). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. รายงานการวิจัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรี.
- _____. (2547). พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรี.
- _____. (2556). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง. 4 ตุลาคม 2556.
- รุจิรา โพธิ์สุวรรณ. (2540). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมกับการเรียนการสอนตามคู่มือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลำยอง ปุ๊กมะเรียง. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- วรการ กมลเลิศ. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองด้วยความรับผิดชอบ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองคูณ กิ่งอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณ อึ้งสิทธิพูนพร. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษามหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2557). มหาวิทยาลัยราชภัฏ. [ออนไลน์] 16 พฤศจิกายน 2557 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki>.

- ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2543). การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน. เชียงใหม่ : คณะธุรกิจ
การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศิริรัตน์ แสนยากุล. (2546). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนา
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระแม่มีธาธุประดิษฐ์
จังหวัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว
สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภร ศรีนุต. (2553). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์
เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กทม. : โรงพิมพ์ประสาน
การพิมพ์.
- สมรักษ์ รินรูด. (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมศักดิ์ คำศรี. (2534). จิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว วิทยาลัย
ครูมหาสารคาม.
- สำเนียง ไป้มุกด์. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาช่าง
เทคนิคการผลิต ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ลิกขา ทรงศักดิ์เกษร. (2548). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน
วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การสอนแบบ 4 MAT กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- สิรินดา วรรณนะวิภาค. (2541). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย
ศรีปทุม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สิริวรรณ พรหมโชติ. (2542). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุจารีย์ สุรมิตร และคณะ. (2550). เจตคติของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจันทรเกษม.
- สุเทพ เบญจวิไลกุล. (2550). การพัฒนาเครื่องมือประเมินความมีวินัยและความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรัช จามรเนียม. (2548). ผลการใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์บูรณาการเชิงเนื้อหา เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรที่มีต่อความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โสพิษ ปลอดเขียว. (2546). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อดิเทพ ศรีสุอารักษ์. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวิจิตวิทยา เขตวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต เอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อนันต์ เลาทวิกุล. (2544). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระยองวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนงก เตชะสุข. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติต่อครูผู้สอน ความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความวิตกกังวลในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุดมศักดิ์ มุณีگانนท์. (2540). รายงานผลการประเมินโครงการเรื่อง การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนแม่จันวิทยาคม จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

- อภิชาติ เพชรพลอย. (2543). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับ
การสอนตามคู่มือครู. ปรินญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.
- อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2533). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- อสิกรณ์ อินทรมณี. (2547). “หลากหลายวิธีสอนคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาที่ช่วยพัฒนา
ประสิทธิผลการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา”, วารสารวิชาการ. 7(1) : 7-8 ;
มกราคม.
- อังคณา อธิศลาเวทย์. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของ
นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนิตยการสยาม เขตบางพลัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- Anastasi. Anne. (1970). **Psychological Testing**. 3rd ed. London : The Macmillam.
- Bloom, Benjamin. (1976). **Human Characteristic and School Learning**. New York :
McGraw-Hill Book Company.
- Carter V. Good. (1979). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.
- Danial A. Prescott. (1961). Report of Conference on Child Study, **Education Bulletin**.
Faculty of Education, Chulalongorn University.
- Davis K. (1977). **Human Behavior at Work**. New York. McGraw-Hill.
- Dewey, John. (1959). **Dictionary of Education**. New York : Philosophical Library.
- Dornbusch, S.M. and Others. (1987). Single Parents, Extended Household and the Control of
Adolescent. **Child Development**.
- Good, Carrer Victor. (1973). **Dictionary of Education**. New York : Mcgraw - Hill Book.
- Herbert J. Klausmeir. (1961). **Learning and Human Abilities**. New York. Harper and Row Inc.
- Schumacker, Randall E. & Lomax, Richard G. (2004). **A beginner’s guide to structural
equation modeling**. Mahwah, NJ : Lawrence Erlbaum Associates, Inc.